

Załącznik 1.

**Zestawienie najważniejszych zabytków i szczególnych miejsc
o walorach turystyczno-krajobrazowych na obszarze Partnerstwa**

GMINA KOŚCIELEC

L.P.	Najważniejsze zabytki	Lokalizacja	Pochodzi
1.	Kościół parafialny p.w. św. Stanisława	Białków Kościelny	XIX w.
2	Kaplica p.w. bł. Bogumiła	Dobrów	XVIII w.
3	Kościół parafialny p.w. św. Trójcy z dzwonnica	Dobrów	XVIII / XIX w.
4	Ruiny zamku Kolskiego	Gozdów	XIV w.
5	Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja	Kościelec	XII w.
6	Pałac	Kościelec	XIX w.
6a	Zespół pałacowo-parkowy (meczeta, minaret, fontanna, romantyczne ruiny)	Kościelec	XIX / XX w.
7	Zajazd (historyczna zabudowa)	Kościelec	XVIII / XIX w.
* zgodnie z Wielkopolskim Rejestrem Zabytków			
8	Cmentarze ewangelickie	Daniszew, Łęka, Tury	XIX w.
9	Kapliczki	---	XIX / XX w.
10	Figura św. Jana Nepomucena	Kościelec	XIX w.
11	Kaplica cmentarna	Kościelec	XIX w.
* zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków			
12	Umocnienia z okresu II wojny światowej	Białków Górny	XX w.
13.	Pomniki upamiętniające ofiary zbrodni nazistowskich	Kościelec, Tury	XX w.

* zgodnie z dostępnymi informacjami własnymi

W pogrubiony sposób zaznaczone zostały zabytki w najlepszym stanie i o największej wartości.

Gmina Kościelec ze względu na położenie geograficzne posiada walory turystyczne takie jak:

- **Dolina rzeki Warty,**
- **Polodowcowe ukształtowanie terenu,**
- **Obszary zalesione.**

Teren gminy zachęca do podróży pieszo-rowerowych i aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu.

Większość zabytków na terenie gminy ma charakter sakralny. Ruiny zamku leżą na terenie Gminy Kościelec ale są zarządzane przez miasto Koło. Zespół pałacowo-parkowy z Pałacem podlega pod Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Kościelcu.

Kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Brudzewie

W 1455 roku ówczesni właściciele Brudzewa, bracia Jan, Mikołaj i Stanisław Jarandowie odnowili erekcję kościoła parafialnego i powiększyli jego uposażenie.

Herb Jarandów - Pomian

Z faktem tym wiąże się budowę nowej murowanej świątyni, która pomimo późniejszych zmian architektonicznych, zachował do dziś cechy XV – wiecznej świątyni gotyckiej. Pojawiają się jednak hipotezy, że odnowienie erekcji nie oznaczało budowy nowego kościoła. Według niej bracia Jarandowie mieli jedynie powiększyć uposażenie erygowanej w 1363 roku, drewnianej świątyni parafialnej.

Nie posiadamy niestety żadnego opisu mówiącego o wyglądzie świątyni z XV czy szesnastego stulecia, a więc z czasów jej początków. Pierwsza informacja o niej pochodzi z komentarzy do „*Liber beneficiorum*” arcybiskupa Jana Łaskiego i informuje nas o tym, że była to świątynia murowana pw. św. Mikołaja.

. Kościół parafialny w Brudzewie–hipotetyczna wersja wyglądu świątyni w XVII stuleciu

Nawiedzające Brudzew pożary na początku XVIII wieku, nie oszczędziły i kościoła parafialnego. W 1704 roku oprócz świątyni spaliły się budynki przykościelne i schola. Uszkodzoną świątynię odbudowano w 1712 roku, staraniem właściciela miasta – Józefa Radolińskiego. Niestety dziewięć lat później znów została ona strawiona przez ogień. Staraniem księdza Lisickiego proboszcza brudzewskiego, przy wydatnej pomocy mieszczan, kościół został odbudowany. Wzniesiony w formach gotyckich, po pożarze został przebudowany w stylu barokowym, co znacznie zniekształciło jego wygląd. Do nawy, od strony południowej, dobudowano kaplicę Matki Bożej i kruchtę

Trzynastego lipca 1730 roku, ksiądz Franciszek Kraszkowski, biskup pomocniczy gnieźnieński dokonał konsekracji odbudowanej świątyni.

Brudzewski kościół parafialny jest świątynią jednonawową z prezbiterium równej szerokości z nawą. Przy prezbiterium, od strony północnej znajduje się zakrystia ze skarbczykiem i małą nowszą kruchtą. W stylu barokowym przebudowano okna świątyni. Naprzeciw prezbiterium znajduje się chór muzyczny przyarkadowy, wsparty na dwóch filarach.

Do najstarszych zabytków z okresu XIV – XVIII wieku, znajdujących się w świątyni, zaliczyć

należy gotycką kropielnicę z przełomu XV i XVI stulecia, wykuta w kamieniu w kształcie kielicha oraz płytę zamykającą niegdyś wejście do krypt kościelnych, pochodzącą z połowy

XV wieku i przedstawiającą sąd króla Salomona. Styl barokowy reprezentuje ołtarz główny, kamienny z I połowy XVIII stulecia, w którym umieszczono dwa obrazy – św. Mikołaja, patrona kościoła (pochodzący z 1885 roku) oraz Najświętszego Serca Pana Jezusa

(pochodzący z 1913 roku). Ołtarz boczny św. Małgorzaty, pochodzący z II połowy XVIII wieku, posiada już cechy stylu rokoko.

Umieszczono w nim obrazy – św. Małgorzaty i św. Jana Nepomucena, pochodzące z przełomu XVIII i XIX stulecia. Na II połowę lub schyłek XVIII w. datowana jest ambona, znajdująca

się na północnej ścianie nawy przy prezbiterium. Można jednak przypuszczać, że jej część pochodzi już ze stulecia XIX, jak np. baldachim, noszący cechy neostylowe. Sam zaś kosz mógł powstać już przy okazji odbudowy wnętrza świątyni z pierwszej ćwierci XVIII wieku. Ołtarz w kaplicy Matki Bożej Brudzewskiej wykonany został w 1904 roku. Umieszczono w

nim obraz patronki kaplicy pochodzący z końca XVII wieku i przemalowany następnie w II połowie XIX stulecia. W kaplicy mieści się ponadto klasycystyczny (pochodzący z 1801 roku) nagrobek Heleny Mojaczewskiej. Ściany świątyni pokrywa polichromia wykonana przez warsztat Jana Lamparskiego w 1913 roku, odnowiona w latach 2002 – 2003 w wyniku

Polichromia z 1913 roku w trakcie i po renowacji

przeprowadzonej przez Zakład Artystyczno – Konserwatorski Juliana Wiącka z Ostrowa Wielkopolskiego, konserwacji i rewaloryzacji. Zrekonstruowano wówczas także odkryte,

oryginalne wątki ceglane z połowy XV wieku pod chórem, w prezbiterium, zakrystii i kruchcie. odrestaurowano ołtarze i ambonę.

Kościół pw. św. Mikołaja w Brudzewie jest przykładem zabytku narastającego przez wieki, od XV stulecia , z czytelnymi przekształceniami z wieku XVIII i dzisiejszą aranżacją, wydobywającą świadomie elementy i formy świadczące o jej wielowiekowości.

Odmówiony obraz Sw. Mądrości
w kościele parafialnym w Brudzewie - 2008r.

Kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Brudzewie

W 1455 roku ówczesni właściciele Brudzewa, bracia Jan, Mikołaj i Stanisław Jarandowie odnowili erekcję kościoła parafialnego i powiększyli jego uposażenie. Z faktem tym wiąże się budowę nowej murowanej świątyni, która pomimo późniejszych zmian architektonicznych, zachował do dziś cechy XV – wiecznej świątyni gotyckiej. Pojawiają się jednak hipotezy, że odnowienie erekcji nie oznaczało budowy nowego kościoła. Według niej bracia Jarandowie mieli jedynie powiększyć uposażenie erygowanej w 1363 roku, drewnianej świątyni parafialnej.

Nie posiadamy niestety żadnego opisu mówiącego o wyglądzie świątyni z XV czy szesnastego stulecia, a więc z czasów jej początków. Pierwsza in formacja o niej pochodzi z komentarzy do „*Liber beneficiorum*” arcybiskupa Jana Łaskiego i informuje nas o tym, że była to świątynia murowana pw. św. Mikołaja.

Nawiedzające Brudzew pożary na początku XVIII wieku, nie oszczędziły i kościoła parafialnego. W 1704 roku oprócz świątyni spaliły się budynki przykościelne i schola. Uszkodzoną świątynię odbudowano w 1712 roku, staraniem właściciela miasta – Józefa Radolińskiego. Niestety dziewięć lat później znów została ona strawiona przez ogień. Staraniem księdza Lisickiego proboszcza brudzewskiego, przy wydatnej pomocy mieszczan, kościół został odbudowany. Wzniesiony w formach gotyckich, po pożarze został przebudowany w stylu barokowym, co znacznie zniekształciło jego wygląd. Do nawy, od strony południowej, dobudowano kaplicę Matki Bożej. Trzynastego lipca 1730 roku, ksiądz Franciszek Kraszkowski, biskup pomocniczy gnieźnieński dokonał konsekracji odbudowanej świątyni

Brudzewski kościół parafialny jest świątynią jednonawową z prezbiterium równej szerokości z nawą. Przy prezbiterium, od strony północnej znajduje się zakrystia ze skarbczykiem i małą nowszą kruchtą. W stylu barokowym przebudowano okna świątyni. Naprzeciw prezbiterium znajduje się chór muzyczny przyarkadowy, wsparty na dwóch filarach. Do najstarszych zabytków z okresu XIV – XVIII wieku, znajdujących się w świątyni, zaliczyć należy gotycką kropielnicę z przełomu XV i XVI stulecia, wykutą w kamieniu w kształcie kielicha oraz płytę zamykającą niegdyś wejście do krypt kościelnych, pochodzącą z połowy XV wieku i przedstawiającą sąd króla Salomona. Styl barokowy reprezentuje ołtarz główny, kamienny z I połowy XVIII stulecia, w którym umieszczono dwa

obrazy – św. Mikołaja, patrona kościoła (pochodzący z 1885 roku) oraz Najświętszego Serca Pana Jezusa (pochodzący z 1913 roku). Ołtarz boczny św. Małgorzaty, pochodzący z II połowy XVIII wieku, posiada już cechy stylu rokoko. Umieszczono w nim obrazy – św. Małgorzaty i św. Jana Nepomucena, pochodzące z przełomu XVIII i XIX stulecia. Na II połowę lub schyłek XVIII w. datowana jest ambona, znajdująca się na północnej ścianie nawy przy prezbiterium. Można jednak przypuszczać, że jej część pochodzi już ze stulecia XIX, jak np. baldachim, noszący cechy neostylowe. Sam zaś kosz mógł powstać już przy okazji odbudowy wnętrza świątyni z pierwszej ćwierci XVIII wieku. Ołtarz w kaplicy Matki Bożej Brudzewskiej wykonany został w 1904 roku. Umieszczono w nim obraz patronki kaplicy pochodzący z końca XVII wieku i przemalowany następnie w II połowie XIX stulecia. W kaplicy mieści się ponadto klasycystyczny (pochodzący z 1801 roku) nagrobek Heleny Mojaczewskiej. Ściany świątyni pokrywa polichromia wykonana przez warsztat Jana Lamparskiego w 1913 roku, odnowiona w latach 2002 – 2003 w wyniku przeprowadzonej przez Zakład Artystyczno – Konserwatorski Juliana Wiącka z Ostrowa Wielkopolskiego, konserwacji i rewaloryzacji. Zrekonstruowano wówczas także odkryte, oryginalne wątki ceglane z połowy XV wieku pod chórem, w prezbiterium, zakrystii i kruchcie. odrestaurowano ołtarze i ambonę.

Kościół pw. św. Mikołaja w Brudzewie jest przykładem zabytku narastającego przez wieki, od XV stulecia , z czytelnymi przekształceniami z wieku XVIII i dzisiejszą aranżacją, wydobywającą świadomie elementy i formy świadczące o jej wielowiekowości.

Najważniejsze zabytki w Turku

**Kościół Parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z
zabytkowym wystrojem autorstwa Józefa Mehoffera
(plac H. Sienkiewicza)**

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Kościół został wybudowany w latach 1904–1913 na miejscu wcześniejszej gotyckiej świątyni. Obiekt wzniesiony w stylu neogotyckim wg projektu Konstantego i Jarosława Wojciechowskich na planie krzyża łacińskiego. Posiada układ trójnawowy z wywyższoną nawą środkową zakończoną prezbiterium.

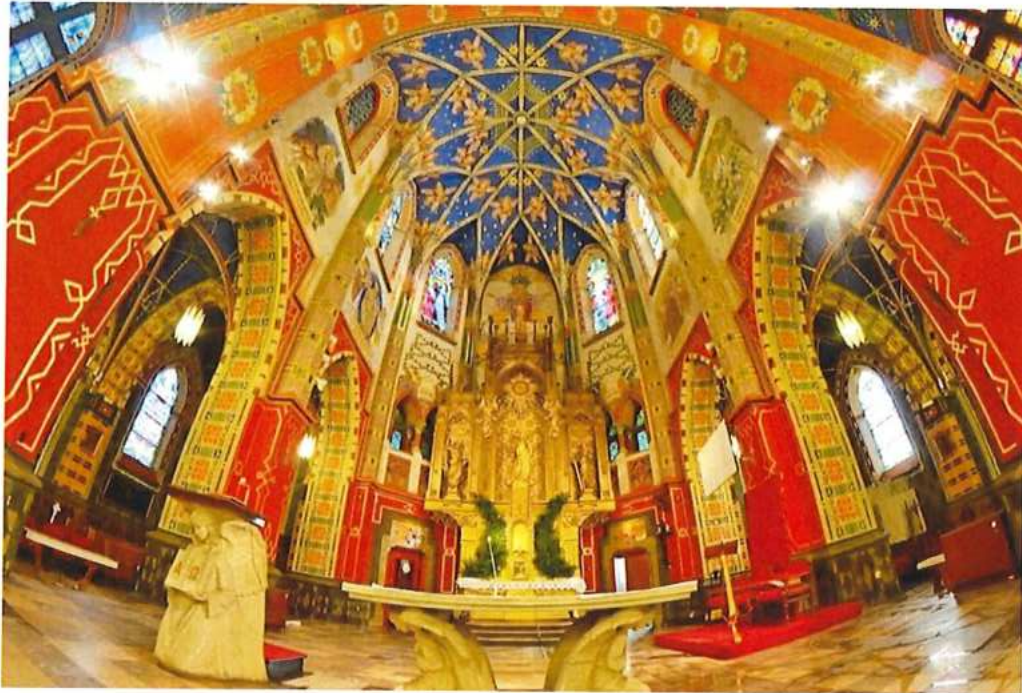
Na szczególną uwagę zasługuje wystrój wnętrza kościoła, które zostało wykonane przez znanego polskiego artystę Józefa Mehoffera w latach 1933–1939 obejmujące polichromię oraz część witraży.

Jest to wybitny przykład XX wiecznego malarstwa ściennego, w swym programie ideowym łączący w sposób niezwykle erudycyjny dziedzictwo kultury europejskiej z polską tradycją ludową. Znakomicie spaja te dwie tradycje – stylizowanej ludowości słowiańskiej i najważniejszych elementów ikonografii chrześcijańskiej. Program ideowy zawarty w polichromiach jest bardzo rozbudowany, ma wiele symbolicznych odniesień. Najwyższa klasa artystyczna malowideł ściennych i witraży nakazuje uznać, iż dzieło Józefa Mehoffera w Kościele NSPJ w Turku to obiekt o znaczeniu nie tylko ponadregionalnym, lecz międzynarodowym. Powstał unikalny zespół, stanowiący jedyny w Polsce projekt przygotowany kompleksowo i zrealizowany całościowo przez tak znakomitego artystę jak Józef Mehoffer. Artystę, który przystępując do pracy w Turku cieszył się już niekwestionowaną, międzynarodową renomą. Dzieła autorstwa Mehoffera wykonane dla kościoła NSPJ w Turku:

- polichromia wykonana w latach 1932 – 1936 obejmująca ściany boczne transeptu kaplicy Św. Józefa i M. B. Częstochowskiej, ściany boczne: nawy głównej, naw bocznych - północnej i południowej, 2 kaplic bocznych i kruchty; oraz sklepienia: nawy głównej, naw bocznych- północnej i południowej, 2 kaplic bocznych i kruchty; w sumie powierzchnia malowideł obejmuje 3 000 m²

- malarstwo sztalugowe – 14 Stacji Męki Pańskiej (rok 1934), obraz M. B. Częstochowskiej namalowany na blasze miedzianej (rok 1936) oraz obraz św. Stanisława Kostki (rok 1937),
- projekty 9 witraży powstały w latach 1936-1939 – M. Boskiej Różańcowej, M. B. Bolesnej, M. B. Gromnicznej, Zwiastowanie, Arka Przymierza, Brama Niebieska, Wieża Dawidowa, Tron Salomona, św. Teresy z Aniołami,
- umeblowanie kościoła – 2 stalle ołtarzowe

Zabytkowy wystrój Kościoła pw. NSPJ w Turku
(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Domy tkaczy przy ul. S. Żeromskiego

Domy tkaczy powstały w latach 20 XIX w. wg jednolitego planu architektonicznego. Domy były wybudowane na podstawie prostokąta o wymiarach około 15 x 8 m. Frontem do ulicy. Budynki były murowane z cegły i tynkowane. Posiadały dwie izby mieszkalne rozdzielone sienią zlokalizowaną w osi budynku. Większość domów miało delikatną klasycystyczną dekorację ścian oraz dwuspadowe dachy kryte papą. Za budynkiem mieszkalnym znajdował się obszerny ogród w którym właściciele – tkacze lokalizowali pomieszczenia gospodarcze, a później małe manufaktury tkackie.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Ratusz (plac Wojska Polskiego)

Ratusz budynek wzniesiony w latach 1867–1876 w stylu klasycystycznym na planie prostokąta. Zlokalizowany został w pierzei północnej starówki. Obiekt piętrowy posiadający w swej osi środkowej wejście nad którym umieszczony jest balkon zwieńczony wieżą zegarową wyróżnia się od reszty zabudowy szczególnie starannym opracowaniem elewacji frontowej. Budynek pokryty blachą. W wieży umieszczono zegar kwadransowy firmy Weiss z Głogowa z 1876 r. Obecnie w budynku mieści się Muzeum Rzemiosła Tkackiego i Punkt Informacji Turystycznej w Turku.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Kościół Ewangelicko-Augsburski (ulica 3 Maja)

Kościół Ewangelicko-Augsburski wzniesiony w latach 1849-1852 wg planów architektonicznych Henryka Marconiego. Niewielki budynek kościoła zbudowano na planie krzyża greckiego w stylu klasycystycznym. W osi środkowej znajduje się wejście do świątyni, a nad nim wieża dzwonnicza. We wnętrzu uwagę zwracają: ołtarz oraz organy kalikowane umieszczone nad amboną na balkonie okalającym wnętrze. Na uwagę także zasługują eklektyczne żyrandole.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Zabudowa staromiejska (Rynek – plac Wojska Polskiego)

Zabudowa staromiejska w swym obecnym wyglądzie pochodzi z II połowy XIX stulecia. Ówczesne przepisy nie zezwalały na niską zabudowę rynku w związku z tym kamienice posiadają dwie lub trzy kondygnacje. Elewacje frontowe charakteryzują się skromnością z charakterystycznymi podziałami poziomymi. Reprezentatywną cechą kamieniczek są żeliwne balkony o bogatej metaloplastyce i skomplikowanych wzorach

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Cmentarz katolicki „Na Lipce” (ul. Chopina)

Cmentarz „Na Lipce” został założony w 1821 roku w północnej części miasta przy drodze wyjazdowej na Władysławów. W 1859 został otoczony murowanym parkanem. Na cmentarzu znajdują się ciekawe grobowce tzw. sklepy – rodzinne grobowce w kształcie czterościennych budowli. Na nekropoli tej zostali pochowani kolejni księża parafii katolickiej oraz najbardziej znane rody turkowskie jak: Hubnerów, Marszli, Staszewskich, Milewskich, Kubackich, Przeździeckich i wiele innych. W głębi znajduje się zbiorowa mogiła żołnierska z lat I wojny światowej.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Cmentarz katolicki „Na Kobylarce” (ul. Chopina)

Cmentarz został założony w 1893 roku, przy drodze wylotowej z miasta w kierunku Władysławowa. Jest cmentarzem oparkanowanym murem z czerwonej cegły. Cmentarz nie posiada grobowców w formie sklepów. Pochowano tu m.in. Tomiłę Składkowską i Stanisława Kączkowskiego.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Cmentarz ewangelicko–augsburski (ul. Chopina)

Cmentarz ewangelicko – augsburski założony w 1822 roku. Obiekt oparkanowany murem z cegły. Brama cmentarna przebudowana po II wojnie światowej zachowała oryginalne skrzydła bramne. W środku znajdują się mogiły i groby z XIX i XX stulecia. Wśród nich grobowce pastorów Posselta, Teichmanna, Sachsa. Z grobów rodzinnych zwrócić należy uwagę na grobowce Neumanów, Mullerów, York, Penthera, Schnerów i inne. W głębi znajduje się zachowana we fragmencie mogiła żołnierzy niemieckich z I wojny światowej.

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

(fot: Zbiory Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera)

Dawna synagoga- XIX wieczna Synagoga z około 1857 roku. Ostatecznie zburzona w latach 60-tych ubiegłego stulecia. Obecnie w tym miejscu znajduje się budynek kina . Na jedynej zachowanej ścianie byłej synagogi została umieszczona tablica pamiątkowa.

Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Turek

SŁODKÓW

DWÓR, mur., ok. poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-97/325 z dnia 21.10.1968 r.

Zespół dworsko-parkowy w Słodkowie z poł. XIX w. (park nie wpisany do rejestru zabytków), obejmuje obszar o pow. 2,15 ha. Pierwotne założenie było znacznie większe, poszerzone od północy, po stronie zachodniej zabudowaniami folwarku i nieistniejącą dziś kolonią mieszkalną. Obecny układ przestrzenny ogranicza się do samego parku wokół dworu; zabudowania dawnego folwarku zostały wydzielone przebudowane. Centralnym punktem jest dwór, usytuowany w północno – wschodniej części założenia z fasadą zwróconą na zachód, do którego od północy prowadzi dawny podjazd, zapewne z okrągłym klombem na osi. Budynek murowany, otynkowany, zbudowany na planie prostokąta wydłużonego na osi północ – południe, jednokondygnacyjny, nie podpiwniczony, nakryty wysokim dachem naczółkowym pokrytym papą. Elewacja frontowa zaakcentowana gankiem wspartym na czterech kolumnach zwieńczona jest trójkątnym szczytem. Dominantę elewacji wschodniej stanowi dwukondygnacyjny, dwuosiowy ryzalit, zamknięty trójkątnym szczytem obwiedzionym profilowanym gzymsem. Do ryzalitu dostawiona jest drewniana przybudówka. Od południa, ukośnie (w kierunku zachodnim) dobudowana została oficyna na planie wydłużonego prostokąta.

Założenie dworsko – parkowe w kształcie zwartego prostokąta, wydłużone jest na osi północ południe. Brak czytelnej osi określającej układ zastąpiono nieregularną kompozycją przestrzeni, w której budynek dworu zlokalizowano asymetrycznie w stosunku do całości w części północno – zachodniej. Układ przestrzeni wewnętrznej parku wyznaczony jest kilkoma elementami: w części północnej i południowo – wschodniej, wykorzystując naturalny ciek wodny, utworzono dwa wydłużone stawy połączone strumieniem. Środkową część parku wypełniają nieregularne grupy drzew, stanowiące jakby widokowe kulisy zarówno w kierunku dworu, jak i stawów. Elementami konstruującymi obrzeża parku są do zachodu i południa rzędy lip, zaś od wschodu aleja grabowa. W parku występuje kilkanaście gatunków drzew liściastych i 4 gatunki drzew iglastych. W warstwie drzew dominują tu: grab pospolity, jesion wyniosły, lipa drobnolistna i klon pospolity. Na uwagę zasługuje nieliczny, choć cenny starodrzew (dęby, buki, sosna wejmutka, graby).

Zespół dworsko-parkowy zachowany w dobrym stanie. W latach 2005-2006 przeprowadzono remont kapitalny dworu obejmujący m.in. naprawę więźby dachowej, wymianę pokrycia, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę tynków zewnętrznych i wewnętrznych. Obecnie w części budynku mieści się biblioteka. W dobrym stanie znajduje się również otaczające dwór założenie parkowe, po rewaloryzacji. Odtworzono częściowo układ komunikacyjny, usunięto samosiewny i dziczące krzewy, oczyszczono stawy, założono

trawniki, wprowadzono nowe nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych, zamontowano elementy małej architektury. Zespół dworsko-parkowy jest własnością Gminy Turek.

SZADÓW PAŃSKI

ZESPÓŁ KARCZMY:

a. karczma, mur., 2 ćw. XIX w.,

Rejestr zabytków Nr A-38/411 z dnia 21.01. 1954 r.

b. wozownia, mur., 2 ćw. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-38/411 z dnia 21.01. 1954 r.

Karczma i wozownia w Szadowie Pańskim

Zlokalizowane na skraju wsi po południowej stronie drogi z Turku do Koła. Obiekty zbudowane w 1 poł. XIX w. w stylu klasycystycznym. Budynki murowane, ściany z cegły ceramicznej, pełnej, pierwotnie otynkowane. Zespół złożony z dwóch połączonych ze sobą w narożniku budynków, oba na planie prostokątów. Obecnie zrujnowane, pozbawione stropów i dachów, przedstawiają sobą typową ruinę. Własność prywatna.

Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków

CISEW

KAPLICZKA, mur., 1946 r.

DOM NR 108, mur., XIX/XX w.

KALINOWA

CMENTARZ EWANGELICKI, XIX w.

KOWALE KSIĘŻE

KAPLICZKA, mur., 1948 r.

Na rozstaju dróg stoi kapliczka murowana z cegły, odbudowana w 1948 r. z inicjatywy mieszkańców wsi. Obiekt kultu religijnego zbudowany na planie kwadratu składa się z czterech poziomów zwieńczonych dachem ośmiospadowym w kształcie krzyża z metaloplastycznym krucyfiksem na szczycie. Dwa dolne poziomy zawierają pięć tablic z wezwaniami, dla których w oknach na trzecim poziomie wystawione zostały cztery obrazy. Pierwszym wezwaniem (od północy) jest Królowo Korony Polskiej – módl się za nami, pod nim znajduje się tablica Stolico Mądrości – módl się za nami. Kolejno, zgodnie z kierunkami stron świata, umieszczone zostały wezwania: Święty Florianie – ratuj nas w potrzebie, Jezu Dobry Pasterzu – zmiłuj się nad nami, Święty Józefie – módl się za nami. W oknach górnej części kapliczki stoją figurki: Matki Bożej Fatimskiej, Matki Bożej Licheńskiej, Matki Bożej Różańcowej i Matki Bożej Niepokalanej. Kapliczka została odrestaurowana w latach 2015-2016.

DOM NR 7, glin., pocz. XX w.

DOM NR 37, mur., 1 ćw. XX w.

DOM NR 47, drewn., 1 ćw. XX w.

DOM NR 53, mur., 1934 r.

SŁODKÓW

KAPLICZKA, mur., 1945 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:

a. dwór nr 45, mur., ok. poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-97/325 z dnia 21.10.1968 r.

b. park, ok. poł. XIX w.

WIATRAK PALTRAK, drewn., 2 poł. XIX w.

SZADÓW PAŃSKI

ZESPÓŁ KARCZMY:

a. karczma, mur., 2 ćw. XIX w.,

Rejestr zabytków Nr A-38/411 z dnia 21.01. 1954 r.

b. wozownia, mur., 2 ćw. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-38/411 z dnia 21.01. 1954 r.

WIETCHININ

DOM NR 18, mur., ok. 1930 r.,

ZAGRODA NR 36:

a. obora, mur., 1938 r.,

b. stodoła, drewn., 1938 r.

ZAGRODA NR 40:

a. dom, drewn., pocz. XX w.,

b. obora, mur., pocz. XX w.

WRZĄCA

DWÓR, ob. leśniczówka nr 28, mur., pocz. XX w.

Dworek wybudował Stanisław Orłowski – nowy właściciel majątku. Ofiarował go córce Kazimierze, która zamieszkała w nim wspólnie z mężem Józefem Kolskim – znanym geologiem i inżynierem górniczym. Początkowo był to murowany, parterowy budynek, o skromnej pięcioosiowej fasadzie, z wejściem zaakcentowanym gankiem z trójkątnym naczółkiem, przeszkloną werandą od strony ogrodu, przykryty dachem dwuspadowym. Dwór otaczały od północy aleje jesionowe i olszowe, od południa niewielki ogród i sad, po stronie wschodniej znajdował się folwark. Po drugiej wojnie światowej majątek upaństwowiono i powierzono Nadleśnictwu Turek. W latach 80. budynek gruntownie wyremontowano, częściowo zatracając jego pierwotny wystrój, m.in. zmieniono wystroje okien, dostawiono niewielkie aneksy, przebudowano frontowy ganek. Zachowały się elementy przedwojennego krajobrazu: sad, kanały, staw, aleje drzew.

ŻUKI

SZKOŁA, ob. budynek nieużytkowany, mur., ok. 1930 r., dz. 159/1

RZĄDCÓWKA, ob. dom nr 24, mur., pocz. XX w.

Ciekawe miejsce:

W miejscowości Kowale Księżę, w budynku zaadaptowanym po byłej szkole podstawowej, funkcjonuje **Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności**, które służy w szczególności zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, opiekuńczych, edukacyjnych i sportowych mieszkańców gminy Turek. Znajdują się tu sale: warsztatowa, szkoleniowa, informatyczna, sportowa, które są wyposażone w niezbędne sprzęty i materiały, by organizować różnego rodzaju zajęcia dla wszystkich grup wiekowych. Na terenie znajduje się również plac zabaw, siłownia zewnętrzna, boisko wielofunkcyjne oraz boisko do piłki nożnej. Obecnie w związku z agresją Rosji na terytorium Ukrainy miejsce to służy do zakwaterowania uchodźców.

Gmina wiejska Koło położona jest w środkowej części powiatu kolskiego, we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości ok. 120 km od jego stolicy - Poznania i ok. 180 km od Warszawy. Siedzibą samorządowych władz gminnych jest miasto Koło, które stanowi odrębną gminę miejską i jednocześnie siedzibę władz powiatowych.

Do najcenniejszych zabytków na terenie gminy wpisanych do rejestru zabytków należą:

WRZĄCA WIELKA

ZESPÓŁ DWORSKI:

a. dwór, mur., 1 poł. XIX w.,

Rejestr zabytków Nr A-92/227 z dnia 4.09.1968 r.

b. ruiny dworu obronnego, mur., XVI w.,

Rejestr zabytków Nr A-92/227 z dnia 4.09.1968 r.

c. park, 1 poł. XIX w.

Rejestr zabytków Nr A-448/189 z dnia 10.09.1990 r.

Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków

CHOJNY

KAPLICZKA, mur., 1948 r.

DOM NR 4, mur., pocz. XX w.

DOM NR 6, mur., k. XIX w.

DOM NR 22, mur., pocz. XX w.

DOM NR 38, drew., 2 poł. XIX w.

CZOŁOWO

KAPLICZKA, mur., 1950 r.

SPICHLERZ DWORSKI, nr 31, mur., 1 ćw. XX w.

DZIERAWY

KAPLICZKA, mur., 1958 r.

SZKOŁA, nr 45, mur., pocz. XX w.

DOM NR 41, mur., 1925 r.

KACZYNIEC

CMENTARZ EWANGELICKI, pocz. XX w.

KAMIEŃ

KAPLICZKA, mur., 1933 r.

KAPLICZKA, mur., l. 30 XX w.

KIEŁCZEW SMUŻNY PIERWSZY

KAPLICZKA, mur., ok. 1946 r.

LEŚNICA

PARK DWORSKI, 2 poł. XIX w.

OCHLE

KAPLICZKA, mur., po 1945 r.

POWIERCIE

KAPLICZKA, mur., 1948 r.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY:

a. pałac, ob. kaplica p.w. 108 Męczenników, nr 31 D, mur., 1924 r.,

b. park, k. XIX w.

POWIERCIE KOLONIA

KAPLICZKA, mur., 2 poł. XIX w.

PRZYBYŁÓW

DOM NR 38, mur., 1 ćw. XX w.

SKOBIELICE

DOM NR 2, drew., 1940 r.

SOKOŁOWO

ZESPÓŁ FOLWARCZNY: Nr 42

a. oficyna, mur., 2 poł. XIX w.,

b. obora, mur., 2 poł. XIX w.,

c. chlewnia, mur., 2 poł. XIX w.,

d. ogrodzenie, mur., 2 poł. XIX w.

WANDYNÓW

KAPLICZKA, mur., 1958 r.

WRZĄCA WIELKA

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. JAKUBA:

a. kościół mur., 1880-1887 r.,

b. ogrodzenie z bramą, mur.-žel., k. XIX w.,

c. plebania, nr 83, mur., k. XIX w.

KAPLICZKA, mur., XIX w.

KAPLICZKA, mur., 1950 r.

CMENTARZ KATOLICKI, 1 poł. XIX w.

ZESPÓŁ DWORSKI: Nr 41

a. dwór, mur., 1 poł. XIX w.,

b. oficyna, mur., XIX/XX w.,

c. ruiny dworu obronnego, mur., XVI w.,

d. park, 1 poł. XIX w.

DOM NR 44, mur., 1 ćw. XX w.

MŁYN GOSPODARCZY, nr 92, mur., 1924 r.

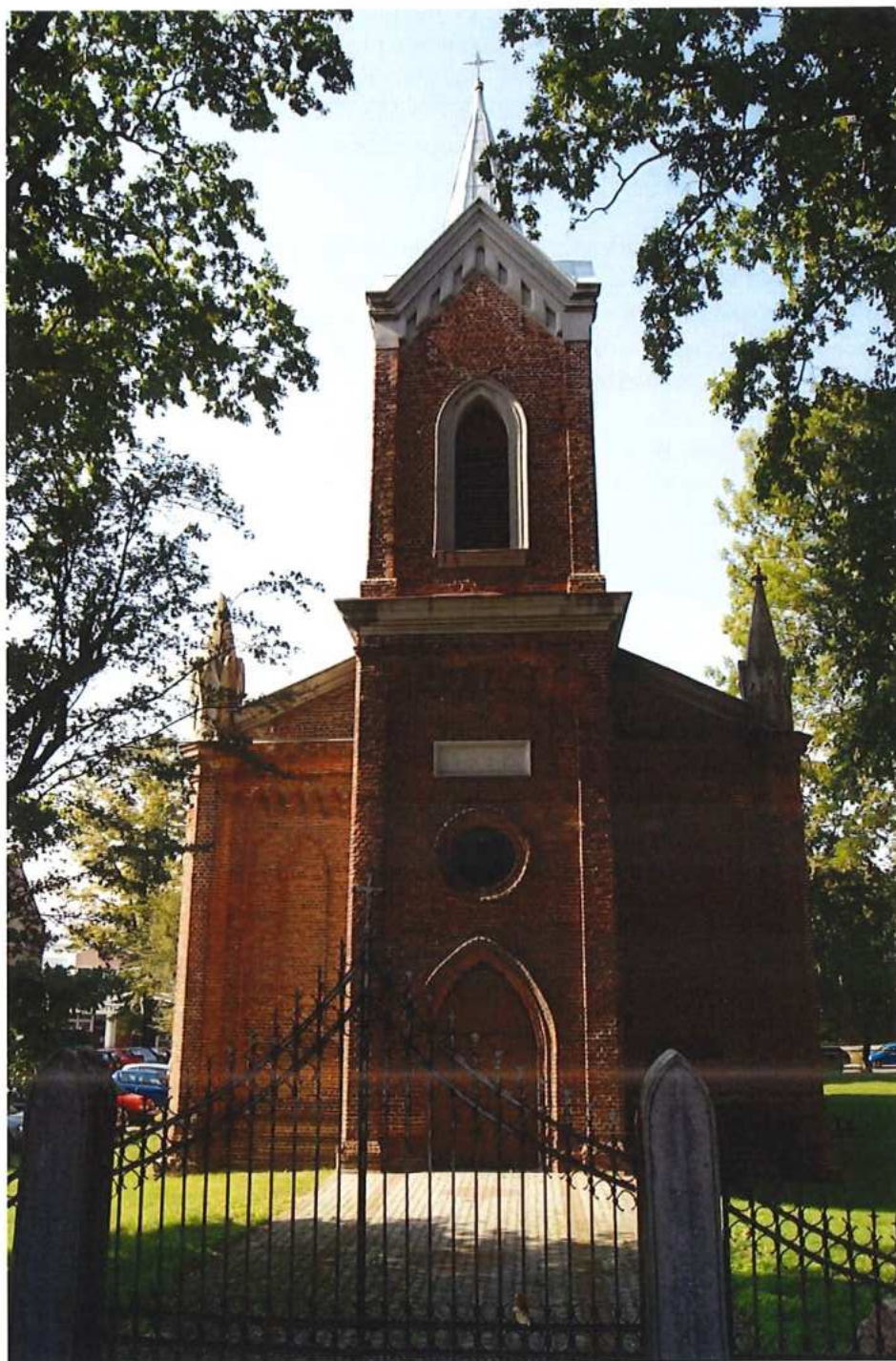
Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Koło znajduje się jeden zespół zabytków ruchomych wpisany do rejestru. Stanowi on wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Apostoła we Wrzącej Wielkiej.

Do rejestru zabytków pod nr B-81/27 na podstawie decyzji z dnia 6 maja 1988 r. wpisanych jest 17 obiektów. W skład wyposażenia świątyni wchodzi m.in. trzy wczesnobarokowe XVIII-wieczne ołtarze z rzeźbami i obrazami, barokowa chrzcielnica, naczynia liturgiczne.

Zespół Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO, ul. Sienkiewicza 5.
Właściciel: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Koninie. a. kościół, mur., 1882-1883,
arch. Bronisław Schuppe. b. pastorówka, ob. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna,
mur., 1902-1903, cz. przeb. 1923. Rej. Zab.: 450/191 z dn. 17.10.1990 r.

Kościół wybudowany w 1883 r., neogotycki. Ściany murowane, z cegły, nietynkowane. Kościół jednonawowy, na planie wydłużonego prostokąta, z wieżą na rzucie kwadratu od strony południowej i niewielką zakrystią od strony północnej. Dachy dwuspadowe, nad wieżą dach łamany, z wieloboczną iglicą. Elewacje boczne nawy pięćosiowe, z wysokimi ostrołucznymi oknami oddzielonymi ceglanyimi pilastrami, zwieńczonymi fryzem arkadkowym. W narożach nawy sterczyny. Budynek PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA KOŁO NA LATA 2014-2017 32 zniszczony podczas II wojny światowej, remontowany w latach 1946, 1954, 1984, gruntowny remont - w 1998 r.

Niewłaściwy sposób odprowadzania wody opadowej powoduje zawilgocenia muru, szczególnie po stronie wschodniej, gdzie w narożach widoczna jest korozja cegieł i ubytki w murze. Niewielkie spękania muru zlokalizowane są ponad głównym wejściem do kościoła. Uporządkowania wymaga teren wokół kościoła, m.in. wykonana obecnie z ahistorycznej kostki nawierzchnia przed głównym wejściem.

Pastorówka wybudowana w l. 1902-1903, w kształcie nawiązującym do klasycyzmu. W l. 1918-1922 mieścił się w niej polski urząd pocztowy, od 1923 r. do 1945 r.- ponownie pastorówka. Po 1945 r. użytkowana przez organizacje społeczne, od 1956 przez Powiatową, a później Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Kole. Od 1976 r. ponownie stanowi własność parafii ewangelicko-augsburskiej w Koninie, która użytkuje pojedyncze pomieszczenia.

Budynek murowany, tynkowany, dach dwuspadowy, kryty blachą. Budynek na rzucie prostokąta, z wspartym na czterech filarach portykiem pośrodku przedniej i niewielkim ryzalitem mieszczącym klatkę schodową pośrodku tylnej elewacji. Dłuższe elewacje siedmioosiowe, o boniowanych narożach. Boczne – zachodnia trzyosiowa, wschodnia przesłonięta przybudówką. Okna zamknięte łukiem płaskim, w stiukowych profilowanych opaskach z kluczem. Częściowo zachowana drewniana stolarka okienna. Remonty przeprowadzano w l. 1923-1927 i 1929 - remonty adaptacyjne, pokrycie nowym dachem, w 1977 – malowanie elewacji, 1978 – naprawa dachu, 1979 – podniesienie podłóg w części pomieszczeń przyziemia, 1982 – zmiana oświetlenia wewnątrz budynku, 1983 – pokrycie dachu papą, 1985 – remont dachu, rozebranie pieców, założenie lokalnego c.o. , założenie kanalizacji, 1986 – malowanie elewacji i wewnątrz, 1989 – wymiana stolarki okiennej (6 dużych okien i 2 małe), wymiana rynien, 1992 – malowanie wewnątrz.

Ogólny stan zachowania budynku jest dobry. Odnowienia wymagają elewacje - szczególnie od strony północnej widoczne są zawilgocenia; a tynki oraz pokrywa malarska są w złym stanie. Wskazane jest zachowanie istniejącej oryginalnej stolarki okiennej a także jej odnowienie, tak jak i okien z 1989 r.

Spichlerz

Spichlerz to budynek przeznaczony do przechowywania materiałów sypkich, głównie zboża. Spichlerz kolski, drewniany stojący nad brzegiem rzeki Warty, ma konstrukcję sumikowo-łatkową. Pochodzi z I poł. XIX w. Magazynowano w nim zboże, które spławiano Wartą do Prus. Obecnie jest on niedostępny dla zwiedzających.

Ruiny Zamku

Koło, będące miastem królewskim, tworzyło wraz z innymi miejscowościami tzw. tenutę kolską (niegrodowe starostwo kolskie) stanowiącą zespół dóbr o charakterze gospodarczym, oddawanych najczęściej w zastaw.

Pierwszy tenutariusz kolski, Krystyn z Koziegłów, pojawia się w 1383 r. Z zamku kolskiego wyrusza plądrować arcybiskupi Grzegorzew. W 1437 r. zmarł jego syn o tym samym imieniu, kasztelan sądecki, który również był miejscowym starostą. Widzimy go w Kole w roku 1425 i 1429, świadkującego w dokumentach Władysława Jagiełły. Na pewno jako przedmiot zastawu, otrzymał tenutę kolską Jan Zawisza z Garbowa, syn Zawiszy Czarnego. Po jego śmierci w bitwie pod Chojnicami w 1454 r, na Kole ciążyły duże sumy: 600 florenów węgierskich, 120 grzywien i 2 kopy groszy. Wdowa po Janie, Małgorzata i ich córka Barbara były już spłacone w roku 1465. Również zastawnikiem królewskim był kolejny starosta, Jan Hincza z Rogowa, kasztelan sandomierski. Dobra te otrzymał 23 stycznia 1463 r. od Kazimierza Jagiellończyka. Hincza otrzymał tenutę kolską dożywotnio, jako zastaw ze wszystkimi dochodami z niej płynącymi.

Kolejni starostowie, oraz ich zastępcy (burgrabowie), rezydowali na zamku, prawdopodobnie, aż do początków XVII stulecia.

Wydaje się, że zamek kolski miał bronić przeprawy przez rzekę Wartę oraz pilnować poboru cła.

Pierwszą fazą było wybudowanie wieży mieszkalnej. Stanowiła ona samodzielny obiekt o charakterze militarno-rezydencjonalnym. Z jej murów ocalały tylko fragmenty konstrukcji piwnic, wybudowanej z okrągłaków polnych i ciosów piaskowca, szczątki muru ceglanego oraz pozostałości ściany dzielącej resztki piwnicy na dwa pomieszczenia.

Pozostałości wieży mieszkalnej, która stanowiła pierwszą fazę budowy zamku

Budowę wieży mieszkalnej, a więc całego zamku, rozpoczął król Kazimierz Wielki. Dowiodły tego badania archeologiczne przeprowadzone w 2019 r.

Druga fazą było jednocześnie wybudowanie na sztucznie usypanym wzniesieniu podpartych szkarpami murów obwodowych, założonych na planie wydłużonego prostokąta z niewielkimi odchyleniami (w części północno-wschodniej), narożnej wieży głównej i budynku bramnego. Dziedziniec miał zabudowę drewnianą. Ten etap budowy datowany jest na czasy Kazimierza Wielkiego, ale również na przełom XIV/XV wieku lub na wiek XV, (na okres panowania Władysława Jagiełły i Kazimierza Jagiellończyka).

Ratusz Miejski

Budynek ratusza był i jest budowlą dwukondygnacyjną, podpiwniczoną. Ściany zewnętrzne ozdobione były pierwotnie ornamentem dużych rombów układanych z ciemnych zendrówek.

Pierwotnie, na kolskim rynku stał dwór królewski (prawdopodobnie drewniany lub drewniano-gliniany), który służył monarchom podczas ich bytności w Kole.

Król Aleksander Jagiellończyk, przywilejem z dnia 6 lutego 1502 roku darował miastu pusty plac na rynku celem pobudowania ratusza (wcześniejszego, drewnianego dworu więc już nie było). Ratusz kolski został wybudowany w I poł. XVI wieku w stylu gotyckim, na planie prostokąta o wymiarach 21,8 x 11 m.

Odsłonięta podczas remontu ściana ratusza z widocznym ornamentem.

W północno zachodnim narożniku powstała wieża o podstawie kwadratowej, która przechodziła wyżej w ośmiobok. Nie była podpiwniczona, a ozdobiona takim samym ornamentem jak budynek główny. Nie powstała w tym samym czasie, co budynek główny. W XVII w. zwieńczona była spiczastym dachem, pod którym biegł drewniany ganek. Niżej umieszczono więzienie miejskie. Na parterze ratusza były sklepy, a na piętrze pomieszczenie dla rady miejskiej i wójtowskiej. Budynek niejednokrotnie płonął. Podczas pożaru w roku 1775 ogień był tak silny, że stopił się dzwon zegarowy na wieży.

Kolski ratusz od frontu.

Prawdopodobnie po tym pożarze przystąpiono do restauracji budynku w stylu barokowym, zachowując jednak jego mury zewnętrzne. W 1789 r. prace budowlane były już zakończone. Barokowy wówczas ratusz posiadał przy trzech narożnikach potężne szkarpy, wzmacniające ściany budynku.

Niedługo potem, bo w latach 1835-1837, dokonano kolejnej przebudowy i rozbudowy ratusza, w wyniku której otrzymał on wystrój klasycystyczny. Budynek został pokryty tynkiem. Elewacje opasane zostały gzymsem. Okna dolnej kondygnacji otrzymały zamknięcie półkoliste, a górnej prostokątne. Zmieniono wówczas nieco układ pomieszczeń na piętrze. Zlikwidowano szkarpy narożne. Od zachodu dobudowano dwa skrzydła (obecnie odbudowane).

Od wschodu wzniesiono portyk zwieńczony trójkątnym szczytem, wsparty na czterech kolumnach. Pod portykiem na pierwszym piętrze umieszczono balkon. W ten sposób elewacja wschodnia stała się wejściową. Nadbudowano też o jedno piętro kwadratową podstawę wieży. W 1914 r. rozbudowano skrzydło północne w kierunku zachodnim, dodając parterowy budynek.

W dniu 25 maja 1987 r. zdarzyła się katastrofa budowlana. Zawaliła się wieża, niszcząc północną część budynku gotyckiego i część północno-zachodnią, XIX-wieczną. Pozostała część XIX-wieczna była na tyle uszkodzona, że ją rozebrano. Budynek ratusza odbudowano, nadając mu ponownie klasycystyczny wygląd.

Na uwagę zasługują piękne wnętrza ratusza.

Sala ślubów w kolskim ratuszu.

Sala sesyjna

Dużą atrakcją jest możliwość podziwiania panoramy miasta z ratuszowej wieży. Jest to możliwe w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, w okresie od maja do października. Przewodnikami są członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą.

Każdy odwiedzający ratusz otrzymuje m. in. pamiątkowy dyplom podpisany przez zarząd SPMK z upoważnienia pierwszego wójta - Henryka z Warty, który na mocy przywileju lokacyjnego z 1362 r. przeprowadził lokację miasta.

Podczas zwiedzania wieży ratuszowej warto zwrócić uwagę na zabytkowy dzwon zegarowy, wykonany w 1783 r., z inicjatywy ówczesnego burmistrza Jana Świderskiego.

Zabytkowy dzwon znajdujący się w ratuszowej wieży.

Kościół Parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

Kościół farny zbudowany został na podstawie dyspozycji królewskich, zawartych w akcie lokacyjnym miasta z 18 lipca 1362 r. Pierwszą wzmianką źródłową o kolskiej parafii jest dokument sędziego z ramienia Kurii papieskiej z 12 listopada 1414 r. Jest to ceglana, trójnawowa budowla halowa, orientowana, na rzucie prostokąta z wyodrębnionym dalszym i prosto zamkniętym prezbiterium.

Wydaje się, że najwcześniej pobudowaną częścią (II poł. XIV w.) jest dzisiejsze prezbiterium stanowiące pierwotną świątynię, do której później dobudowano resztę. Jak podaje Michał Rawita-Witanowski, stare opisy kościoła farnego podają, iż na belce oddzielającej część kapłańską od głównej nawy, była wyryta data 1409. Jest to prawdopodobnie data konsekracji kościoła.

W 1522 r. dobudowano od północy, z fundacji rodziny Sokołowskich, kaplicę Najświętszej Maryi Panny.

Kolska Fara. Widok na prezbiterium. Po lewej stronie kaplica NMP.

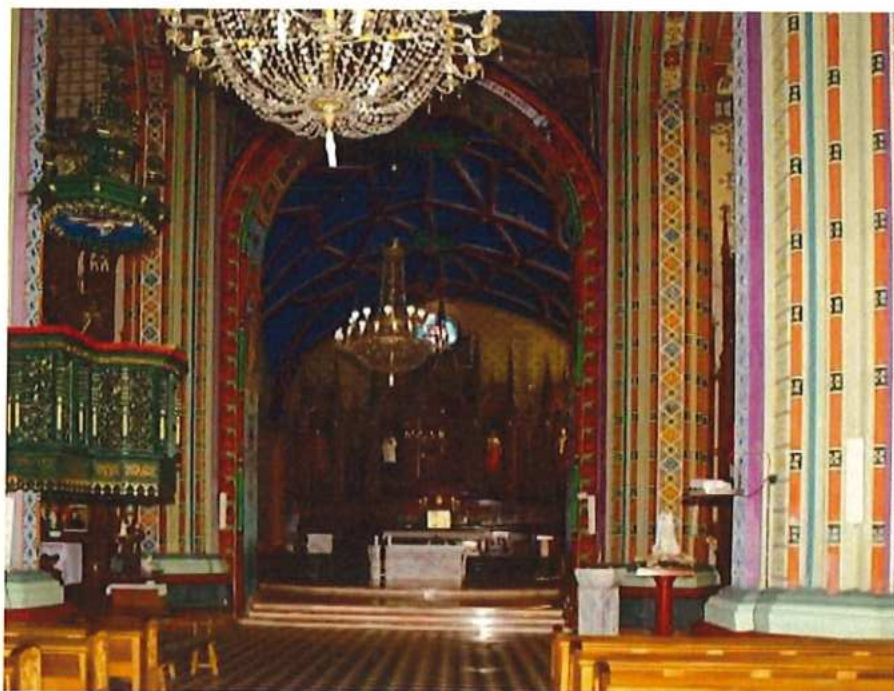

Barokowy ołtarz w kaplicy NMP.

W 1890 r. wybudowano od północy kaplicę NMB Częstochowskiej. Ściana głównej bryły kościoła zwieńczona jest marmurową sygnaturką na czworobocznej podstawie. W prezbiterium zachowało się pierwotne sklepienie gwiazdźiste z dodatkowymi dekoracyjnymi żebrami. Prezbiterium jest dwuprzęsłowe, o przęsłach nierównej długości.

W latach 1892-1895 prowadzona była generalna restauracja kościoła (m.in. nowe okna, schody na ambonę, balustrada przed głównym ołtarzem). W 1896 r. dobudowano kruchtę. Pod koniec XIX w. wykonano również nowy ołtarz neogotycki, a w 1903 r. wykonano nową polichromię.

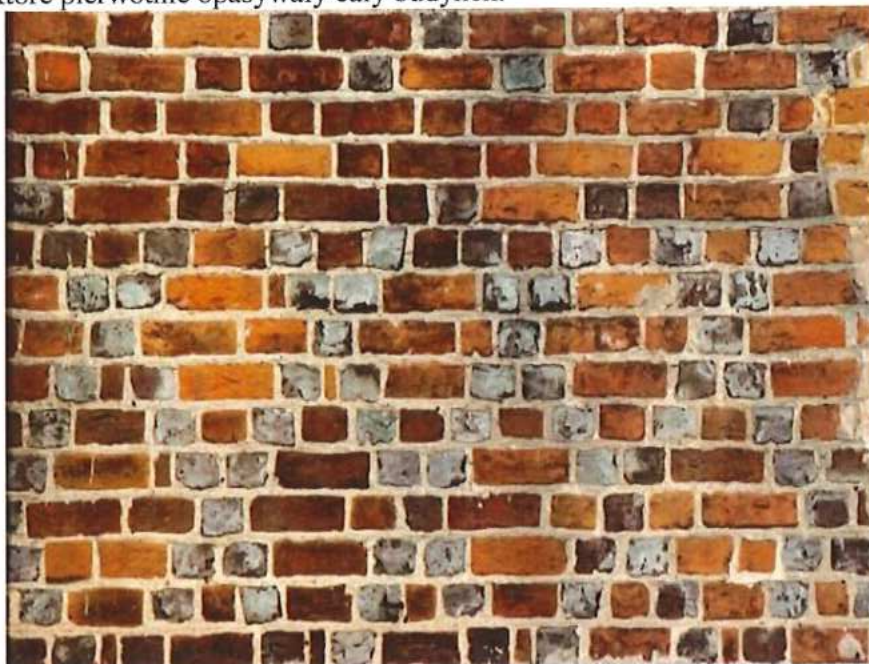
Widok na ołtarz główny kościoła.

Sygnaturka

Pomimo, że świątynia była wielokrotnie przemurowywana, przyglądając się uważnie dostrzec można na murach kościoła charakterystyczny gotycki ornament z cegieł zendrówek układanych w romby, które pierwotnie opasywały cały budynek.

Gotycki ornament okalający niegdyś całą świątynię.

Ciekawym zabytkiem sztuki gotyckiej jest wykonana z piaskowca płyta nagrobna Jana z Garbowa, starosty kolskiego, syna sławnego rycerza Zawiszy Czarnego. Zginął on w 1454 r. w bitwie pod Chojnicami.

Płyta nagrobna Jana z Garbowa

Na murach kolskiej świątyni podziwiać możemy dawne napisy ryte przez naszych przodków sprzed wieków. Znajdują się one na ścianie prezbiterium, południowej ścianie kościoła, a także kaplicy NMP. Na prezentowanym zdjęciu widzimy napis ANDREAS (Andrzej) sporządzony pięknym majuskułnym pismem renesansowym. Inskrypcję należy datować na wiek XVI.

Renesansowy napis „ANDREAS” na murach kolskiej Fary (XVI wieku).

Kościół i klasztor o.Bernardynów

Kościół i klasztor bernardynów - kompleks zabudowań klasztornych wzniesiono na wyspie rzecznej w połowie XV w., po sprowadzeniu do miasta przez starostę kolskiego Jana Hińczę z Rogowa zakonu bernardynów. Jego budowę ukończono w 1482 r. Kościół późnobarokowy został wybudowany w latach 1773 - 1782. Jest gmachem trzynawowym, halowym, z prostokątnym prezbiterium. Zewnętrzne elewacje rozczłonkowane są pilastrami. Dwie wieże wysunięto nieco przed lico fasady i zakończone hełmami, posiadają wydatne gzymsy kordonowe. Kościół ma jednolite, rokokowe wyposażenie wnętrza z końca XVIII w. Wystrój 7 ołtarzy jest wkomponowany w architekturę kościoła. Podobnie jak ołtarze - w kolumny - jest ujęta ambona, z rzeźbą św. Franciszka na baldachmie. Zdobnictwo rokokowe mają również 4 konfesjonały, stalle zakonne i prospekt organowy. W lewej nawie znajduje się kamienny, późnorenesansowy nagrobek Stanisława Ruszkowskiego, chorążego kaliskiego, ostatniego z rządców kolskiego zamku, z postacią leżącego rycerza w zbroi, z buławą w ręku, mieczem u boku i szyszakiem z pióropuszem u stóp. W nawie prawej jest umieszczone kamienne epitafium późnorenesansowe Bartłomieja Wilczyńskiego, z płaskorzeźbionym popiersiem zmarłego trzymającego w ręku książkę i rękawice. Ciekawymi zabytkami są też 2 portrety trumienne malowane na blasze: Anny z Tuczyńskich Łaszczonej (zm. 1668 r.), kasztelanowej łódzkiej, z tablicą inskrypcyjną oraz Rozalii Gurowskiej (zm. 1792 r.).

Klasztor - w zrubie gotycki - został przebudowany gruntownie w latach 1755 - 1764. Jest budynkiem 2 - kondygnacyjnym o 3 skrzydłach otaczających dziedziniec zamknięty z czwartej strony gmachem kościoła.

Kaplica p.w. Przemienienia Pańskiego

KAPLICA P.W. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO, ul. Poniatowskiego, mur., 1905 r.,
Rejestr zabytków nr A-460/201 z dnia 7.05.1991 r.

Wybudowana w 1905, neogotycka, jako kościół p.w. Przemienienia Pańskiego. Budynek murowany z cegły, nietynkowany. Dach dwuspadowy, pokryty dachówką karpiówką, zaś blachą na sygnaturce. Kaplica na rzucie prostokąta z dobudowaną od północy wieloboczną apsydą o bryle jednokondygnacyjowej. W bocznych elewacjach ostrołukowe biforium, okna prezbiterium wysokie i wąskie, oddzielone szkarpami. Przy elewacji szczytowej i przy prezbiterium – neogotyckie portale wejściowe. W roku 1974 przeprowadzono remont kapitalny, wymurowano schody zewnętrzne. W roku 1991 zakonserwowano więźbę dachową preparatem grzybobójczym.

Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym.

DOM ul. Stary Rynek 26

**DOM NR 26, mur., 1887 r. Rejestr zabytków nr A-470/211 z dnia 17.02.1992 r.
ul. Żelazna**

Zbudowana w poł. XIX w., do II wojny światowej stanowiła własność rodziny Marii Jaźwińskiej. Na parterze znajdowała się wówczas restauracja, II piętro zajmował hotel. Po 1945 roku w kamienicy mieściły się Średnia Szkoła Sztuk Plastycznych, potem hotel WPGT „Kontur” w Koninie. Budynek na planie litery L, ze ściętym narożnikiem, usytuowany w północnej części wschodniej pierzei rynkowej, przynależne oficyny sięgają ul. Kajki.

Ściany murowane z cegły ceramicznej, otynkowane. Budynek trójkondygnacyjny, z elewacjami o klasycyzującym wystroju. Otwory okienne prostokątne, w profilowanych opaskach, zwieńczone prostymi (elewacja północna) lub giętymi naczółkami (elewacja zachodnia).

W latach siedemdziesiątych odnowiono elewację, wymieniono część belek konstrukcji dachowej. Po pożarze w 2012 r. stan techniczny budynku jest bardzo zły – wypalona została konstrukcja dachowa oraz poddasze, a przy braku prowizorycznego przekrycia obiekt narażony jest na ciągłe zamakanie i dalsze zniszczenia. Obecnie budynek jest w trakcie generalnego remontu.

Cmentarz Ewangelicko-Augsburski z bramą i ogrodzeniem

**CMĘTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI Z BRAMĄ I OGRODZENIEM,
ul. Poniatowskiego, 2 poł. XIX w. Rejestr zabytków nr A-536/277 z dnia 23.11.1998 r.**

Założony w I poł. XIX w. Ogrodzony murem z cegieł, z neogotycką bramą z ostrołukowym przejazdem i dwoma furtami po bokach. W bramie kute, żelazne kraty. Najstarszy istniejący nagrobek pochodzi z 1881 r. i należy do Emanuela Gottfrida Hoffmana. Układ cmentarza w całości dobry, kwater nieregularny. Istniejący starodrzew zdrowy, wymaga okresowych prac pielęgnacyjnych. Układ przestrzenny cmentarza zachowany. Remontu wymagają poszczególne nagrobki oraz fragmenty ogrodzenia. Wskazane jest wykonanie inwentaryzacji nagrobków.

Budynek Urzędu Miasta

Zwiedzając najstarszą część miasta warto zwrócić uwagę na **budynek obecnego Urzędu Miejskiego**, stojący pomiędzy klasztorem, a kościołem parafialnym.

Od 1867 r. Koło stało się stolicą powiatu. Budynek oddano do użytku w 1883 r. i służył jako siedziba administracji powiatowej (carskich urzędników oraz żandarmerii).

Po generalnym remoncie budynek oddano do użytku 2 lipca 2001 r. i stał się siedzibą miejskich urzędników.

BUDYNEK URZĘDU POWIATOWEGO, ob. Urząd Miejski, ul. Mickiewicza 12, mur., 1883r. Rejestr zabytków nr A-458/199 z dnia 7.05.1991 r. ul. Grodzka

Budynek zbudowany w 1883 r. Początkowo siedziba państwowych urzędów i żandarmerii, od 2001 r. siedziba Urzędu Miejskiego. Ściany murowane z cegły, dach dwuspadowy. Budynek na rzucie prostokąta, z ryzalitami pośrodku dłuższych elewacji – nad frontowym szczyt schodkowy. Dwupiętrowy, na wysokich piwnicach. Elewacja frontowa i tylna trzynastoosiowa, boczne – trzyosiowe. Otwory okienne prostokątne, na pierwszym piętrze z naczółkiem prostym, wyżej – z wygiętym w łuk. Elewacje dzielone ceglanymi fryzami, pod okapem fryz arkadkowy. W latach siedemdziesiątych odnowiono konstrukcję dachową. W l. 1998- 2001 przeprowadzono remont kapitalny obiektu Budynek znajduje się w dobrym stanie technicznym.

Budynek dworca kolejowego

Budynek wzniesiony w latach 1925–1928 przy nowo wybudowanej linii kolejowej łączącej Kutno ze Strzałkowem. Dworzec wraz z budynkami stacyjnymi znajduje się przy ulicy Kolejowej, na terenie osiedla Przedmieście Warszawskie.

Na północnej ścianie budynku dworca kolejowego w Kole znajduje się tablica pamiątkowa. Upamiętnia ofiary nalotu Luftwaffe na teren przyległy do dworca oraz pociąg, w którym znajdowała się ewakuowana ludność z Krotoszyna i Jarocina (skład znajdował się na bocznym torze). Tragedia ta miała miejsce 2 września 1939 r., zginęło około 250 osób, zostali pochowani na cmentarzu rzymskokatolickim w Kole.

W 2010 r. pojawiła się koncepcja remontu budynku dworcowego oraz przebudowy otoczenia wraz z peronami stacyjnymi. Uroczyste otwarcie miało miejsce 6 lutego 2013 r. Zgodnie z propozycją Urzędu Miejskiego, do gmachu przeniesiono siedzibę Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, która od 1945 r. zajmowała budynek ewangelicko-augsburskiej pastorówki, zlokalizowany przy ul. Sienkiewicza. Obsługa stacji kolejowej zajmuje obecnie niewielką część dworca.

Dworzec w Kole wpisany jest do Gminnej Ewidencji Zabytków pod numerem 77. W Programie Opieki nad Zabytkami miasta Koło na lata 2014–2017 określono plany wpisania budynku dworca do rejestru zabytków.

Głaz przed dworcem

Następnym upamiętnieniem lat wojny i straszliwych mordów hitlerowców jest głaz przed kolskim dworcem. Upamiętnia 80 tysięcy Żydów transportowanych tędy z łódzkiego getta do obozu masowej zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Tutaj odbywała się przesiadka Żydów zmierzających do obozu na wagony kolejki wąskotorowej. Na głazie znajduje się upamiętniający tekst w dwóch językach – polskim oraz niemieckim.

Rzeka Warta

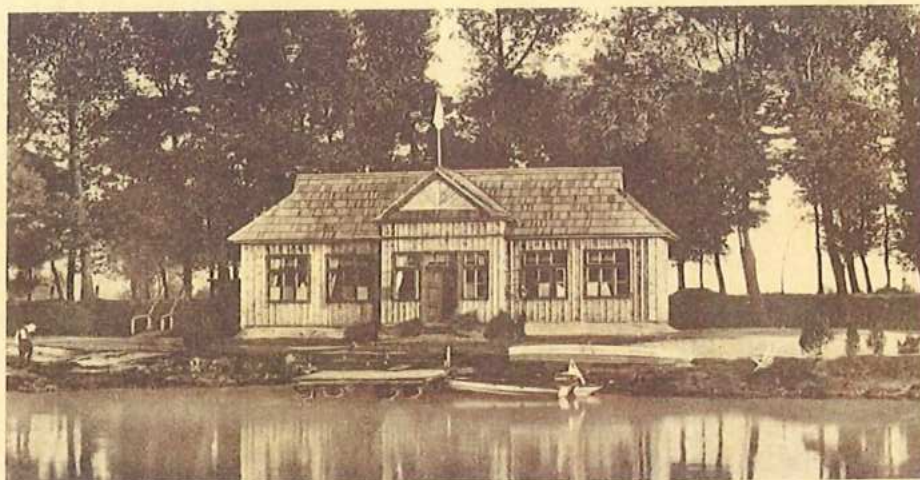
Warta - największa z Wielkopolskich rzek - to typowy przykład dojrzałej, silnie meandrującej, nizinnej rzeki z licznymi starorzeczami. W rejonie Koła zmienia swój dotychczasowy południkowy bieg i wykorzystując Pradolinę Warszawsko-Berlińską kieruje się na zachód. Ze względu na położenie i charakter zlewni Warta zalicza się do rzek o śnieżno-deszczowym ustroju zasilania. Oznacza to, że w cyklu rocznym występują dwa okresy wyraźnego wezbrania wód. Wczesnowiosenny, najczęściej występujący w marcu, związany jest z roztopami oraz wczesnoletni, przypadający na przełom czerwca i lipca, który uzależniony jest od występujących w tym okresie ulewnych deszczów. Ten specyficzny reżim wodny oraz dotychczasowe formy gospodarowania, przejawiające się głównie w ekstensywnej gospodarce łąkowo-pastwiskowej, są głównymi przyczynami utrzymania się w obrębie doliny Warty wysokich i unikalnych walorów ogólnoprzyrodniczych.

Jednakże Warta, podobnie jak wiele innych rzek, od dawna poddawana była rosnącej presji ze strony człowieka, która szczególnie nasiliła się w pierwszej połowie XX wieku. W okresie tym na dużą skalę budowano wały, odcinające znaczną część doliny od corocznych zalewów, wycinano nadrzeczne lasy i zasypywano starorzecza. Jeszcze w latach 80-tych ubiegłego wieku inwestowano w prostowanie i pogłębianie koryta Warty oraz próby opanowania jej wylewów poprzez budowę zbiornika zaporowego "Jeziorsko". W konsekwencji doprowadziło to do silnego przekształcenia i zubożenia biologicznego doliny oraz przyspieszyło spływ wód, co paradoksalnie zwiększyło zagrożenie powodziowe na terenach położonych w dole rzeki. Pomimo niekorzystnych zmian spowodowanych ingerencją człowieka Warta wciąż pełni niezmiennie ważną funkcję w krajobrazie. Bogactwo to jest tak duże, a gatunki tu występujące na tyle rzadkie, że wszystkie wielkoprzestrzenne waloryzacje przyrodnicze, do których należą m.in. ESOCh, CORINE, ECONET-Polska i Natura 2000, opracowywane w skali kraju lub kontynentu, wskazują na dolinę środkowej Warty jako obszar o znaczeniu międzynarodowym.

Kolska Przystań

KOLO. Przystań Wioślarska.

Kajakarstwo kolskie ma długą historię sięgającą początków XX wieku. Obecnie, kontynuatorem tych tradycji jest Stowarzyszenie "Przystań".

Kolskie Towarzystwo Wioślarskie powstało w okresie międzywojennym. Jego siedziba i przystań mieściły się w starorzeczcu Warty, na dzisiejszym osiedlu Bogumiła (gdzieś na wysokości dzisiejszej ulicy Miłosnej). Przedwojenny budynek przystani widzimy na prezentowanej tutaj widokówce. Towarzystwo czynnie uczestniczyło w życiu społecznym naszego miasta. Było organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez sportowo-rekreacyjnych. Dla przykładu, w dniu 10 września 1933 roku włączyło się w organizację zawodów wioślarskich w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Jak podaje „Gazeta Kolska” w zawodach „czwórek” wygrała osada policyjna, a w „dwójkach” i w „jedynce” załogi Kolskiego Związku Strzeleckiego. Po wojnie, siedziba kolskich kajakarzy znajdowała się miejscu dzisiejszego budynku klubu sportowego „Olimpia”. Na parterze była wypożyczalnia kajaków, a amatorzy tego sportu nosili kajaki do Warty przez wał.

Obecnie, kolskie tradycje kajakarskie kontynuuje Stowarzyszenie Turystyki i Rekreacji Wodnej „Przystań”, które powstało 10 marca 2006 roku. Jest ono kontynuatorem i spadkobiercą Uczniowskiego Klubu Sportowego „Przystań”, który to klub w tym samym dniu przestał istnieć. Największym sukcesem Stowarzyszenia, widocznym dla każdego z nas, a zakończonym w 2008 roku, jest wybudowanie basenu i pomostu (przystani dla małych jednostek pływających). Obecnie, aż prosi się, aby stworzyć na tej bazie plażę miejską i moło, które wraz z bulwarami oraz parkiem miejskim stanowić mogą doskonałe miejsce wypoczynku i rekreacji.

W chwili obecnej stowarzyszenie „Przystań”, dzięki aktywnej, społecznej pracy swoich członków efektywnie promuje w naszym mieście turystykę kajakową.

Widok obecny

Parki miejskie

Park 600-lecia

Powierzchnia ogólna parku 11,00 ha.

Park rozciąga się wzdłuż wału opaskowego Warty od ul. Zielonej, aż do ul. Sportowej i stadionu miejskiego. Centralnie biegnie główna, asfaltowa aleja, od której odbiega szereg malowniczych, kipiących zielenią alejek. Na terenie parku znajdują się dwa duże zbiorniki wodne-pozostałość po dawnym korycie Warty. W 2000 roku przeprowadzono inwestycję polegającą na oczyszczeniu i pogłębieniu mniejszego zbiornika. Podczas wykonywania prac wyłowiono ze stawu ciekawe obiekty: ogromny głaz z piaskowca oraz skamieniały pień drzewa, które znajdują się również na terenie parku. Zbudowano także nową drewnianą balustradę. W 2002 roku wykonano projekt pogłębienia i oczyszczenia drugiego (większego) zbiornika, który czeka na realizację. Na terenie parku występuje wiele gatunków drzew i krzewów min.: kasztanowiec biały, klon jawor, klon pospolity, klon ginnala, jarząb pospolity, lipa wielkolistna, robinia akacjowa, klon srebrzysty, morwa biała, dąb szypułkowy i inne.

Lasek Komunalny przy ul. Poniatowskiego

Powierzchnia ogólna 12,0 ha.

Lasek o charakterze parkowym zajmuje teren między ulicami Poniatowskiego i Dąbrowskiego; od Domu Pomocy Społecznej do Szpitala. Drzewostan stanowią głównie sosny, a z drzew liściastych występują tu: robinie, olsze, brzozy i wiele innych. W parku komunalnym znajduje się muszla koncertowa, ławki oraz krąg taneczny. Park ten posiada doskonałe warunki rekreacyjno-wypoczynkowe. Brak jednak zaplecza i odpowiedniego urządzenia tego obiektu. Ciekawostką tego terenu jest występowanie dużej liczby wiewiórek na dość małym obszarze.

Park Miejski im. St. Moniuszki

Powierzchnia ogólna 4 ha.

Granicę tego parku wyznaczają ulice: Sienkiewicza, 3-go Maja, Konarskiego oraz teren Gimnazjum Nr 1. Jest to najstarszy park w Kole. Skład gatunkowy stanowią głównie drzewa i krzewy liściaste: kasztanowce, topole, klony, wiązy oraz coraz rzadziej występujące w Wielkopolsce klony polne. Od strony ul. 3 Maja znajdują się 2 szt. pomnikowych dębów szypułkowych. Park ma dobrze utrzymywane alejki, trawniki. W zamian za starą, zniszczoną altankę, firma WOOD-MIZER pobudowała nową.

Park Miejski im. J. Słowackiego

Powierzchnia ogólna 3,5 ha.

Park rozciąga się wzdłuż terasy zalewowej doliny Warty z pięknym widokiem na panoramę Kolskiej Starówki; od Domu Kultury do ul. Sienkiewicza. Wraz z Parkiem 600-lecia tworzą jeden, duży kompleks zieleni miejskiej. Park jest stosunkowo młodym obiektem powstałym w wyniku rekultywacji gruntów po dzikim wysypisku, jednakże obfituje w różnorodność gatunków drzew i krzewów tworząc gęsty pas zieleni.

Na terenie miasta znajdują się również miejsca, które stanowią na przyszłość bazę pod utworzenie nowych parków. Należy tutaj wymienić 3 projektowane parki: przy ul. Sejmikowej, przy ul. Asnyka i przy ul. Dąbrowskiego.

Skwer Wolności

Skwer przed Szkołą Podstawową nr 1 w Kole, znajdujący się w rejonie ulicy Henryka Sienkiewicza to miejsce, które w dwudziestoleciu międzywojennym nosiło nazwę „Plac Wolności“ i było areną wielu ważnych wydarzeń dla ówczesnych mieszkańców naszego miasta. To tutaj miały początek lub koniec manifestacje patriotyczne związane z obchodami rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, np. w 1918 roku, Święta Żołnierza, Święta Niepodległości, czy obchodów rocznicowych na cześć marszałka J. Piłsudskiego. W 1919 roku wmurowano tam kamień węgielny pod budowę Pomnika Wolności, który jednak nigdy nie stanął. Poza uroczystościami o charakterze oficjalnym Plac Wolności był wykorzystywany do imprez organizowanych przez działaczy Przysposobienia Wojskowego.

Na wniosek Burmistrza, Uchwałą Nr XLIII/465/2021 Rady Miejskiej Koła z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie nadania nazwy dla skweru położonego w rejonie ulicy Henryka Sienkiewicza, obszar przed budynkiem Szkoły Podstawowej nr 1 w Kole zyskał nazwę nawiązującą do historii tego miejsca – „Skwer Wolności”.

Skwer Niepodległości

Z okazji trzech rocznic – 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego oraz 20-lecia Powiatu Kolskiego, nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej objęcie władzy nad powiatem kolskim przez Tymczasowy Zarząd Powiatu Kolskiego w dniu 11.11.1918 r. oraz tablicy nadającej nazwę terenu znajdującego się przed budynkiem starostwa – Skwer Niepodległości.

Gminny Ośrodek Kultury „Wozownia”

Rys historyczny siedziby Kolnica, dawniej folwark Kurnatowskich i Kępińskich, to niewielka wieś położona w centralnej części gminy Brudzew, granicząca z gruntami Brudzewa, Marulewa oraz Bratuszyna. Na przestrzeni wieków pozostawała w posiadaniu właścicieli miasta Brudzewa, a więc: Jarandów, Łaszczów, Radolińskich, Mycielskich i Kurnatowskich.

W 1841 r. w Kolnicy zamieszkali dotychczasowi właściciele dóbr brudzewskich, Jan i Eleonora Kurnatowscy. W XIX w. w Kolnicy istniał drewniany dwór, być może właśnie w nim zamieszkali państwo Kurnatowscy.

W 1877 r. Kolnica jako osobny folwark oddzielona została od dóbr brudzewskich, pozostając dalej własnością Alfreda Kurnatowskiego. Kilka lat później dokonano podziału majątku, na mocy którego Kolnica przypadła synowi – Edmundowi. Kolnica znalazła się w rękach Kępińskich w wyniku postępowania spadkowego. Właścicielami majątku Kolnica zostały córki Edmunda Kurnatowskiego – Olimpia z Kurnatowskich Treпка i Eleonora z Kurnatowskich Kępińska.

Dawne zabudowania dworskie uległy zniszczeniu. Pod koniec I wojny światowej spłonął dwór w Kolnicy. Nie ma wielu informacji na temat nieistniejącego dworu założonego na planie litery „L”, znajdował się on jednak we wschodniej części parku, dokąd prowadził podjazd z owalnym klombem. Po zniszczeniu siedziby nie wybudowano nowej rezydencji, a właściciele majątku zamieszkali w powstałej w 1912 r. okazałej wozowni, którą przystosowano do celów mieszkalnych. Budynek wozowni stanowił wówczas zachodnią stronę dziedzińca gospodarczego, wokół którego znajdowały się zabudowania folwarku, z których zachował się niewielki dom rządcy. Wzdłuż prowadzącej do Brudzewa drogi, rozlokowano niewielki park – być może to na jego terenie wznosił się niegdyś drewniany dwór, nie jest znany jego wygląd.

Sama wozownia, do której przeprowadzili się właściciele Kolnicy, to duży, piętrowy budynek z cegły, wzniesiony na planie prostokąta, zwrócony główną fasadą na wschód; od zachodu bryłę różnicują dwa skrajne ryzality, a całość nakrywa dach dwuspadowy z dachówką. Najciekawsza jest elewacja wschodnia, z czteroprzęsłową galerią arkadową w przyziemiu, ujętą po bokach pojedynczymi otworami okiennymi. Na wysokości piętra znajduje się sześć osi, przy czym otwory okienne osi skrajnych są większe i dekorowane obramieniami. Od południa do wozowni przylega powojenne skrzydło.

Olimpia Trepka sprzedała posiadaną część majątku dr Witoldowi Kępińskiemu (1884-1940), mężowi swojej siostry Eleonory. Kępiński, znany warszawski lekarz – okulista, był człowiekiem lubiącym wystawne życie i ustosunkowane znajomości. Sam pełnił jakieś nieznane nam niestety stanowisko rządowe. Mimo nienajlepszych czasów (światowy kryzys ekonomiczny z lat 1929 – 1935) w Kolnicy bardzo często odbywały się huczne przyjęcia i polowania z udziałem arystokracji i członków rządu. Państwo Kępińscy na stałe mieszkali w Warszawie, a na dłuższy czas do Kolnicy przyjeżdżali głównie w okresie wakacyjnym. Wystawny tryb życia oraz niewłaściwe administrowanie, spowodowało, że majątek stanął w obliczu licytacji. Próby jego ratowania, podjął się nowy dzierżawca. We wrześniu 1939 r. dr Kępiński w randze majora Wojska Polskiego wziął czynny udział w kampanii wrześniowej. Po dostaniu się do sowieckiej niewoli, jak i tysiące polskich oficerów, tragicznie zakończył życie w Katyniu,

Po zakończeniu II wojny światowej rozebrano część budynków gospodarczych. Obecnie zabudowa podworska oraz park w Kolnicy znajdują się w posiadaniu gminy Brudzew. Po dokonanych gruntownym remoncie mieści się tutaj Gminny Ośrodek Kultury "Wozownia". Ośrodek jest instytucją realizującą na terenie gminy zadania w zakresie upowszechniania kultury, sportu, rekreacji i turystyki. Przy Gminnym Ośrodku Kultury działa Orkiestra Dęta i Zespół Tańca Ludowego "Brudzewiacy"...

Kościół p. w. św. Ducha w Brudzewie

Rzymskokatolicki kościół filialny należący do parafii pw. św. Mikołaja w Brudzewie. Wzniesiony w stylu barokowym w 1680 roku z fundacji Wojciecha Radolińskiego, kasztelana krzywińskiego, ówczesnego właściciela miasta Brudzewa, na miejscu drewnianej (zniszczonej prawdopodobnie podczas któregoś z pożarów) świątyni pochodzącej z 1480 roku pw. św. Jakuba i św. Marii Magdaleny. Ponieważ nowa świątynia nie posiadała praw kościoła parafialnego, nie przechowywano w niej Najświętszego Sakramentu. Opiekę nad nią, podobnie jak i nad kościołem parafialnym sprawowali właściciele Brudzewa. Funkcjonowało przy niej natomiast Bractwo Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny zaprowadzone w 1690 roku. W kościele umieszczono dwa ołtarze, z których główny, choć nie był konsekrowany, posiadał portatyl i można było przy nim odprawiać msze. Na ogrodzonym przykościelnym cmentarzu stała dzwonnica z umieszczonymi trzema dzwonami . Z opisu pochodzącego z 1792 roku wynika, że świątynia była kryta dachówką, ale dach wymagał naprawy. Wieża dość wyniosła, na której znajdowała się sygnaturka, była zakończona pozłacaną gałką miedzianą z krzyżem. Do kościoła prowadziły wielkie drewniane podwójne drzwi, wybite od wewnątrz blachą. Dwoje pozostałych drewnianych drzwi znajdowało się w północnej części kościoła. Jedne z nich prowadziły do murowanej zakrystii ze sklepieniem, pokrytej dachówką. W całym kościele były cztery okna, dwa w prezbiterium i dwa w nawie głównej. Ponadto nad chórem znajdowały się dwa małe okienka, a na chórze jedno. Posadzka w całej świątyni była z cegły, a sufity z desek. W ołtarzu głównym, drewnianym, malowanym w różne kolory, z mensą murowaną umieszczono drewnianą, złoconą figurę Najświętszej Marii Panny piastującej Dzieciątka Jezus. Nad nią znajdowała się postać Ducha Świętego. Od strony epistoły był drugi ołtarz drewniany, w kolorach czerwonym i niebieskim z obrazami św. Barbary i św. Marii Magdaleny. Na chórze stojącym na murowanej arkadzie był sześciogłosowy pozytyw. Pogarszający się od początku XIX wieku stan kościoła przyczynił się do jego zamknięcia w 1855 roku, na przeciąg kilku lat. Niedługo po jego ponownym otwarciu, w 1868 roku, doszło zaważenia fasady. Uszkodzoną świątynię wyremontowano, skracając od strony zachodniej i przebudowano na kaplicę.

W okresie II wojny światowej, w latach 1940 – 1941 w kościele św. Ducha przetrzymywano 200 – osobowy oddział jeńców francuskich, zatrudnionych przez Niemców do pracy w majątku brudzewskim i majątkach sąsiednich, co przyczyniło się to do dewastacji zarówno samej świątyni, jak i jej otoczenia. Nie dziwi więc fakt, że na początku lat

pięćdziesiątych proboszcz brudzewski, Wacław Liśkiewicz dokonał niezbędnych prac remontowych, przekładając dach i tynkując ściany kościoła. Nowopoświęcony kościół za zgodą biskupa włocławskiego został przeznaczony na kaplicę przedpogrzebową. W 1972 roku za proboszcza księdza Henryka Fiwka, założono nową posadzkę i ustawiono ołtarz soborowy. W latach 2000 – 2001, kiedy proboszczem był ksiądz Andrzej Ciapciński dokonano odnowienia wnętrza kościoła. Odrestaurowano gruntownie mocno podniszczony już ołtarz główny, pomalowano ściany, a podłogę wyłożono płytkami. Rozpoczęte przez księdza Ciapcińskiego prace kontynuował jego następc, a ksiądz Zbigniew Wróbel.

Obecnie kościół pw. św. Ducha jest budowlą jednonawową, posiadającą prezbiterium zamknięte wielobocznie. Przy nim od strony północnej znajduje się zakrystia sklepiona kolebkowo z lunetami. Do najcenniejszych zabytków należą wspominany już wczesnobarokowy ołtarz główny, wykonany w I połowie XVII wieku, ozdobiony rzeźbami Matki Boskiej z Dzieciątkiem, św. Barbary, św. Katarzyny, Ducha Świętego oraz ambona powstała około 1650 roku. Najbardziej interesującym elementem ambony są cztery obrazy przedstawiające Ewangelistów, powstałe najpewniej w tym samym warsztacie

Sanktuarium w Galewie

Według przechowywanych do dziś podań, na miejscu dzisiejszego kościoła parafialnego w Galewie pw. Przemienienia Pańskiego i św. Walentego, znajdowała się niegdyś kapliczka kryjąca mogiłę powstańców listopadowych. W I połowie lat czterdziestych XIX wieku z fundacji właścicieli dóbr Wola Rozostowa, Wincentego i Marii Przechadzkich wybudowano tutaj kaplicę pw. św. Jana Nepomucena. Nowy obiekt sakralny wybudowano z cegły i pokryto dachówką. Posługę duszpasterską prowadzili początkowo przy niej kapelani utrzymywani przez rodzinę Przechadzkich. W roku 1852, kiedy w Turku szalała epidemia cholery, przybyła do Galewa pielgrzymka mieszczan tureckich, w rezultacie której pozostali w mieście bliscy pątników doznali uzdrowienia. 6 sierpnia tego roku w święto Przemienienia Pańskiego, przybyła tutaj pierwsza dziękczynna pielgrzymka z Turku. Od tej pory rokrocznie w święto Przemienienia Pańskiego (6 sierpnia) do Galewa udają się liczne pielgrzymki dziękczynne, a w tutejszym sanktuarium odbywają się uroczystości odpustowe na pamiątkę tych, uznawanych za cudowne, wydarzeń.

W latach osiemdziesiątych z inicjatywy Alojzego Przechadzkiego, wnuka Wincentego, kaplica została powiększona i dobudowano do niej wieżę. Zainstalowano także nowe organy. Dzięki tym przedsięwzięciom była ona już gotowa do sprawowania w niej stałej posługi kapłańskiej i dlatego też w sierpniu 1882 roku Przechadzki prosił biskupa, Wincentego Popiela, o utworzenie tutaj osobnej parafii. Prośba ta, jak i te składane w 1913 i 1918 roku nie zostały jednak uwzględnione. Udało się dopiero w roku 1920. W dniu 7 lutego tego roku biskup Stanisław Zdzitowiecki erygował w Galewie nową parafię, a 20 kwietnia 1921 roku nadał świątyni parafialnej wezwanie Przemienienia Pańskiego.

Staraniem proboszcza, księdza Bolesława Kręcickiego, w latach 1927 – 1930, kościół został powiększony, a od strony południowej dobudowano kaplicę Przemienienia Pańskiego. Za ołtarzem, na grobie rodzinnym Przechadzkich wybudowano zakrystię, z której wchodziło się schodami na znajdujący się nad nią balkon. W świątyni, odpowiednio wyposażonej, znajdowały się trzy ołtarze, z których główny nosił wezwanie Najświętszej Marii Panny. Krótko przed wybuchem II wojny światowej w kościele zostały przeprowadzone prace konserwatorsko – remontowe, w wyniku których świątynia galewska została gruntownie odnowiona

W okresie Polski Ludowej, lokalne władze starały się różnymi metodami ograniczać udział wiernych w odpuscie Przemienienia Pańskiego. Wierni byli szykanowani, karani grzywnami, czy zwolnieniami z pracy.

W 1971 roku swoją ponad trzydziestoletnią posługę w parafii rozpoczął ksiądz Stanisław Gołębiowski. To właśnie jemu swój obecny wygląd zawdzięcza świątynia parafialna, przykościelny teren oraz cmentarz grzebalny. Od końca lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku według koncepcji miejscowego artysty Henryka Karbowego wybudowano w lesie Drogę Krzyżową i liczne kapliczki, rzeźby tworzące ludową scenerię Wzgórza-Sanktuarium.

W minionym dwudziestoleciu przeprowadzone zostały kolejne prace. W latach 1997 - 1998 w wyniku prac prowadzonych przez Zakład Artystyczno – Konserwatorski Juliana Wiącka wykonano nową polichromię wnętrza świątyni.

W dniu 28 czerwca 2010 roku na mocy decyzji ordynariusza włocławskiego, księdza biskupa Wiesława Meringa, proboszczem w Galewie mianowany został ksiądz Jacek Buda, dotychczasowy wychowawca i kierownik internatu w Zespole Szkół Katolickich im. księdza Jana Długosza we Włocławku.

W historię galewskiej parafii szczególnie wpisał się dzień 21 maja 2013 roku w którym na mocy dekretu biskupa ordynariusza diecezji włocławskiej Wiesława Meringa, kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego i św. Walentego został podniesiony do rangi sanktuarium. W tym też dniu do świątyni wprowadzone zostały relikwie św. Rity.

Załącznik 2.

**Zestawienie map i wyznaczonych tras oraz punktów przystankowych
dla aktualnych i projektowanych ścieżek rowerowych na terenie
wszystkich gmin w Partnerstwie**

TUREK - MAPA DROGOWA
stan na 17.12.2014

zarytek drogi: Główna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Poznaniu
siedziba: ul. Ślesimradzkiego 5a, 60-763 Poznań
telefon: (61) 856 88 21

DRUGI WOJEWÓDZINE
zarządca drogi: Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich - Rejon Dróg Wojewódzkich w Kole
ul. Turuliska 200, 62-600 Kole
sklembia:
telefon: (63) 272 02 15

DRUGI POWIATOWE
zarządca dróg: Zarząd Dróg Powiatowych w Turku
siedziba: ul. Kościuszki 64, 62-700 Turku
telefon: (63) 289 16 82

PROJEKTOWANIE
zarządcą drogi: Urząd Miejski w Turku, Wydział Infrastruktury i Działalności Gospodarczej
ul. Kołaska 59, 62-700 Turku
siedziba:
telefon: (65) 289 61 71

zarządca drogi: zarządca nieruchomości, spółdzielnie mieszkaniowe, itp.)
 bądź właściciel terenu odpowiedzialny dla danego odcinka drogi

granica miasta

drogi gminne gminy wiejskiej Turak

drogi projektowane

drogi aminne - oddziały do II wojny

...wzrostu i rozwoju dzieci, a także

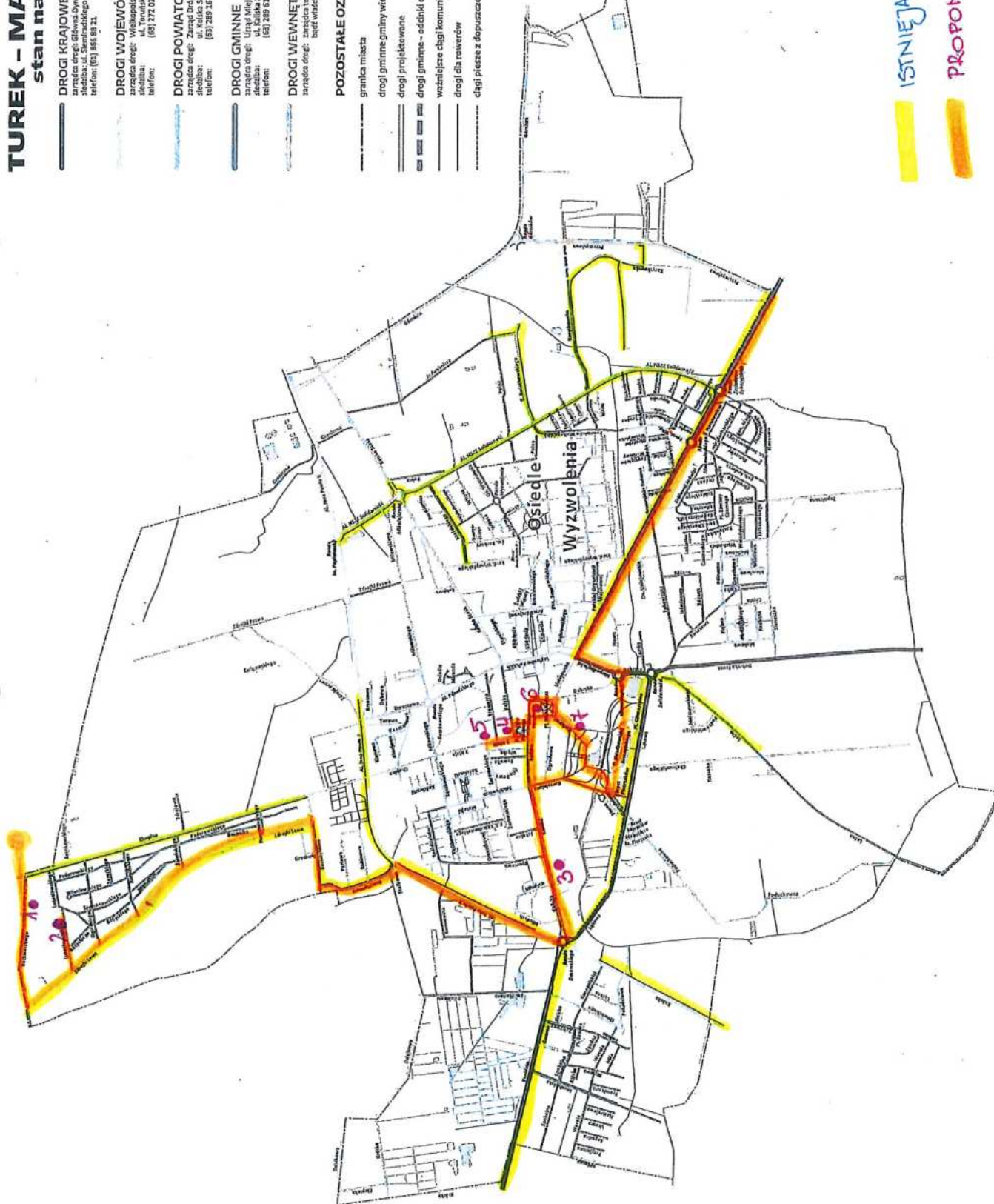
drod dla rowerów

klagi piesze z dopuszczeniem ruchu rowerowego

1. CHENTARZ CHOLERYCZNY
2. CHENTARZ ŻYDOWSKI
3. URZĄD MIĘJSKI I ZABYTKOWY
4. UKŁAD URBANISTYCZNY
5. MUZEUM MIASTA
6. KOSCIÓŁ PW. NISZJ
7. PARC MIĘJSKI
8. AMPITEATR NA HODRIÉ

ISTNIEJĄCE ŚCIEŻKI ROWEROWE

DRAGONWANA TRASA

SZLAK NR 1 (szlak czerwony)

KOŁO - DOBRÓW - POLICE MOSTOWE - POLICE RUSZKOWSKIE - POLICE ŚREDNIE - BIAŁKÓW KOŚCIELNY - LESZCZE - LESZCZE II - DĄBROWICE - TRZĘŚNIEW MAŁY - TRZĘŚNIEW - WAKOWY - OCHLE - DZIERAWY - KOŁO.
(Istnieje możliwość skrócenia trasy szlaku z Białkowa Kościelnego przez Kościelec i wałem rzeki Warty do Koła - **kolor żółty**).

Szlak bierze swój początek z kolskiej wyspy przy Moście Warszawskim im. gen. E. Taczanowskiego.

Wyruszamy w kierunku południowym ulicami: Stary Rynek i Mickiewicza. Przejeżdżając przez ten krótki odcinek trasy możemy zobaczyć większość zabytków znajdujących się na terenie miasta. Już na starcie po lewej stronie mijamy Muzeum Technik Ceramicznych w Kole. Po prawej stronie widzimy ostatni ocalały spichlerz z przełomu XVIII/XIX w. Niegdyś 20 sztuk takich spichlerzy rozciągało się wzdłuż rzeki Warty.

Wjeżdżając na Stary Rynek od razu rzuca się w oczy ratusz z ok. 1390r. (kilkakrotnie przebudowywany), z niedawno odbudowaną wieżą (po katastrofie budowlanej w 1987r.).

Jadąc ulicą Mickiewicza wśród starej zabudowy z XIX w. z prawej strony wyłania się kościół farny z XIV w.

Za farą, po tej samej stronie kierunku jazdy, widzimy budynek z XIX w. Pierwotnie mieściła się w nim siedziba Naczelnika Powiatu a po 1918r. Starostwo Kolskie i Urząd Ziemski. W okresie zaboru rosyjskiego funkcjonowała tu kaplica prawosławna. Obecnie znajduje się tu kolski magistrat.

Tuż za magistratem znajduje się Klasztor O.O. Bernardynów z zespołem przyklasztornym z XV w.

Podążając dalej na południe, tym razem po lewej stronie szlaku, mijamy willę Henryka Fiałkowskiego z 1910r. Niegdyś siedzibę Sejmiku Ziemskiego Prowincjonalnego.

Przemierzamy II Most Kaliski im. Powstańców z roku 1863 na zalewie rzeki Warty i skręcamy w lewo na obwałowania rzeki. Przez następne kilkanaście kilometrów, po minięciu tunelikiem obwodnicy miasta Koła, rozciąga się piękny krajobraz Doliny Rzeki Warty. Jest to unikatowy, nieregulowany odcinek rzeki z licznymi meandrami, starorzeczami, z mozaiką siedlisk i bogactwem flory i fauny. Możemy się tu napawać przyrodą i naprawdę zrelaksować.

Dojeżdżamy do wsi Dobrow. Początkowo mijamy wieś wałem by za chwilę do niej powrócić, gdyż tuż za wsią na nadwarciańskich łąkach, w ciszy znajduje się pustelnia Św. Bogumiła.

Dobrow to malownicza wieś na lewym brzegu Warty, ok. 7 km od Koła. Pierwsza wzmianka o jej istnieniu pochodzi z 1232r. W jej centralnej części znajduje się kościół barokowy wzniesiony w 1764r. Wieś słynie z wypasania dużych stad gęsi w okolicy rzeki Warty.

Wyjeżdżamy z Dobrowa główną drogą dojazdową. Zatrzymujemy się na skrzyżowaniu z drogą „Koło-Turek”. **OSTROŻNIE - droga dojazdowa do autostrady A-2**

Gdybyśmy skierowali się w prawo, w kierunku Koła, to dojedziemy po ok. 2 km do wsi Ruszków I, w której znajduje się Dwór z połowy XIX w. oraz zespół starych pomnikowych dębów w tym tzw. „dęby na mogile”.

My kierujemy się jednak prosto. Przejeżdżamy przez małą rzeczkę o nazwie Kielbaska II i jedziemy dalej przez wsie Police: Mostowe, Ruszkowskie i Średnie. Ten odcinek trasy pokonujemy między dwoma rzeczkami: Kielbaska I i Kielbaska II. Jadąc wzdłuż trasy spływu obydwu rzeczek możemy napotkać liczne ślady żerowania bobrów.

W Białkowie Kościelnym pokonujemy Kielbaskę I i „wąwozem” dojeżdżamy do drogi „Kościelec – Daniszew”.

We wsi znajduje się zabytek architektury drewnianej – kościół wzniesiony w 1809r. oraz liczne chałupy drewniane będące przykładem dawnego budownictwa wiejskiego.

Jeżeli nasza kondycja nie jest najlepsza i wydaje nam się, że nie damy rady przejechać całego szlaku to możemy skrócić w prawo skracając sobie w ten sposób przebieg szlaku w mniejszą pętlę - kolor żółty. Dojedziemy w ten sposób do Kościelca.

Pierwsza wzmianka o Kościelcu pochodzi z 1362r. W pierwszej połowie XII w. wybudowano tu kościół w stylu romańskim (obecnie rozbudowany). Na skraju doliny Kielbaski znajduje się eklektyczny pałac wzniesiony przez hr. Kreutza. Pałac otacza park krajobrazowy założony w XIX w. z licznymi prospektami widokowymi oraz pomnikami przyrody. Wznoszą się tu również romantyczne ruiny, meczet i minaret oraz sztuczna grotta. Ciekawy jest również klasycystyczny Zajazd Pocztowy z przełomu XVIII/XIX w.

Przejeżdżając przez park skręcamy w prawo i przejeżdżamy przez mostek na Kielbasce do leśnego kompleksu „Bielce”, w którym możemy podziwiać wiele pomnikowych okazów drzew: dęby, sosny i inne. Obszar kompleksu nie jest duży, ale niezwykle ciekawy pod względem krajobrazowym i siedliskowym. Występuje tu wiele rzadkich i chronionych roślin i zwierząt.

Uwaga! Wiosną Warta i Kielbaska może tworzyć na tym odcinku rozlewiska przez co przejazd może być nieco utrudniony.

Po pokonaniu mostku na Kielbasce jedziemy cały czas prostą drogą. Wyjeżdżamy z lasu i przed nami rozciąga się krajobraz łąk nadwarciańskich. Po lewej mijamy okazały dąb. Pokonując odcinek ok. 1 km wjeżdżamy na obwałowania rzeki Warty i skręcamy w prawo. Po przejechaniu ok. 3 km mijamy po lewej stronie ruiny kolskiego zamku. Następne 2 km kończą przebieg małej pętli w Kole przy Moście Kaliskim im. Powstańców z roku 1863.

Gdy nasza kondycja wypada jednak całkiem nieźle to w Białkowie Kościelnym skręcamy w lewo i dalej czerwonym szlakiem kierujemy się w stronę Daniszewa. Przejeżdżamy przez wieś Leszcze i skręcamy w prawo jadąc przez grunty wsi Leszcze II.

Tutaj teren szlaku zaczyna się nagle zmieniać. Pojawiają się pagórki, dolinki, zjazdy i podjazdy, interesujące punkty widokowe.

Pokonując drogę „Kościelec – Turek”, która dzieli wieś Leszcze II na połowę, należy zachować szczególną ostrożność!

Przecinamy drogę „Kościelec – Turek” i jedziemy prosto drugą połową wsi Leszcze II dojeżdżając do kompleksu leśnego Dąbrowice - Kościelec. Jest to jeden z dwóch obszarów na terenie Powiatu Kolskiego o tak dużej zalesionej powierzchni.

Teren kompleksu znajduje się w granicach Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Jest to teren pagórkowaty o dużych różnicach wysokości. Można śmiało powiedzieć, że jest to raj nawet dla rowerzystów górskich.

Przemierzając las napotkamy na najstarszy drzewostan w Nadleśnictwie Koło zwany „żelazną porcją”. Będziemy mieli również okazję wspiąć się na najwyższe wzniesienie w okolicy - góra Kamień (170,9 m.n.p) oraz zjechać fantastycznym jarem przebiegającym między zalesionymi górkami.

Po nieco wyczerpującej, aczkolwiek niezwykle urokliwej, przeprawie przez las możemy wreszcie odpocząć na leśnym miejscu postoju.

Wyjeżdżamy z kompleksu leśnego przy Leśniczówce Kościelec we wsi Dąbrowice. Przejeżdżamy drogę krajową nr 2 „Poznań – Warszawa” (**PROSZĘ ZACHOWAĆ SZCZEGÓLNA OSTROŻNOŚĆ!**) i dalej kierujemy się prosto przez wieś Trzęśniew Mały do Trzęśniewa.

Krajobraz zmienia się ponownie. Wjeżdżamy w dolinę rzeki Warty. Między wsią Dąbrowice a Trzęśniew Mały rozciąga się szeroki pas unikalnych torfowisk. Występują tu rzadkie gatunki roślin i zwierząt.

Na skrzyżowaniu w Trzęśniewie jedziemy prosto do wsi Wakowy, gdzie czeka nas przeprawa promowa.

Przeprawa promowa czynna jest w okresie: od 1 kwietnia do 31 października w godz. 8⁰⁰-20⁰⁰, w dni świąteczne w godz: od 8⁰⁰-9⁰⁰, 12⁰⁰-13⁰⁰, 18⁰⁰-19³⁰.

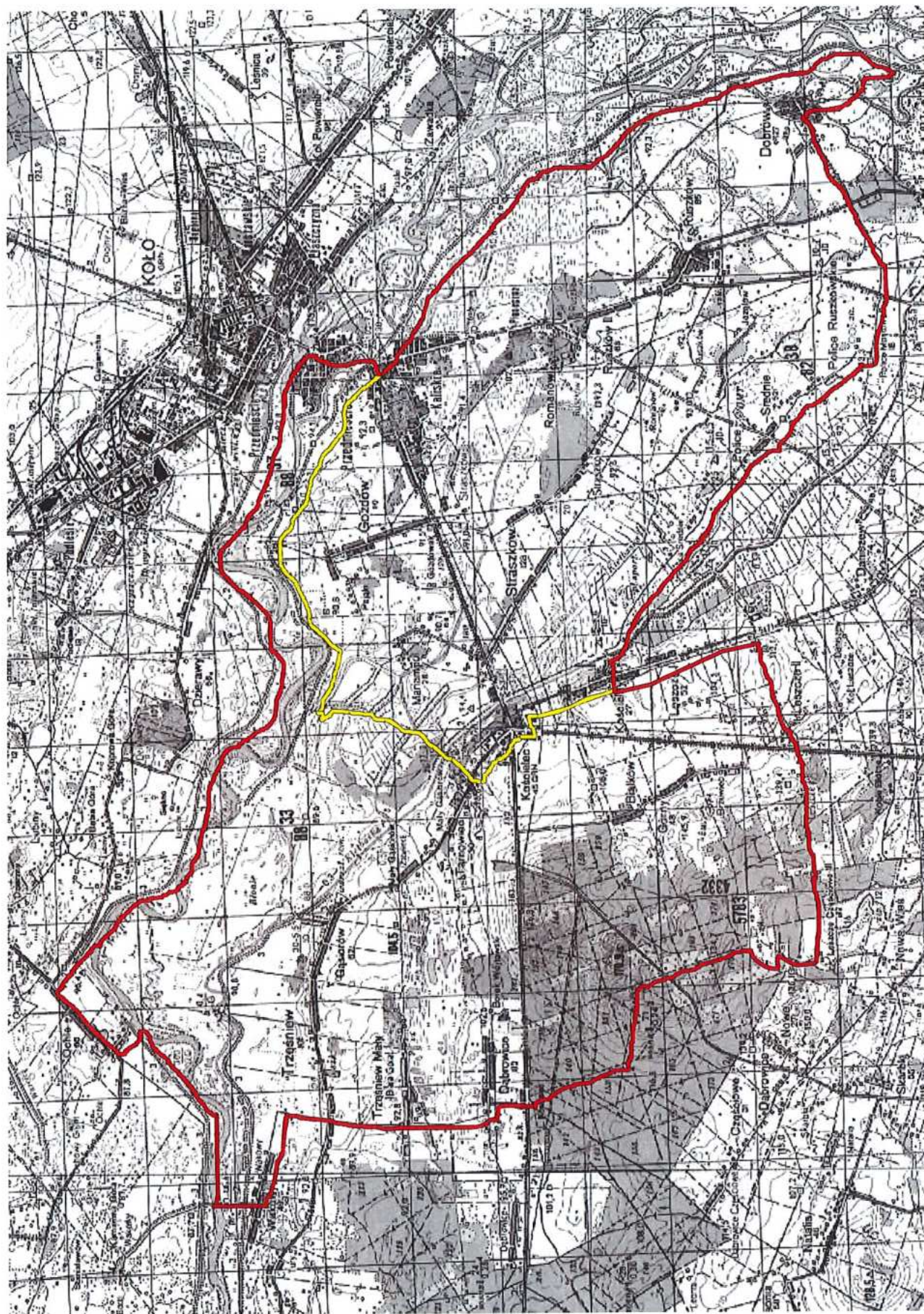
*Uwaga! W przypadku gdyby prom był nieczynny należy wrócić się do skrzyżowania w Trzęśniewie, skrócić w lewo i po przejechaniu ok. 5 km dojedziemy do Kościelca, gdzie **żółtym szlakiem** (mała pętla) wrócimy do Koła.*

Po przeprawie promowej kierujemy się do wsi Ochle. Przejeżdżamy wieś i skręcamy w prawo (kierunek na Koło), następnie skręcamy w prawo wjeżdżając na obwałowanie rzeki. Z tego miejsca krętymi jak rzeka wałami zmierzamy do końca czerwonego szlaku.

Szlak kończy swój bieg w punkcie startu na kolskiej wyspie.

Cały odcinek Doliny Środkowej Warty od Ochli do Dobrowa jest objęty ochroną - sieć NATURA 2000.

SZLAK NR 2 (szlak niebieski)

KOŁO - ZAWADKA - RZUCHÓW - MAJDANY - LADORUDZEK - TARNÓWKA - GRZEGORZEW - STELLUTYSZKI - POWIERCIE - ZAWADKA - KOŁO

Miejszem startu szlaku niebieskiego jest kolska wyspa przy Moście Warszawskim im. gen. E. Taczanowskiego. Przejeżdżamy most. Jadąc ulicą Sienkiewicza po lewej stronie widzimy kościół ewangelicki z XIX w., budynek biblioteki oraz willę Freudenreicha. Skręcamy w prawo w ul. Słowackiego, dojeżdżamy do targowicy i skręcamy w prawo w ul. Żeromskiego.

Uwaga! Ulica Żeromskiego przecina się z obwodnicą miasta Koła. Proszę zachować szczególną ostrożność.

Jedziemy dalej ul. Żeromskiego, przekraczamy granice miasta, po ok. 2 km dojeżdżamy do wsi Zawadka. We wsi do połowy XIX w. działał wielki młyn wodny zasilany nurtem Warty. Obecnie w ruinie. We wsi Zawadka skręcamy w prawo i jadąc wzdłuż ściany kompleksu leśnego „Zawadka” dojedziemy do mostu na rzece Rgilewce.

Miejsce niezwykle ciekawe, gdyż z prawej strony szlaku płynie rzeka Warta, do której na wysokości wsi wpada Rgilewka a wiosną tworzą się tu liczne rozlewiska.

Po lewej znajduje się kompleks leśny, który malowniczo łączy się z doliną rzeki Warty.

Na moście skręcamy w prawo i jadąc wałem zataczamy łuk w lewo, aby dalej dojechać do Rzuchowa. Szlak do Rzuchowa biegnie cały czas wałem rzeki Warty. Jest to odcinek bardzo malowniczy, możemy obcować z przyrodą i ją obserwować. W trakcie pokonywania trasy możemy spotkać wiele gatunków ptaków. Zbliżając się do Rzuchowa mijamy po prawej kolejny dopływ Warty - rzekę Ner. We wsi dojeżdżamy do skrzyżowania z drogą asfaltową.

Jadąc w prawo po kilkudziesięciu metrach dojedziemy do drewnianego mostu na rzece Ner.

Jest to niezwykle malownicza rzeczka, szczególnie na odcinku od Dąbia do wysokości wsi Dobrów, gdzie łączy się z Wartą. Mimo, że nie jest wielką rzeką potrafi być bardzo kapryśna.

Objawia się to corocznymi powodziąmi. Woda z rzeki potrafi wylać na setki hektarów łąk, pastwisk i pól. Dzięki temu oczyszcza się dość szybko, gdyż jeszcze do niedawna była mocno zanieczyszczona przez zakłady przemysłowe i aglomerację łódzką.

Na rozlewiskach odpoczywa co roku tysiące ptaków.

My skręcamy w lewo i po przejechaniu ok. 1 km skręcamy ponownie w lewo do lasu. Leśnymi drogami dojedziemy do jezdni asfaltowej, skręcamy w prawo i dalej przez kompleks leśny dojedziemy do krzyżówki z drogą wojewódzką „Koło – Łask”. Po lewej stronie w lesie znajduje się miejsce, gdzie w czasie działań wojennych funkcjonował obóz zagłady w Chełmnie nad Nerem. Znajduje się tu również parking leśny z możliwością postoju i odpoczynku.

Po pokonaniu drogi Koło - Łask - **zachowujemy ostrożność!** - kierujemy się prosto przez las. Gdy wyjedziemy z lasu po kilkaset metrach dojedziemy do wsi Ladorudzek. Za wsią skręcamy w lewo, mijamy malowniczą rzeczkę Orłówkę. Warto na chwilę zatrzymać się w tej okolicy. Dolina rzeczki Orłówki otoczona lasami, z licznymi torfowiskami, bagnami i małymi jeziorkami stanowi ostoję dla wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Jeżeli będziemy się cicho zachowywać to możemy spotkać nawet bociany czarne. Ptaki rzadkie, niezwykle płochy.

Niejednokrotnie zalatuje tu z odległych stron na polowanie - orzeł bielik. Warto więc zaopatrzyć się w lornetkę.

Po chwilach obserwacji wsiadamy na rowery i wjeżdżamy do kolejnego kompleksu leśnego. Po przejechaniu ok. 1 km zostawiamy las za sobą i kierujemy się w stronę wsi Tarnówka.

We wsi na skrzyżowaniu skręcamy w lewo i jedziemy do Grzegorzewa. Po lewej stronie rozciągają się podmokłe tereny doliny Orłówki i Rgilówki.

Pierwsze wzmianki o Grzegorzewie pochodzą z 1236r. W 1356r. posiadał prawa miejskie, lecz w 1870r. je utracił. Obecnie jest to wieś z siedzibą Urzędu Gminy. Jedynym ciekawszym zabytkiem (większość została zniszczona po pożarach nękających ówczesne miasto) jest kościół drewniany wzniesiony w 1776r.

Z Grzegorzewa kierujemy się na zachód do wsi Stellutyski. Tu skręcamy w lewo i dojeżdżamy do wsi Powiercie.

To tu w 1655r. znajdował się obóz, w którym przebywało ok. 34 tys. żołnierzy szwedzkich, a król Karol Gustaw przyjmował posła Jana Kazimierza.

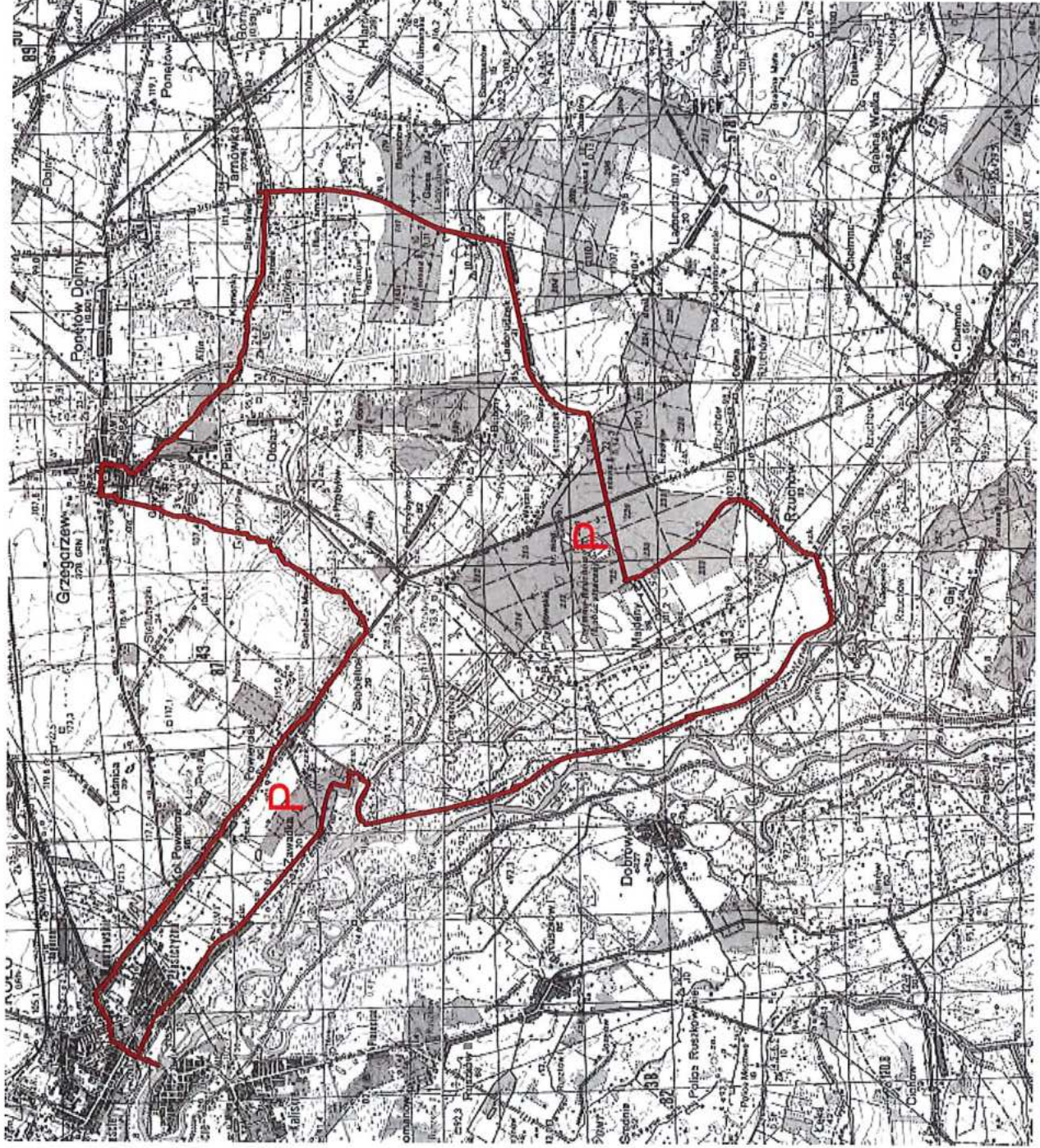
W Powierciu ponownie przejeżdżamy przez drogę krajową „Koło-Łask” - **zachowujemy ostrożność!** - i zmierzamy do kompleksu leśnego „Zawadka” gdzie znajduje się miejsce postoju.

Ze wsi Zawadka odwrotnie jak przy początkowym opisie szlaku zamykamy pętlę wracając do Koła.

Odcinek szlaku od Koła do Rzuchowa objęty jest specjalną ochroną - sieć NATURA 2000.

Szlak Rowerowy nr 2

P - miejsce postoju

sporządził: Szymon Czerwinski

Szlak rowerowy Nr 3 (kolor zielony)

Koło–Borki-Młynek- Budziszław Stary-Drzewce-Smólniki-Plebanki-Kol.

Lipiny-Lipiny-Lichenek –Babiak-Zakrzewo-Brzezcie-Lubotyń-Góraj-

Mchowo-Wiecinin-Radoszewice-Polonisz-Brdów-Nowiny Brdowskie-

Osówie-Kielczew-Kielczewek-Boguszyniec-Mikołajówek-Koło.

(Na odcinku Babiak-Brdów istnieje możliwość skrócenia szlaku do ok. 45 km – kolor żółty).

Długość pełnej pętli to ok. 80 km.

Start szlaku następuje z Mostu Warszawskiego im. gen. E. Taczanowskiego. Opuszczamy kolską wyspę kierując się ulicą Sienkiewicza. Następnie skręcamy: w lewo w ul. Freudenreicha, w prawo w ul. Zieloną (po prawej znajduje się fragment fabryki fajansu założonej w 1842r. przez J. Freudenreicha) i znowu w lewo w ul. Garncarską.

Tu pewna ciekawostka: ulica Garncarska była pobudowana w czasie okupacji dla ludności niemieckiej. Znakiem rozpoznawczym dla bombardujących samolotów niemieckich był układ ulicy w kształcie litery „SS”.

Ulica Garncarska przechodzi w ulicę Zawadzkiego. Po przejechaniu ok. 500 m skręcamy w prawo w ul. Ceramiczną. Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo i jedziemy cały czas prosto ulicą Toruńską. Na rozwidleniu trzech dróg skręcamy w lewo w ul. Klonową. Przekraczamy granicę miasta jadąc dalej przez wioski: Borki i Młynek. Tunelem pod trasą kolejową „Warszawa – Berlin” dojeżdżamy do wsi Budziszław Stary. Następnie jedziemy w kierunku wsi Witowo. Przed Witowem skręcamy do wsi Drzewce. Z Drzewiec jedziemy malowniczym odcinkiem z mozaiką pól i terenów leśnych do wsi Smólniki.

Bardzo ciekawa i warta poznania okolica, nazywana przez okolicznych mieszkańców „Bieszczadami”. Duże różnice wysokości względnej na niewielkim obszarze powodują, że teren staje się niezwykle urozmaicony i atrakcyjny. Na suchych, piaszczystych pagórkach rozciągają się duże, nie zalesione i nie użytkowane rolniczo obszary. W miejscach gdzie teren obniża się występują oczka wodne i torfowiska. Na zachód od Smólnik rozciągają się tereny podmokłe wraz ze stawami będącymi pozostałością po dawnych kopalniach torfu. Można tam odnaleźć rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt. Jest to jedna z ostatnich „perełek” w okolicach Koła z tak dużym bogactwem i różnorodnością występowania fauny i flory.

Mijamy Smólniki (po lewej zachwycający panoramą okolicy punkt widokowy), skręcamy w prawo i jadąc przez dukty leśne dojeżdżamy do jezdni asfaltowej. Skręcamy w prawo kierując się w stronę wsi Plebanki. Przejeżdżamy tory kolejki wąskotorowej i na krzyżówce skręcamy w lewo.

Jedziemy do Lipin. W Lipinach skręcamy w prawo i terenem pagórkowatym podążamy do Lichenka. W Lichenku skręcamy w lewo i jedziemy w kierunku Babiaka.

Tuż przed Babiakiem zjeżdżamy do małego kompleksu leśnego z urokliwym oczkiem wodnym w samym środku. Dobre miejsce na chwilowe zejście z rowerów i przespacerowanie się wokół oczka dla rozprostowania nóg. Jeżeli będziemy się cicho zachowywać to w nagrodę przywita nas okazały zaskroniec lub też odezwie się kokoszka wodna czy kania czarna.

Po chwili odpoczynku wyjeżdżamy z lasu przy starym cmentarzu ewangelickim i skręcamy w lewo do Babiaka.

Babiał to duża wieś – obecnie siedziba Urzędu Gminy - założona w 1784r., u brzegu rzeczki Tyśmienicy. W 1815r. uzyskał prawa miejskie, jednakże w 1870r. został zdegradowany do rangi wsi.

Jedynym ciekawym zabytkiem jest kościół późnoklasycystyczny zbudowany w 1823r. W centrum wsi, w parku znajduje się pomnik, który kryje ziemię z pól bitewnych żołnierzy polskich m.in.: Westerplatte, Lenino, Monte Cassino i Narwiku.

W okolicy parku i kościoła znajduje się droga na północ w kierunku kompleksu leśnego z leśniczówką Leśnictwa Babiak. Kierujemy się tam by po chwili ukazał nam się widok pięknej leśniczówki na leśnej polanie.

Dla grup zorganizowanych, po uprzednim poinformowaniu Pana Leśniczego
Znajduje się tu również miejsce postoju z możliwością zrobienia ogniska i upieczenia kiełbasek. Dodatkową atrakcją są hodowane przez Pana Leśniczego – strusie.

Z leśniczówki jedziemy dalej przez las. Następnie skrajem lasu dojeżdżamy do drogi asfaltowej i wsi Zakrzewo. Na końcu wsi naszym oczom ukazuje się piękny widok, leżącego w dole, polodowcowego Jeziora Brzeskiego. Zjeżdżamy w dół by za chwilę wąwozem podążyć ku górze. Z lewej strony zostawiamy Jezioro Brzeskie, z prawej natomiast zaczyna się rozciągać Jezioro Lubotyńskie- najgłębsze w okolicy. Jadąc wzdłuż jeziora napotykamy na bardzo urozmaity teren: od wysokich pagórków po podmokłe obniżenia terenu. Znajduje się tu wiele oczek wodnych, stawów, terenów bagiennych itp.

Gdy dojedziemy do drogi „Izbica Kuj. – Sompolno”, kierujemy się w prawo. Po lewej stronie widnieje zalesione wzgórze z Rezerwatem Przyrody „Kawęczyńskie Brzęki”. Warto choć na chwilę zboczyć ze szlaku by podziwiać okazałe drzewa.

Jadąc dalej podążamy tym razem drugą stroną Jeziora Lubotyńskiego. Po prawej mijamy gólgotę z kamieni polnych usypaną przez okolicznych mieszkańców. W dole za gólgotą znajduje się plaża nad jeziorem z wysepką.

Legenda głosi, że żołnierze szwedzcy chcąc sobie skrócić drogę zaczęli usypywać groblę przez jezioro. Należy pamiętać, że okolica była niegdyś dość podmokła a Szwedzi ciągnęli ze sobą ciężki sprzęt. Niestety jezioro okazało się bardzo głębokie i zaprzestano prac. Pozostało tylko zagadkowe wypływanie w tej części jeziora. Dojeżdżamy do Lubotynia.

Lubotyń to nieduża wieś, ale za to z bogatą historią. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1224r.

We wsi znajduje się kościół renesansowy wzniesiony w latach 1612-1620.

Wyjeżdżając z wioski skręcamy w lewo przed piękną kapliczką i jedziemy dalej wzdłuż jeziora. W pewnym momencie odbijamy w lewo kierując się na tzw. „bagno”, przejeżdżamy pod wiaduktem kolejowym trasy „północ-południe” i dojeżdżamy do wsi Góraj. Znajduje się tutaj ciekawy dworek z 1927r. (podobnie w pobliskich Bogusławicach). Na południowy-zachód od wsi rozciąga się krajobraz zarastającego jeziora. Teren trudno dostępny, aczkolwiek z bogactwem fauny i flory.

Opuszczając Góraj kierujemy na północ, do szosy „Sompolno-Izbica Kuj.”, na krzyżówce skręcamy w prawo, przejeżdżając ok. 1 km ponownie skręcamy w prawo do wsi Mchowo, gdzie możemy podziwiać zespół dworsko-folwarczny z początku XIX w.

Jadąc tym odcinkiem po lewej stronie widzimy dolinę Noteci, przepływającej przez pobliskie Jezioro Brdowskie, a na pierwszym planie pojawia się tzw. „Góra Zameczna”, z którą związanych jest wiele legend. Po prawej rozciąga się, równoległe do kolejki wąskotorowej, piękny szpaler modrzewiowy.

Niedaleko, we wsi Mchówek znajduje się dwór z początku XIX w., w którym stacjonowało dowództwo słynnej Bitwy pod Bzurą. Dwór otoczony jest parkiem.

Z Mchowa a kierujemy się do Wiecinina, malowniczej wioski na brzegu Jeziora Brdowskiego, z ciekawym (obecnie odnawianym) dworkiem wzniesionym w 1880r. oraz spichlerzem z 1895r. Dworek jest również otoczony parkiem z pomnikowymi drzewami i aleją grabową.

Następnie wzdłuż jeziora jedziemy do Radoszewic, skąd pętlą omijamy teren przyjeziorny, bagienny i przejeżdżamy przez Polonisz kierując się do Brdowa.

Brdów wzmiankowany po raz pierwszy w 1136r. Centrum wsi stanowi trójkątny rynek, do którego przylega od strony północnej kościół i klasztor paulinów. Kościół był wzniesiony już w 1399r. Następnie wielokrotnie dobudowywany. W 1790 oba budynki otoczono murem z 2 bramami. Za kompleksem klasztornym rozciąga się na północ Jezioro Brdowskie.

Stąd pochodzi znana polska aktorka Pola Negri (Apolonia Chałupiec).

Żegnamy się z Brdowem i Jeziorem Brdowskim kierując się do największego w Powiecie Kolskim kompleksu leśnego: Kiejsze i Bylice.

Na skraju lasu widnieje pomnik informujący, że w tym miejscu zginął Francuz Young de Blankenheim - dowódca oddziału powstańczego, gdyż w dniu 29 kwietnia 1863 roku rozegrała się niedaleko Brdowa jedna z bitew Powstania Styczniowego.

Wewnątrz kompleksu znajduje się wieś Nowiny Brdowskie, która podczas okupacji była gettem żydowskim. Z tego miejsca wywożono Żydów do Chełmna nad Nerem, specjalnie skonstruowanymi samochodami do zagazowywania.

Droga z Nowin Brdowskich biegnie cały czas przez las, aż do przejazdu we wsi Osowie. Na tym leśnym odcinku zobaczymy wiele okazałych, pomnikowych dębów, pamiętających czasy Napoleona, jak również wiele gatunków leśnej zwierzyny. Wyznaczono tu również miejsce postoju.

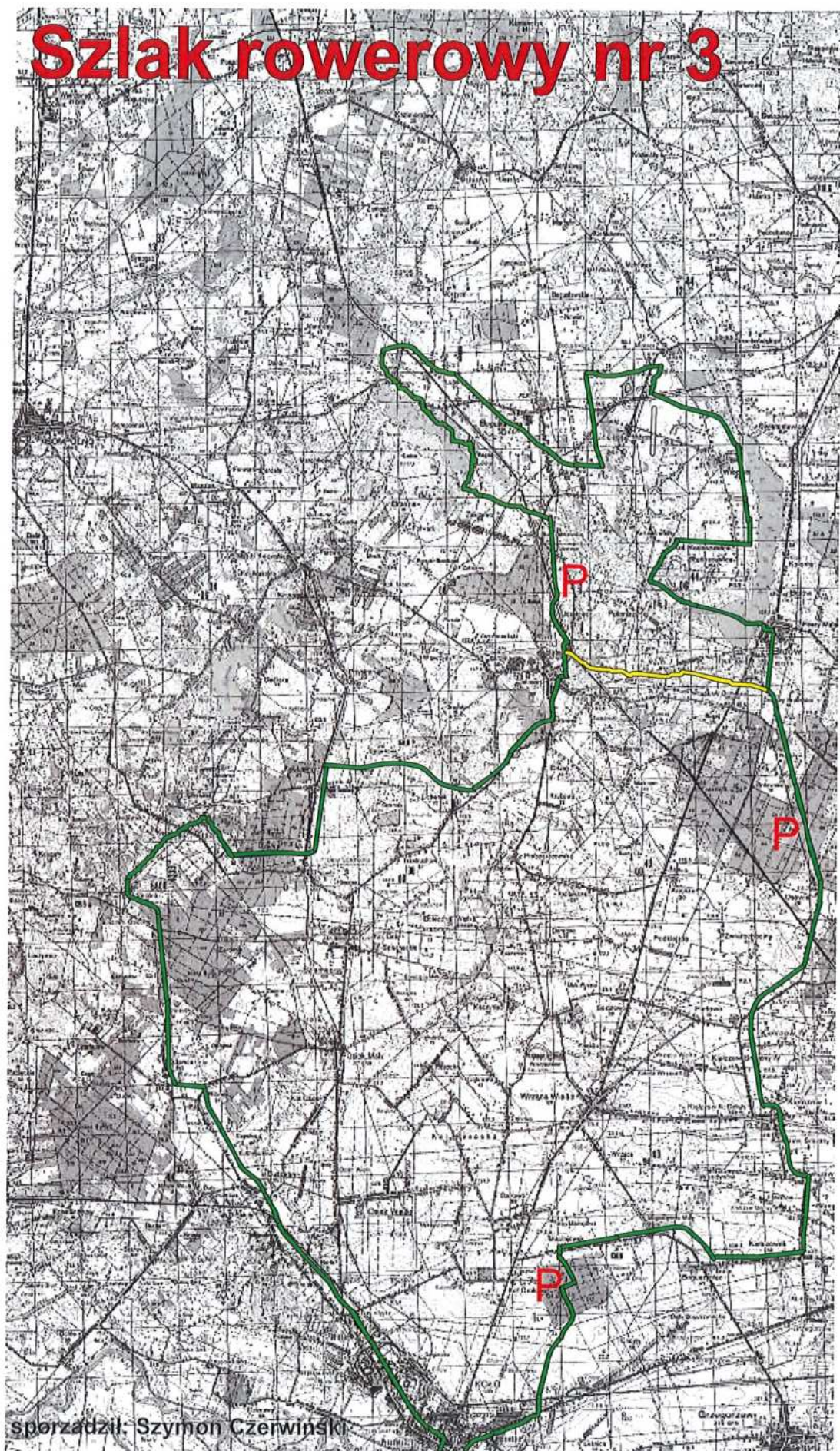
Kolejny, kilkunastokilometrowy etap trasy, to przejazd przez: Perłowo, Kiełczew, Kiełczewek do Boguszyńca. Na liczniku coraz więcej kilometrów – to znak, że nasz szlak powoli dobiega końca.

Z Boguszyńca kierujemy do wsi Mikołajówek, by skręcić w kolejny leśny kompleks – „Mikołajówek”.

Tu na leśnym parkingu możemy zebrać ostatni zapas sił, by za chwilę, najpierw lasem, później polami wrócić do Koła na ul. Boguszyniecką.

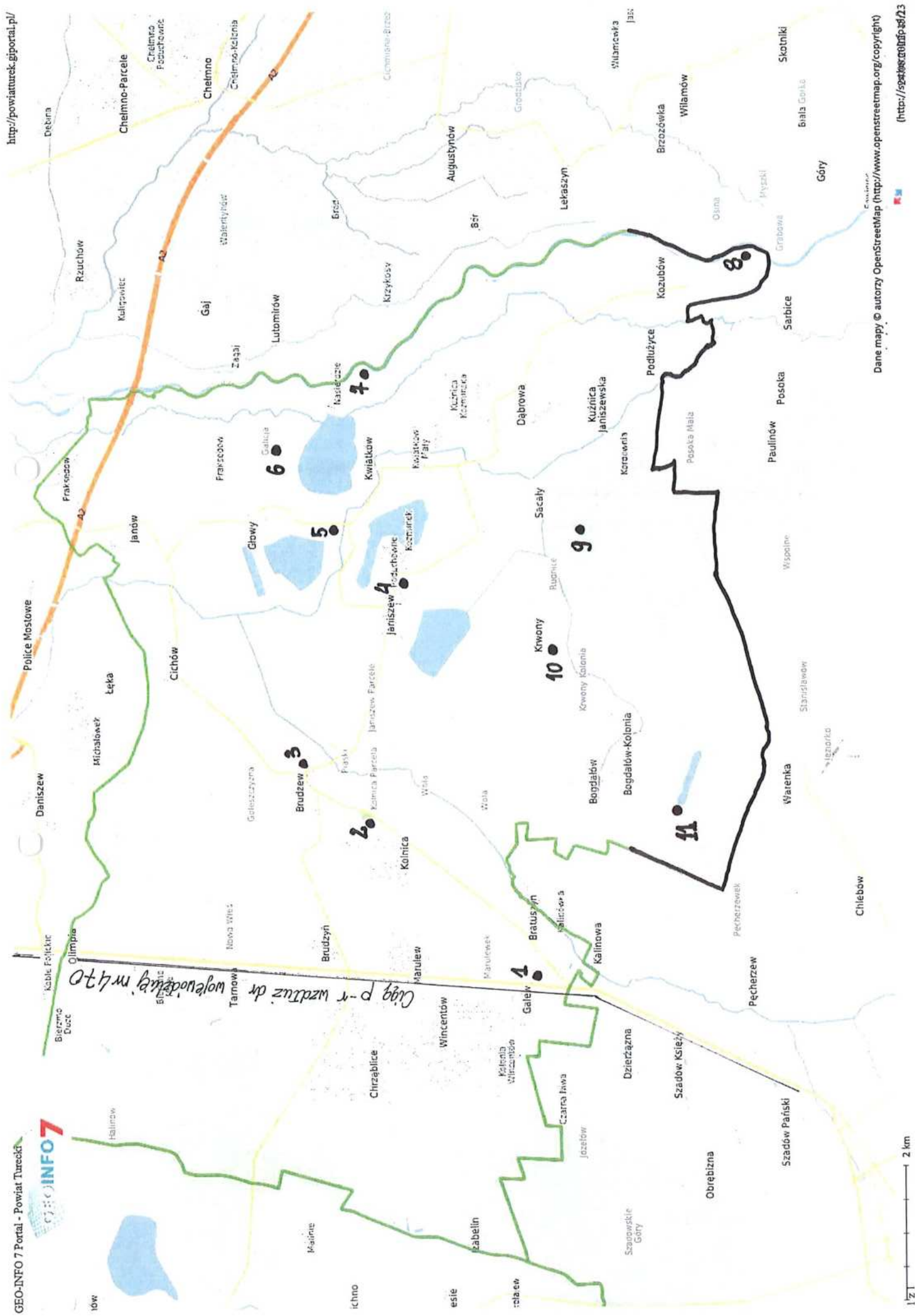

Szlak rowerowy nr 3

sporządził: Szymon Czerwinski

Miejsca do odwiedzenia na szlakach rowerowych w Gminie Brudzew:

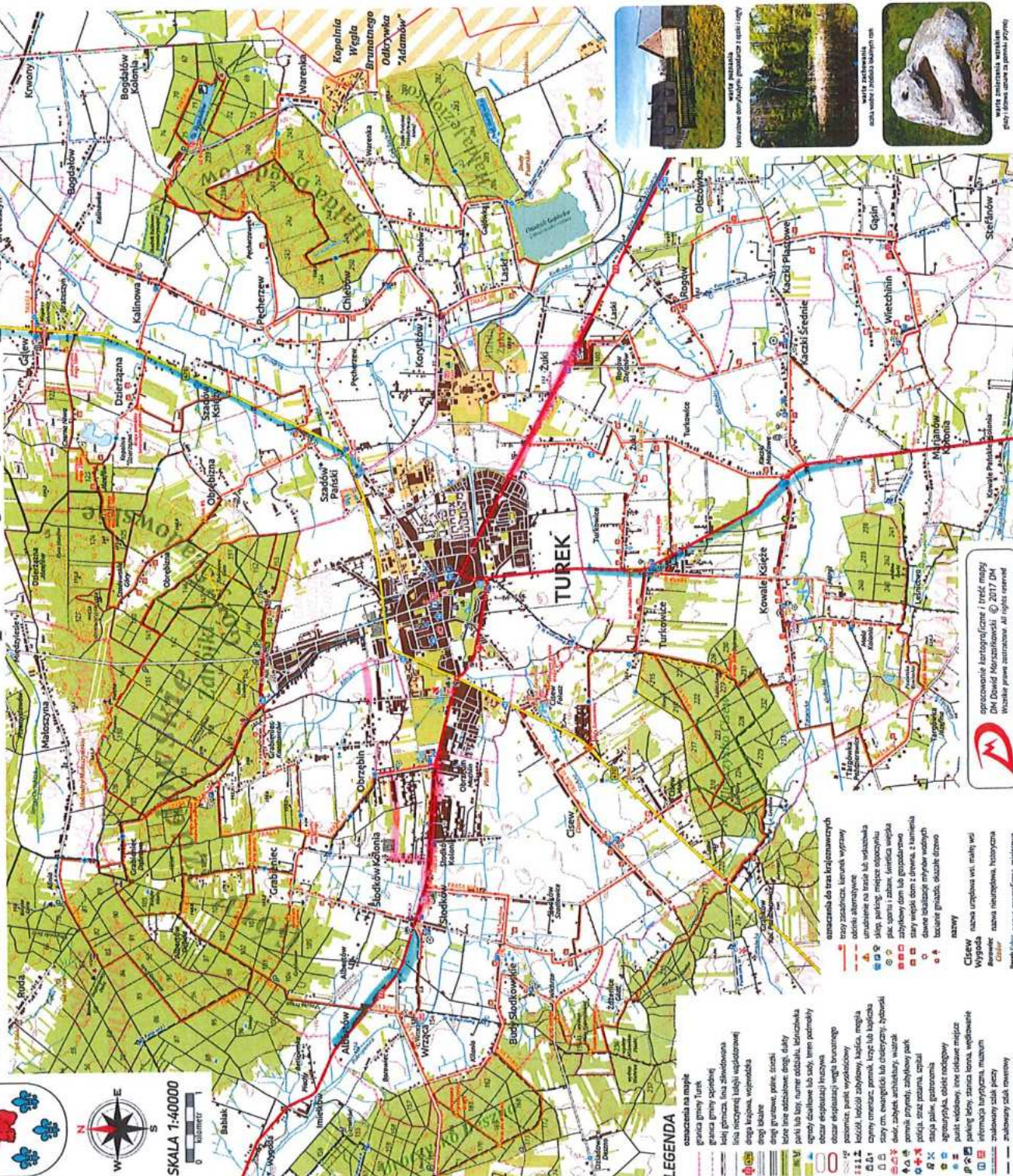
1. Kościół w Galewie - Sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Galewie wraz z zabytkowym parkiem i drogą krzyżową oraz Izbą Pamięci w Galewie. Miejsce Kultu świętej Rity.
2. Gminny Ośrodek Kultury - Zabytkowa "Wozownia" z kawiarnią i zabytkowym parkiem.
3. Kościół pw. św. Mikołaja W Brudzewie i Kościół świętego Ducha, Pomnik Wojciecha z Brudzewa - Centrum Brudzewa.
4. Kościół pw. Jadwigi Śląskiej w Janiszewie, farma fotowoltaiczna Janiszew.
5. Jeziora pokopalniane - Janiszew , Koźmin, Głowy.
6. Jezioro pokopalniane - Kwiatków.
7. Wał przeciwpowodziowy – dolina środkowej Warty – obszar Natura 2000.
8. Prom nad Wartą w Kozubowie.
9. Pomnik Powstańców Styczniowych i miejsce postoju (po starym dworcu Modrzewiowym) na autostradzie słońca Las Sacały - Kuźnica Janiszewska.
10. Inkubator kuchenny - Fundacja ze smakiem Krwony (budynek po starej szkole).
11. Jezioro pokopalniane Bogdałów wraz z otaczającym lasem.

GMINA TUREK - mapa turystyczna

SKALA 1:40000

Gmina
TUREK
przyjazny klimat

wycieczkownik obwarzankowy
przewodnik krajoznawczy po gminie

8 tras rowerowych nordic walking

PROPOZYCJE WYCIECZEK KRAJOZNAWCZYCH
trasy nieoznakowane w terenie

trasa pierwsza

przebieg: Grabiniec - Maliszewo - Adamów - Gąsinek.
 długość: 14,8 km deniwelacja: 31m czas przejazdu ok. 60' (19km/h) stopień trudności: ■■■
 rozszarbowanie: parking przy przystanku pociągów w m. Grabiniec (GPS 52.0246, 18.4603)

大 藥 房 藥 房 藥 房

przebiegi: Szadów Pański - Obłężnica - Dzierżazna - Golew - Kalinowa - Dzierżazna - Szadów Pański
 długość: 18,5km demarshująca 60km czas przejazdu ok. 65'(50min/h) stopień trudności: ■■■■
 rozczucie/koniec: parking przy alcu zaboi i wycozmyka w m. Szadów Pański (GPS 53.0325, 18.5308)

木 3 月号 3 月号 3 月号

prebierze: Korydów - Łódź - Gajówka - Oleśbów - Wąrnika - Bogdalinów - Puchezew - Chlebów - Korydów
 długość: 13,6 km deniwelacja: 2 m czas przejazdu: ok. 75 (15 min) stopień trudności: ■ ■ ■
 notatek: kanizacja Małki Bolelei w Korydowie - brak parkingu (GPS 52.010, 18.5633)

trasa czwarta

prebioty: Żółta - Turfawice - Kaczki Średnie - Wietchnin - Gąsin - Kaczki Plastikowe - Rogów - Łaski - Żółta
długość: 20,18m deniwelacja: 22m czas przejazdu ok. 80' (50km/h) stopień trudności ■
ocena: 2 gwiazdki nadaje nry turysty w Żółci (GPS 51 9987, 18 5522)

木 槌 枱 子

przebieg: Turkowice - Kowale Kujawskie - Targowica - Kowale Kujawskie - Turkowice
 długość 13,2 km deniwelacja 28 m czas przejazdu ok. 55' (15 km/h) stopień trudności ■■■
 oznaczenie liniami: naziemny czerwony szlak w m. Turkowice (GPS 51.873, 18.5970)

trasa szósta

przebieg: Czerw - Turkowice - Czerw - Grabów - Zdrzenie - Budy Stodkowskie - Słodów - Czerw
 długość: 0,8 km, deniwelacja: 27 m, czas przejazdu: ok. 75 (15 min) stopień trudności: ■■■
 oznaczenie: niebieskie, znak: niebieski, wariant: w m. Czerw (GPS: 51 99 35, 18 22)

trasa siódma

przebieg: Słodków - Słodków Kolonia - Otrzębin - Grabieniec - Albertów - Wrażca - Słodków
 długość: 17,7 km deniwelacja: 34 m czas przejazdu: ok. 45' (Słomki) stopień trudności: ■■
 www.kajakowa.org.pl, www.kajakowa.org.pl, Słodków (726 0177 18 4308)

À la brasserie

przebieg: Słodów - Budy Słodawskie - Wzryca - Piętno - Wzryca - Słodów
 długość: 13,10m derivative: 32m czas przejazdu: ok. 50" (15km/h) stopień trudności: ■ ■ ■
 (zobacz: 13.01.2014) (zobacz: 13.01.2014) (zobacz: 13.01.2014) (zobacz: 13.01.2014) (zobacz: 13.01.2014)

Załącznik 3.

**Wyniki badań ankietowych opinii mieszkańców, młodzieży
i lokalnych liderów zrealizowanych na obszarze Partnerstwa
w okresie czerwiec – wrzesień 2022r.**

Centrum
Wsparcia
Doradczego

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

Unia Europejska
Fundusz Spójności

FUNDACJA
FUNDUSZ
WSPÓŁPRACY

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

WYNIKI Młodzież

Partnerstwo samorządów lokalnych "ZIT Kolsko-Tureckie"

1. Czy obszar partnerstwa opisany powyżej jest Twoim zdaniem dobrym miejscem do życia i rozwoju?

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	28	4.42%
Raczej tak	240	37.91%
Raczej nie	177	27.96%
Zdecydowanie nie	82	12.95%
Trudno powiedzieć	109	17.22%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

2. Co zachęca Ciebie do mieszkania (teraz i w przyszłości) w Twojej gminie/miejscowości, a co do jej opuszczenia?

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

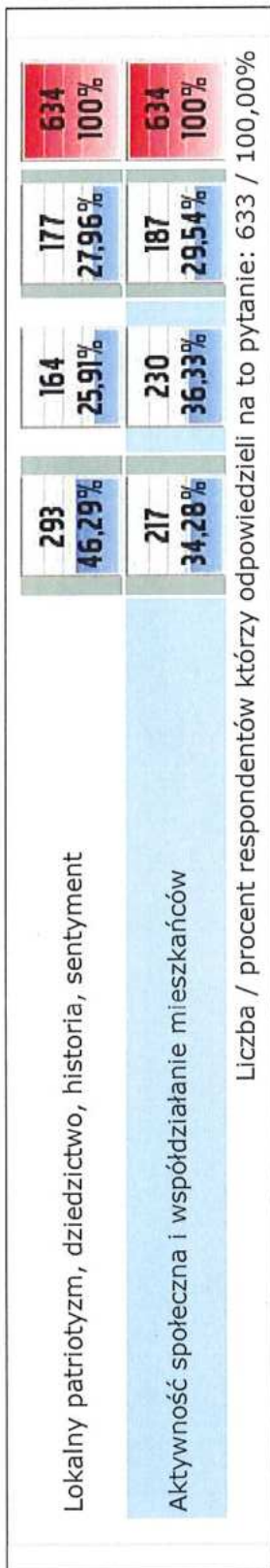
	zachęca do mieszkania mieszkania opuszczenia	nie ma to dla mnie większego znaczenia	Liczba R.
Oferty pracy, rynek pracy	93 14.59%	438 69.19%	103 16.27%
Wysokość zarobków i płac	64 10.11%	497 78.52%	73 11.53%
Oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa	146 23.06%	381 60.19%	107 16.90%
			634 100%

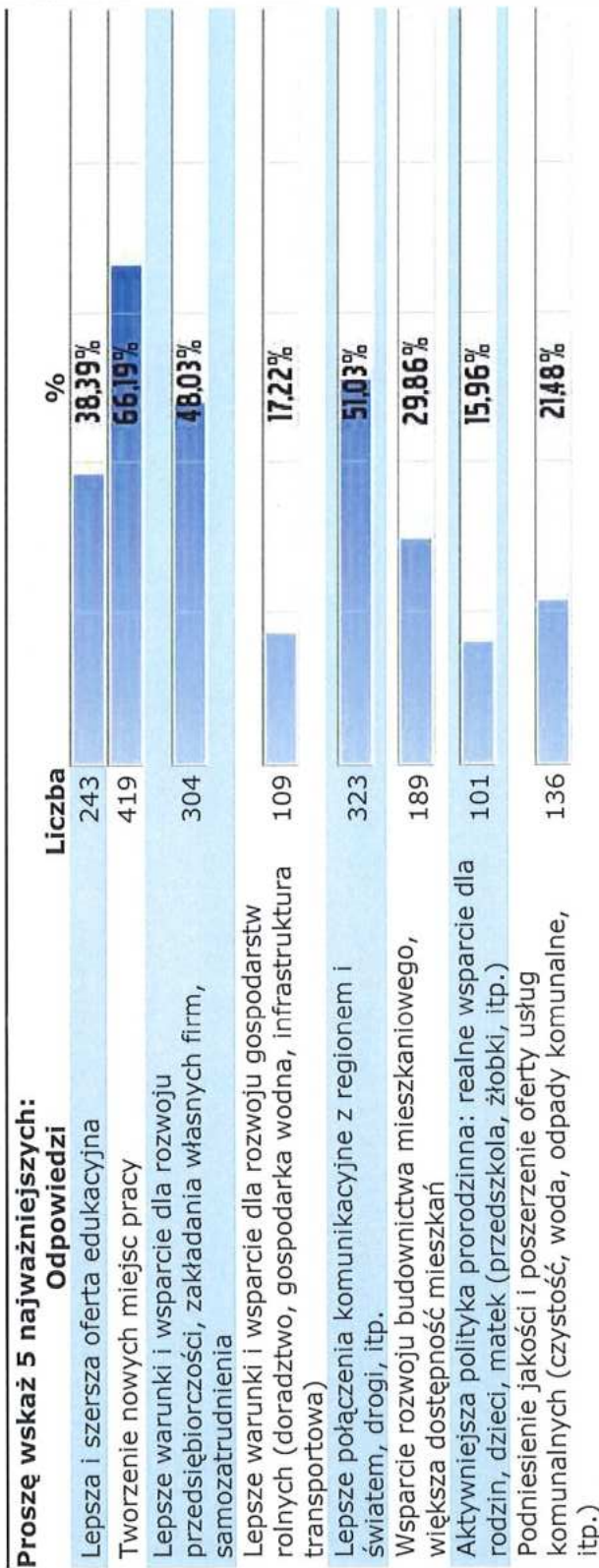
Oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna	219 34,60%	295 46,60%	120 18,96%	634 100%
Oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm	148 23,38%	331 52,29%	155 24,49%	634 100%
Oferta usług społecznych i opiekuńczych (żłobki, przedszkola, domy opieki)	271 42,81%	194 30,65%	169 26,70%	634 100%
Oferta usług zdrowotnych	125 19,75%	432 68,25%	77 12,16%	634 100%
Oferta edukacji i kształcenia się	218 34,44%	332 52,45%	84 13,27%	634 100%
Warunki dla przedsiębiorczości - otwarcia i prowadzenia własnej firmy	123 19,43%	382 60,35%	129 20,38%	634 100%
Warunki dla rolnictwa - prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego	242 38,23%	166 26,22%	226 35,70%	634 100%
Estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych	246 38,86%	290 45,81%	98 15,48%	634 100%
Jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni)	292 46,13%	244 38,55%	98 15,48%	634 100%
Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki	187 29,54%	305 48,18%	142 22,43%	634 100%

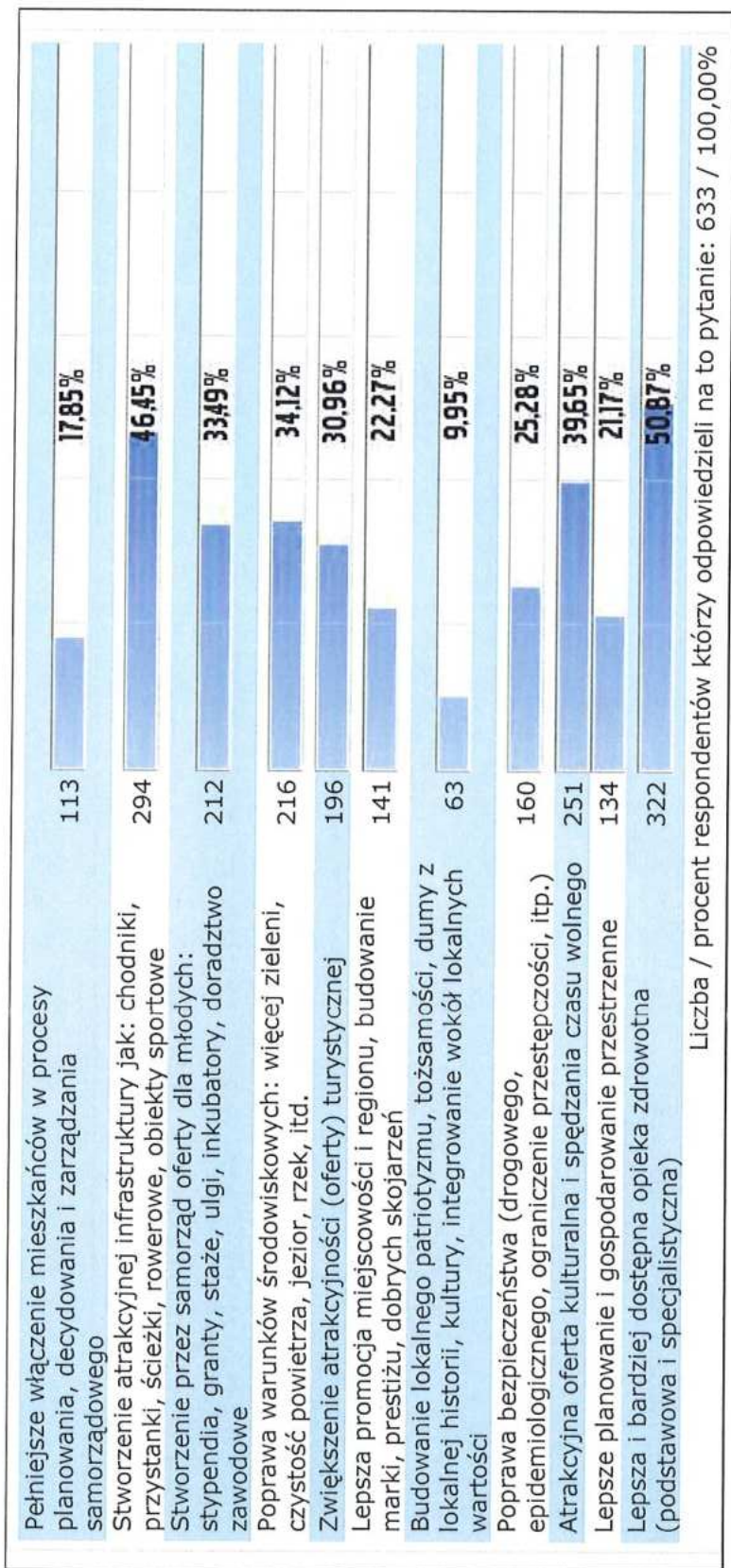
Bezpieczeństwo	283 44,71%	255 40,28%	96 15,17%	634 100%
Lokalna kultura, produkty, wyroby, usługi - to z czego gmina jest znana	314 49,61%	164 25,91%	156 24,64%	634 100%
Działania i jakość pracy samorządu lokalnego (urzędu gminy)	144 22,75%	298 47,08%	192 30,33%	634 100%
Jakość i zakres usług komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci)	230 36,33%	247 39,02%	157 24,80%	634 100%
Komunikacja i transport zbiorowy	124 19,59%	418 66,03%	92 14,53%	634 100%
Skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami i większymi miastami	234 36,97%	264 41,71%	136 21,48%	634 100%
Dostępność i ceny mieszkań/domów	158 24,96%	346 54,56%	130 20,54%	634 100%
Opinia o gminie/miejscowości i jej mieszkańcach	204 32,23%	242 38,23%	188 29,70%	634 100%
Relacje międzyludzkie: z sąsiadami, przyjaciółmi, znajomymi	382 60,35%	145 22,91%	107 16,90%	634 100%
Więzi i tradycje rodzinne	408 64,45%	114 18,01%	112 17,69%	634 100%

3. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane na terenie Twojej gminy/miejscowości, abyś chciał/a tu pozostać lub wrócić po studiach i związać z tym miejscem/obszarem swoje plany życiowe?

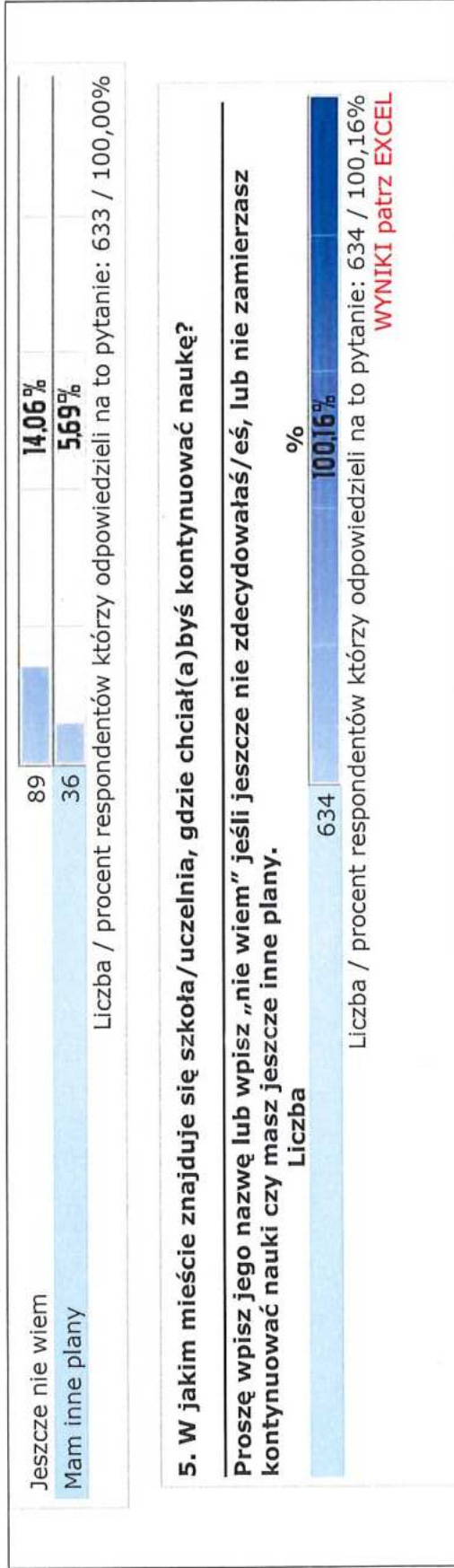

4. Co zamierzasz po ukończeniu nauki w szkole średniej?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Kontynuować naukę	129	20,38%
Podjąć pracę	113	17,85%
Kontynuować naukę i pracować	267	42,18%

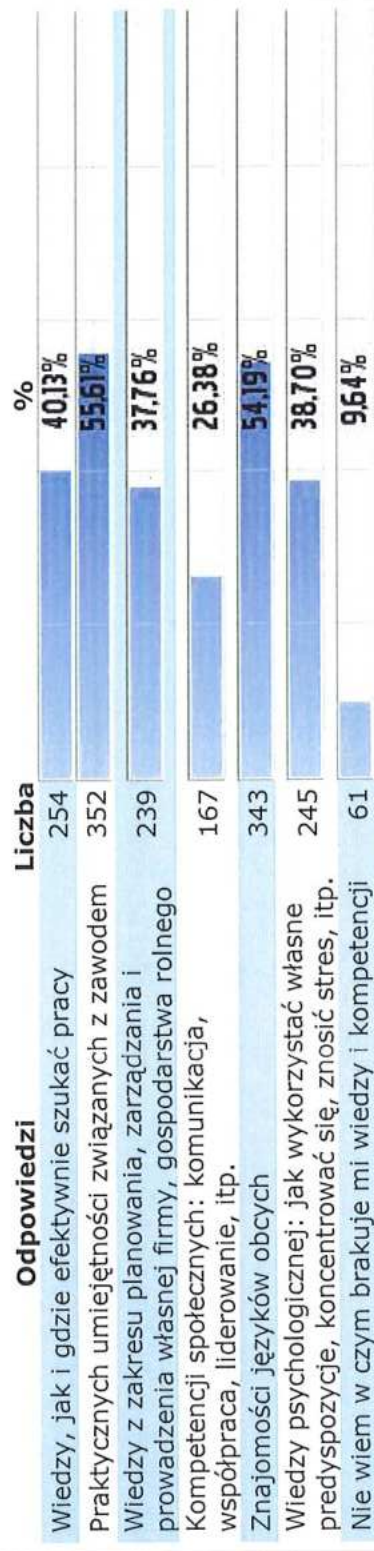
5. W jakim mieście znajduje się szkoła/uczelnia, gdzie chciał(a)byś kontynuować naukę?

Proszę wpisać jego nazwę lub wpisz „nie wiem” jeśli jeszcze nie zdecydowałaś/eś, lub nie zamierzasz kontynuować nauki czy masz jeszcze inne plany.

6. W czym potrzebujesz uzupełnić lub pogłębić wiedzę/kompetencje, aby znaleźć i podjąć wymarzoną pracę?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Inne, jakie?

8

1,26 %

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%
Inne, jakie? - WYNIKI patrz EXCEL

7. Gdzie najbardziej chciał(a)byś w przyszłości pracować?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość w której mieszkam	57	9,00 %
Inna miejscowość w ramach obszaru partnerstwa	43	6,79 %
Inna miejscowość poza obszarem partnerstwa, ale w województwie	106	16,75 %
Miejscowość w innym województwie	124	19,59 %
Zagranica	190	30,02 %
Nie zastanawiałam/em się	116	18,33 %

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

8. Gdzie najbardziej chciał(a)byś w przyszłości mieszkać?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość w której mieszkam	100	15,80 %
Inna miejscowość w ramach obszaru partnerstwa	34	5,37 %
Inna miejscowość poza obszarem partnerstwa, ale w województwie	102	16,11 %
Miejscowość w innym województwie	119	18,80 %
Zagranica	173	27,33 %

Nie zastanawiałam/em się

108

17,06%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

9. Jak oceniasz atrakcyjność poniższych miejsc pracy?

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź na skali:

	bardzo atrakcyjne	atrakcyjne	mało atrakcyjne	zupełnie nieatrakcyjne	Liczba R.
Własna działalność gospodarcza (pozarolnicza)	186 29,38%	218 34,44%	164 25,91%	69 10,90%	637 100%
Praca w firmie rodzinnej (poza rolnictwem)	135 21,33%	273 43,13%	158 24,96%	71 11,22%	637 100%
Praca w małej lub średniej firmie lokalnej	76 12,01%	281 44,39%	219 34,50%	61 9,64%	637 100%
Praca w dużej firmie (powyżej 250 pracowników)	111 17,54%	245 38,70%	206 32,54%	75 11,85%	637 100%
Praca w rodzinnym gospodarstwie rolnym	57 9,00%	99 15,64%	196 30,96%	285 45,02%	637 100%
Praca w zagranicznej firmie	270 42,65%	215 33,97%	97 15,32%	55 8,69%	637 100%
Praca w instytucji publicznej, w urzędzie	70 11,06%	157 24,80%	218 34,44%	192 30,33%	637 100%

Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	57 9,00%	105 16,59%	186 29,38%	289 45,66%	637 100%
Prowadzenie domu - gospodarstwa domowego	57 9,00%	136 21,48%	223 35,23%	221 34,91%	637 100%
Telepraca, praca zdalna, wolny zawód (freelancer - praca bez etatu)	187 29,54%	206 32,54%	154 24,33%	90 14,22%	637 100%
Praca w organizacji społecznej (stowarzyszeniu, fundacji)	68 10,74%	197 31,12%	240 37,91%	132 20,85%	637 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

10. A jak oceniasz atrakcyjność pracy w poniższych sektorach/branżach?					
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź na skali:	bardzo atrakcyjne	atrakcyjne	mało atrakcyjne	zupełnie nieatrakcyjne	Liczba R.
Praca w przemyśle	56 8,85%	189 29,86%	278 43,92%	110 17,38%	633 100%
W administracji państwowej, wymiarze sprawiedliwości, inst. publicznych, itp.	81 12,80%	210 33,18%	206 32,54%	136 21,48%	633 100%
Praca w admin. samorządowej (gmina, miasto, starostwo, urząd marszałkowski)	52 8,21%	181 28,59%	229 36,18%	171 27,01%	633 100%

Praca w sektorze pozarządowym (NGO), zw. zawodowe	46 7,27%	173 27,33%	271 42,81%	143 22,59%	633 100%
Praca w rolnictwie, ogrodnictwie	41 6,48%	131 20,70%	215 33,97%	246 38,86%	633 100%
Praca w branżach nowych technologii: IT, biotechnologii, itp.	172 27,17%	227 35,86%	149 23,54%	85 13,43%	633 100%
Praca w handlu	137 21,64%	255 40,28%	178 28,12%	63 9,95%	633 100%
Praca w kulturze i rozrywce	129 20,38%	242 38,23%	176 27,80%	86 13,59%	633 100%
Praca w rzemiośle, rzemiołnictwie	74 11,69%	150 23,70%	247 39,02%	162 25,59%	633 100%
Praca w budownictwie	61 9,64%	161 25,43%	226 35,70%	185 29,23%	633 100%
Praca w usługach: hotele, restauracje/kawiarnie catering, fryzjer, kosmetyczka	86 13,59%	231 36,49%	200 31,60%	116 18,33%	633 100%
Praca w sektorach/branżach tzw. eko-gospodarki, ochrony środowiska	57 9,00%	211 33,33%	237 37,44%	128 20,22%	633 100%
Praca w ochronie zdrowia, pomocy społecznej	88 13,90%	170 26,86%	221 34,91%	154 24,33%	633 100%

Praca w oświacie, szkolnictwie, wychowaniu	45 7,11%	163 25,75%	191 30,17%	234 36,97%	633 100%
Praca w nauce i technice	86 13,59%	221 34,91%	207 32,70%	119 18,80%	633 100%
Praca w transporcie, spedycji	104 16,43%	204 32,23%	199 31,44%	126 19,91%	633 100%
Praca gospodarce i uslugach komunalnych i mieszkaniowych	45 7,11%	118 18,64%	251 39,65%	219 34,60%	633 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

11. Czy podjąłeś/podjęłaś już kiedykolwiek pracę, za którą otrzymałaś/eś wynagrodzenie?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Tak	462	72,99%
Nie	172	27,17%

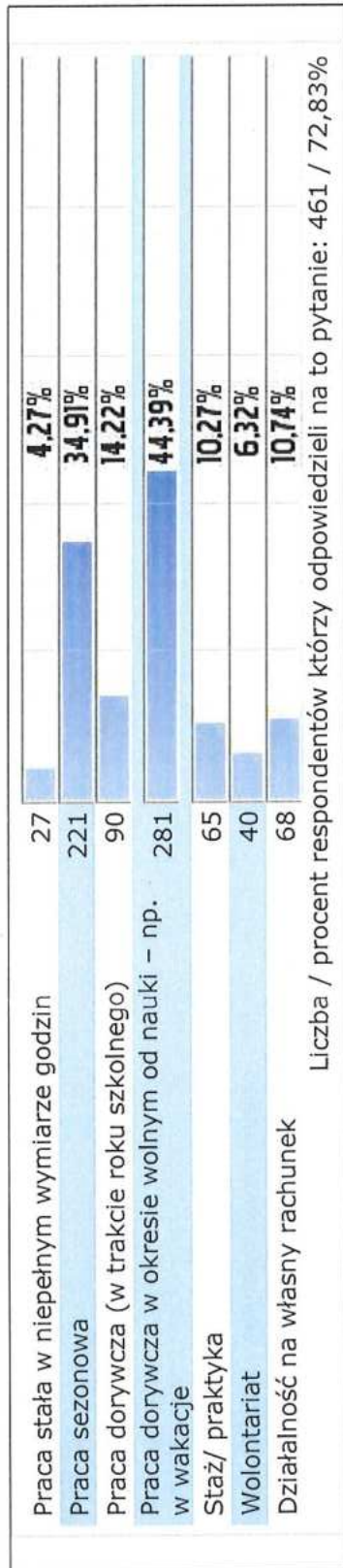
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

12. Jakiego typu to była praca?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

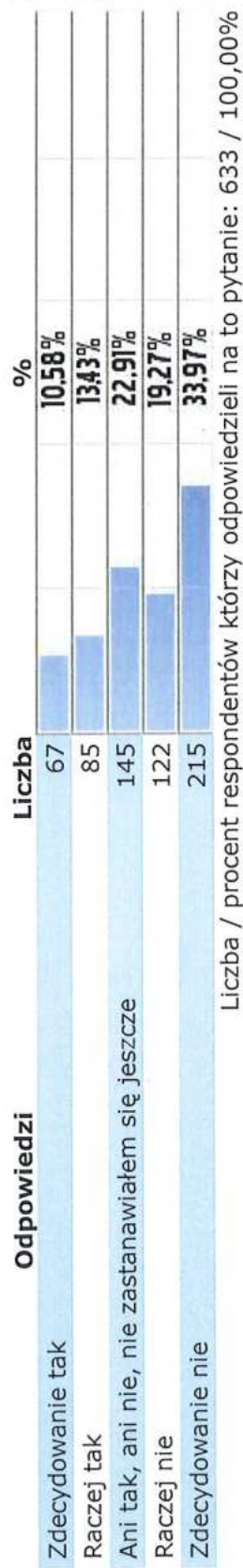
Odpowiedzi	Liczba	%
Praca stała w pełnym wymiarze godzin	50	7,90%

13. Czy rozważasz prowadzenie własnej działalności gospodarczej/gospodarstwa rolnego?

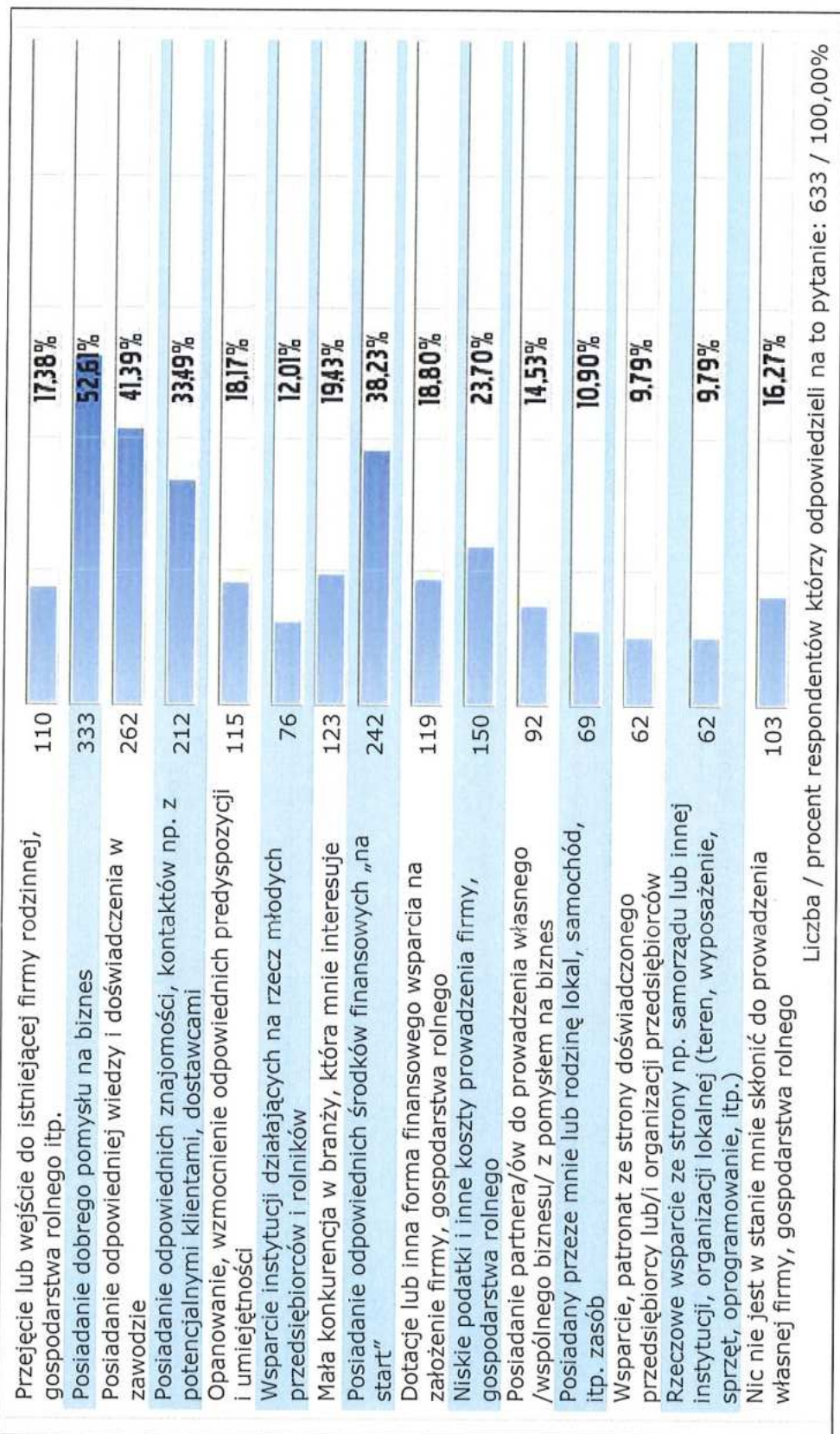
Proszę wskazać jedną odpowiedź.

14. Co najbardziej mogłoby Ciebie skłonić i zmotywować do podjęcia własnej działalności gospodarczej, prowadzenia własnej firmy, gospodarstwa rolnego?

Proszę wskazać 3 najważniejsze powody/motywatory.

15. Czy Twoja najbliższa rodzina (rodzice, rodzeństwo) prowadzi firmę rodzinną lub/i gospodarstwo rolne?

Można wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Tak - firmę	155	24,49%
Tak - gospodarstwo rolne	184	29,07%
Nie	325	51,34%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

16. Czy Twoja rodzina oczekuje, że podejmiesz pracę w firmie rodzinnej, gospodarstwie rolnym?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	19	3,00%
Raczej tak	46	7,27%
Nie wiem	54	8,53%
Raczej nie	101	15,96%
Zdecydowanie nie	94	14,85%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 309 / 48,82%

17. Czy zamierzasz przejąć lub pracować w Waszej firmie rodzinnej, gospodarstwie rolnym?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	26	4,11%
Raczej tak	28	4,42%
Jeszcze nie wiem	60	9,48%
Raczej nie	101	15,96%

Zdecydowanie nie	99	15,64%	Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 309 / 48,82%

18. Czy masz zaufanie do:

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

	ufam	nie wiem	nie ufam	Liczba R.
Rodziny	513 81,04%	74 11,69%	49 7,74%	636 100%
Bliskich sąsiadów i znajomych	290 45,81%	219 34,60%	127 20,06%	636 100%
Osób, z którymi pracujesz/ uczysz się	224 35,39%	255 40,28%	157 24,80%	636 100%
Nauczycieli z Twojej szkoły	139 21,96%	236 37,28%	261 41,23%	636 100%
Doradców zawodowych	84 13,27%	297 46,92%	255 40,28%	636 100%
Kapłanów z Twojej parafii	73 11,53%	190 30,02%	373 58,93%	636 100%
Lokalnych społeczników (animatorów, liderów społ.)	41 6,48%	259 40,92%	336 53,08%	636 100%

Instytucji państwa, służb porządku publicznego (policja, sądy, prokuratura)	71 11,22%	255 40,28%	310 48,97%	636 100%
Lokalnych przedsiębiorców	89 14,06%	311 49,13%	236 37,28%	636 100%
Przedsiębiorców i firm zagranicznych	88 13,90%	318 50,24%	230 36,33%	636 100%
Twojego Wójta/Burmistrza	79 12,48%	275 43,44%	282 44,55%	636 100%
Radnych Twojego miasta/gminy	55 8,69%	277 43,76%	304 48,03%	636 100%
Urzędników urzędu Twojej gminy/miasta	63 9,95%	268 42,34%	305 48,18%	636 100%
Lokalnych mediów (prasa, radio TV, www)	51 8,06%	220 34,76%	365 57,66%	636 100%
Lokalnych organizacji społecznych (NGO)	42 6,64%	292 46,13%	302 47,71%	636 100%
Mieszkańców sąsiednich gmin	58 9,16%	304 48,03%	274 43,29%	636 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

19. Które z poniższych aspektów życia są dla Ciebie szczególnie ważne?

Proszę wskazać 3 najważniejsze.

Odpowiedzi	Liczba	%
Rodzina, małżeństwo, dzieci	447	70,62%
Znajomi i przyjaciele	354	55,92%
Spokojne życie bez kłopotów, konfliktów	324	51,18%
Dobrobyt, stabilność finansowa i niezależność ekonomiczna	400	63,19%
Pełnienie znaczącej roli społecznej, np. bycie radnym, sołtysem, wójtem, burmistrzem	28	4,42%
Praca zgodna z zainteresowaniami	262	41,39%
Posiadanie własnej firmy, gospodarstwa rolnego	95	15,01%
Aktywność i praca społeczna, bycie użytecznym dla innych	55	8,69%
Życie barwne, pełne rozrywek, podróże, bogate życie towarzyskie	180	28,44%
Osiągnięcie sukcesu w dziedzinie nauki lub sztuki	91	14,38%
Życie i służba dla ważnych idei społecznych, religijnych, politycznych	30	4,74%
Dobra opinia, poważanie i szacunek innych	101	15,96%
Przynależność do wspólnoty społecznej, społeczna i etniczna tożsamość	24	3,79%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

METRYCZKA

20. Proszę zaznaczyć swoją płeć:

Odpowiedzi	Liczba	%
Kobieta	343	54,19%
Mężczyzna	291	45,97%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

21. Proszę określić miejsce stałego zamieszkania:

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość na terenie wiejskim na obszarze partnerstwa	344	54,34%
Miejscowość na terenie miejskim na obszarze partnerstwa	161	25,43%
Miejscowość poza obszarem partnerstwa	128	20,22%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%		

22. Proszę doprecyzuj - wpisz nazwę gminy - miejsce stałego zamieszkania:

Liczba	%
634	100,16%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 634 / 100,16%	

WYNIKI patrz EXCEL

23. Proszę określić sytuację zawodową matki:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzi własną firmę	51	8,06%
Jest pracownikiem (praca na etat)	352	55,61%
Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)	28	4,42%
Pracuje dorywczo, sezonowo	33	5,21%
Prowadzi gospodarstwo rolne	65	10,27%
Prowadzi gospodarstwo domowe	84	13,27%
Jest bezrobotna - obecnie nie pracuje zarobkowo/zawodowo	56	8,85%

Jest rencistką	14	2.21%
Jest emerytką	5	0.79%
Nie jestem zorientowana/y	78	12.32%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%		

24. Proszę określić sytuację zawodową ojca:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzi własną firmę	111	17.54%
Jest pracownikiem (praca na etat)	322	50.87%
Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)	27	4.27%
Pracuje dorywczo, sezonowo	21	3.32%
Prowadzi gospodarstwo rolne	89	14.06%
Prowadzi gospodarstwo domowe	26	4.11%
Jest bezrobotny - obecnie nie pracuje zarobkowo/zawodowo	13	2.05%
Jest rencistą	26	4.11%
Jest emerytem	14	2.21%
Nie jestem zorientowana/y	103	16.27%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%		

25. Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania w Twoim domu/ gospodarstwie domowym:

Odpowiedzi	Liczba	%
Żyjemy bardzo dobrze - mogę (możemy) pozwolić sobie na pewien luksus	95	15.01%
Żyjemy dobrze - starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania	355	56.08%

Żyjemy średnio - starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy	152	24.01%
Żyjemy skromnie - musimy na co dzień oszczędnie gospodarować	25	3.95%
Żyjemy bardzo biednie - nie starcza mi (nam) na podstawowe potrzeby	11	1.74%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

26. Proszę wskazać typ szkoły, do której uczęszczasz:

Odpowiedzi	Liczba	%
Liceum	280	44.23%
Technikum	350	55.29%
Szkoła branżowa I stopnia	3	0.47%
Inna szkoła	5	0.79%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 633 / 100,00%

27. Proszę wpisać nazwę szkoły i miejscowość, w której się ona znajduje:

Liczba	%
638	100.79%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 638 / 100,79%

WYNIKI patrz EXCEL

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

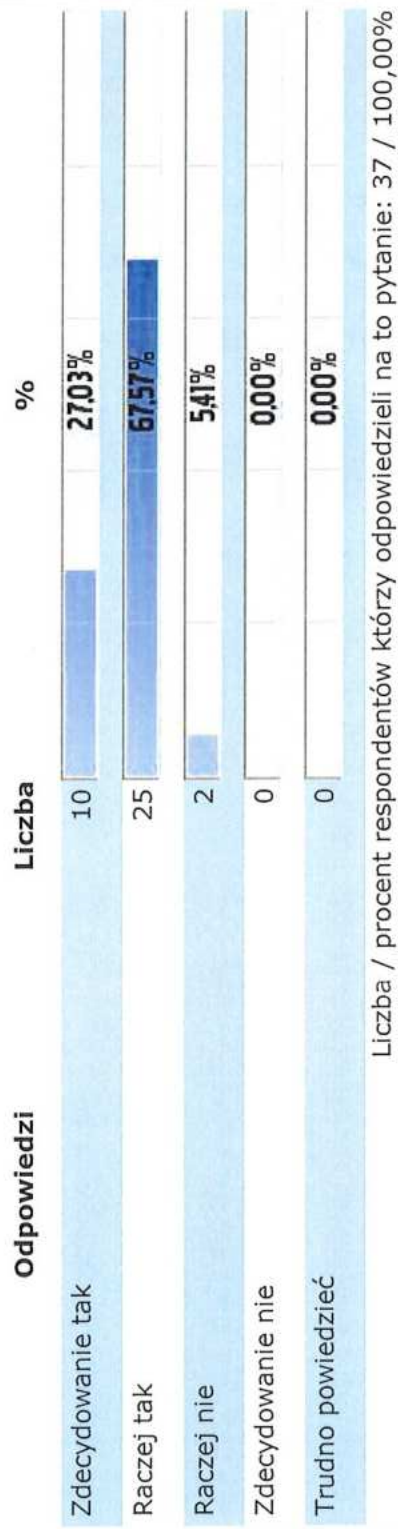

WYNIKI Liderzy

Partnerstwo samorządów lokalnych "ZIT Kolsko-Tureckie "

1. Czy obszar Partnerstwa gmin - opisany powyżej, jest Pana/i zdaniem dobrym miejscem do życia i rozwoju? Proszę wskazać jedną odpowiedź.

2. Które z niżej wymienionych czynników są silną stroną (atutem), a które słabą stroną (deficytem) GMINY, W KTÓREJ PANI/N MIESZKA?

Proszę odnieść się do każdego wiersza, wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

Jest silną stroną - atutem gminy	Jest słabą stroną - deficytem gminy	Trudno powiedzieć	Liczba R.

Oferty pracy, rynek pracy	8 21.62%	22 59.46%	7 18.92%	37 100%
Wysokość zarobków i płac	4 10.81%	26 70.27%	7 18.92%	37 100%
Oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa	14 37.84%	16 43.24%	7 18.92%	37 100%
Oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna	24 64.86%	7 18.92%	6 16.22%	37 100%
Oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm	22 59.46%	2 5.41%	13 35.14%	37 100%
Oferta usług społecznych i opiekuńczych (żłobki, przedszkola, domy opieki)	25 67.57%	8 21.62%	4 10.81%	37 100%
Oferta usług zdrowotnych	10 27.03%	16 43.24%	11 29.73%	37 100%
Oferta edukacji i kształcenia się	27 72.97%	5 13.51%	5 13.51%	37 100%

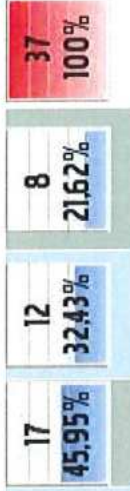

Warunki dla przedsiębiorczości - otwarcia i prowadzenia własnej firmy	20 54,05%	4 10,81%	13 35,14%	37 100%
Warunki dla rolnictwa - prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego	19 51,35%	6 16,22%	12 32,43%	37 100%
Estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych	21 56,76%	9 24,32%	7 18,92%	37 100%
Jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni)	23 62,16%	5 13,51%	9 24,32%	37 100%
Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki	17 45,95%	9 24,32%	11 29,73%	37 100%
Bezpieczeństwo	25 67,57%	2 5,41%	10 27,03%	37 100%
Lokalna kultura, produkty, wyroby, usługi - to, z czego gmina jest znana	20 54,05%	6 16,22%	11 29,73%	37 100%
Działania i jakość pracy samorządu lokalnego (urzędu gminy/miasta)	25 67,57%	1 2,70%	11 29,73%	37 100%

Jakość i zakres usług komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci)	26 70.27%	4 10.81%	7 18.92%	37 100%
Komunikacja i transport zbiorowy	4 10.81%	27 72.97%	6 16.22%	37 100%
Skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami i większymi miastami	9 24.32%	22 59.46%	6 16.22%	37 100%
Dostępność i ceny mieszkań/domów	7 18.92%	15 40.54%	15 40.54%	37 100%
Opinia o gminie i jej mieszkańcach	16 43.24%	6 16.22%	15 40.54%	37 100%
Relacje międzyludzkie: z sąsiadami, przyjaciółmi, znajomymi	23 62.16%	2 5.41%	12 32.43%	37 100%
Więzi i tradycje rodzinne	27 72.97%	1 2.70%	9 24.32%	37 100%
Lokalny patriotyzm, dziedzictwo i historia	23 62.16%	3 8.11%	11 29.73%	37 100%

Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

2.a. Wymień najsilniejsze strony - ATUTY CAŁEGO OBSZARU PARTNERSTWA:

Liczba

%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

PATRZ WYNIKI EXCEL

2.b. Wymień najsłabsze strony - DEFICYTY CAŁEGO OBSZARU PARTNERSTWA:

Liczba

%

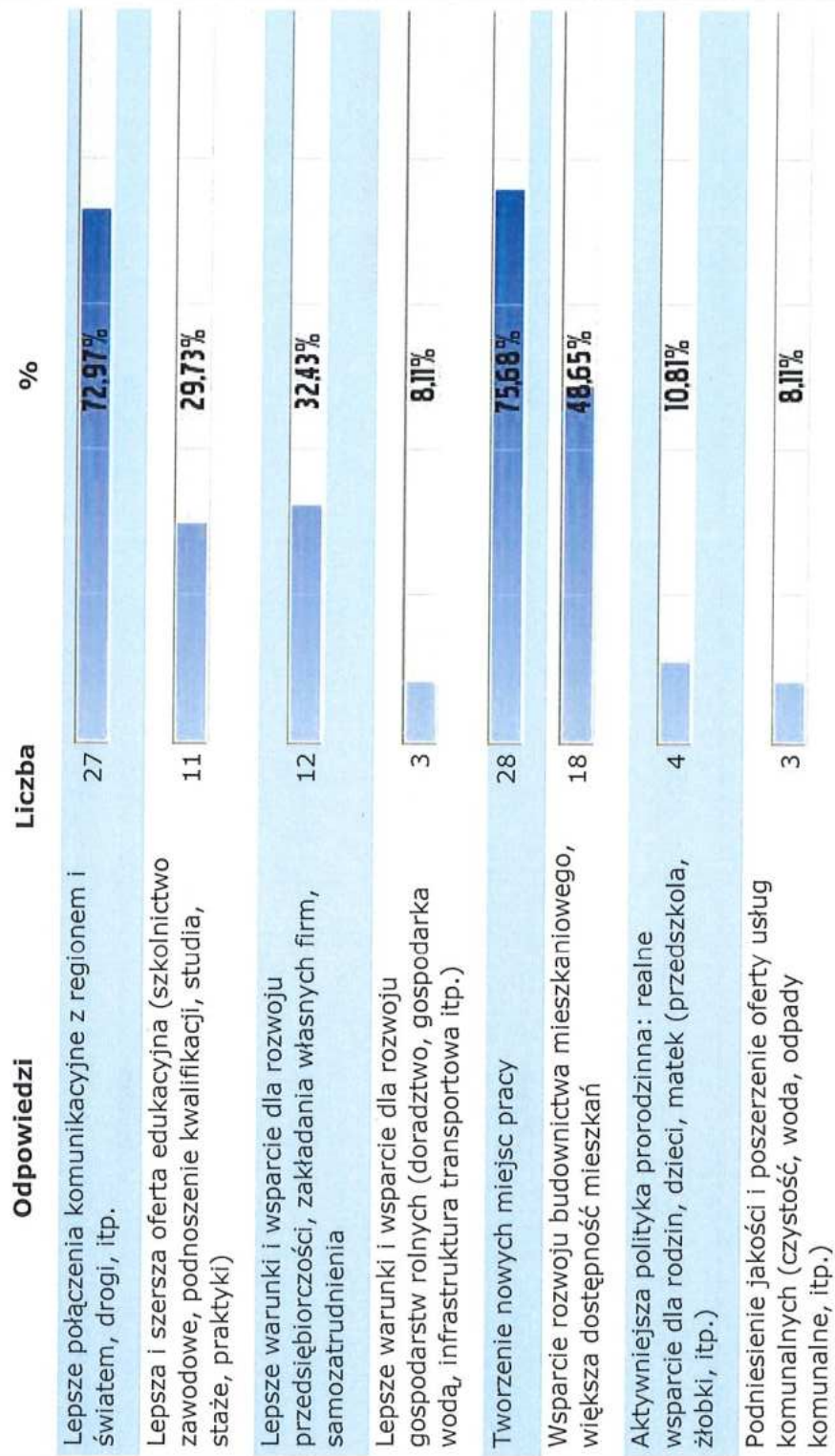

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

PATRZ WYNIKI EXCEL

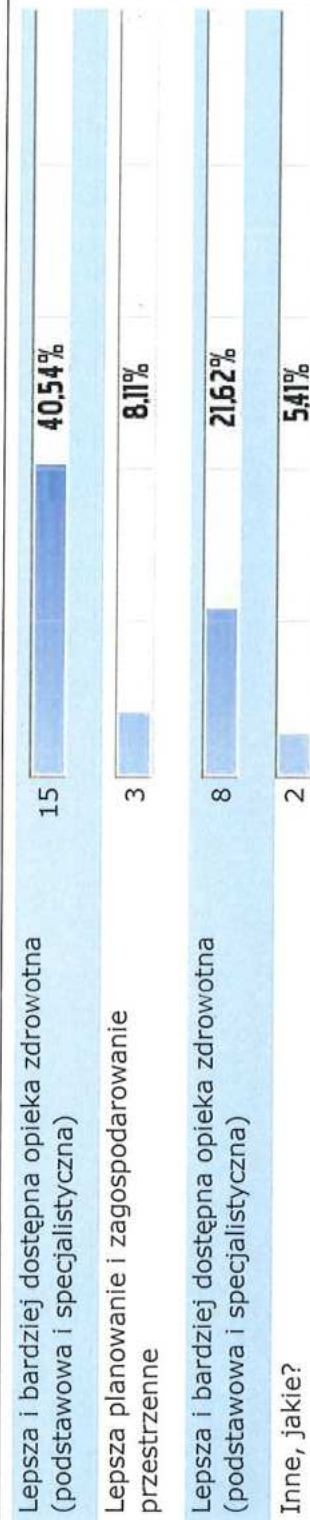
3. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane w obszarze Partnerstwa w pierwszej kolejności, żeby poprawić warunki życia i zachęcić mieszkańców -zwłaszcza młodych, do pozostania bądź powrotu?

Proszę wybrać max 5 najpilniejszych Pana/i zdaniem:

Pelnienie właczenie mieszkancow w procesy planowania, decydowania i zarzadzania samorzadowego	6		16.22%
Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury miejskiej: chodniki, przystanki, sciezki, rowerowe, obiekty sportowe	17		45.95%
Stworzenie przez samorzad oferty dla mlodych: stypendia, granty, staze, ulgi, inkubatory, doradztwo zaw.	11		29.73%
Poprawa warunkow srodowiskowych: wiecej zieleni, czystosc powietrza, jezior, rzek, itd.	3		8.11%
Zwiekszenie atrakcyjnosci (oferty) turystycznej gmin	14		37.84%
Lepsza promocja miejscowosci i regionu, budowanie marki, prestiżu, dobrych skojarzen	15		40.54%
Budowanie lokalnego patriotyzmu, tozsamosci, dumy z lokalnej historii, kultury, integrowanie wokół lokalnych wartosci	5		13.51%
Poprawa bezpieczenstwa (drogowego, epidemiologicznego, ograniczenie przestepczosci, itp.)	2		5.41%
Atrakcyjna oferta kulturalna i spdzdzania czasu wolnego	16		43.24%
Lepsza polityka planowania i zagospodarowania przestrzennego	6		16.22%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

Inne, jakie? - **PATRZ WYNIKI EXCEL**

4. Kto i jak duży ma wpływ Pana/i zdaniem na to, co się dzieje w Waszych gminach w obszarze Partnerstwa?

Proszę odnieść się do każdego wiersza, wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

	Ma duży wpływ	Ma wpływ, ale niewielki	Nie ma wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba R.

Rada gminy/miasta, radni	27 72,97%	8 21,62%	1 2,70%	1 2,70%	37 100%
Wójt / burmistrz /urząd gminy	34 91,89%	2 5,41%	0 0,00%	1 2,70%	37 100%
Starosta/samorząd powiatowy/ starostwo powiatowe	22 59,46%	12 32,43%	0 0,00%	3 8,11%	37 100%
Marszałek/urząd marszałkowski/samorząd wojew.	17 45,95%	13 35,14%	2 5,41%	5 13,51%	37 100%
Samorząd sąsiednich gmin	6 16,22%	13 35,14%	9 24,32%	9 24,32%	37 100%
Wojewoda i instytucje administracji wojewódzkiej	19 51,35%	12 32,43%	1 2,70%	5 13,51%	37 100%
Samorządowe (JST) związki, stowarzyszenia, porozumienia, itp.	10 27,03%	17 45,95%	6 16,22%	4 10,81%	37 100%
Lokalni liderzy, nieformalni przywódcy i lokalne autorytety	10 27,03%	17 45,95%	5 13,51%	5 13,51%	37 100%

Lokalne media, fora i portale społecznościowe	6 16.22%	21 56.76%	5 13.51%	5 13.51%	37 100%
Lokalni politycy, partie polityczne, komitety wyborcze, itp.	19 51.35%	8 21.62%	3 8.11%	7 18.92%	37 100%
Duże firmy krajowe i zagraniczne	14 37.84%	9 24.32%	7 18.92%	7 18.92%	37 100%
Lokalni przedsiębiorcy, biznesmeni	14 37.84%	15 40.54%	2 5.41%	6 16.22%	37 100%
Ksiądz/ kościół, religia	5 13.51%	14 37.84%	10 27.03%	8 21.62%	37 100%
Instytucje państwa: wojsko, Lasy Państwowe, agencje rolne, itp.	2 5.41%	11 29.73%	11 29.73%	13 35.14%	37 100%
Lokalne organizacje i stowarzyszenia: LGD, OSP, KGW, inne NGO, itp.	6 16.22%	23 62.16%	4 10.81%	4 10.81%	37 100%
Mieszkańcy/wyborcy ogółem	18 48.65%	15 40.54%	1 2.70%	3 8.11%	37 100%

Określone grupy społeczne – młodzież, ludzie młodzi	5 13,51%	10 27,03%	9 24,32%	13 35,14%	37 100%
Określone grupy społeczne – emeryci, ludzie starsi	3 8,11%	15 40,54%	8 21,62%	11 29,73%	37 100%
Określone grupy społeczne -najbogatsi mieszkańcy	7 18,92%	13 35,14%	5 13,51%	12 32,43%	37 100%
Określone grupy społeczne – korzystający z pomocy społecznej	2 5,41%	8 21,62%	11 29,73%	16 43,24%	37 100%
Najwięksi rolnicy (rolnicy-duzi producenci rolni)	4 10,81%	10 27,03%	6 16,22%	17 45,95%	37 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

5. Co Pani/a zdaniem **OBECNIE** sprzyja współpracy i wspólnym działaniom jednostek samorządu terytorialnego (JST) Waszego obszaru Partnerstwa, a co je utrudnia?

Proszę odnieść się do każdego wiersza, wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

5.a. WEWNĘTRZNE CZYNNIKI ZALEŻNE OD SAMORZĄDÓW I ICH DZIAŁAŃ

	Sprzyja współpracy i integracji	Nie ma wpływu	Utrudnia współpracę/ integrację	Trudno powiedzieć	Liczba R.
Realizowana polityka i praktyka poszczególnych gmin i ich instytucji	16 43,24%	4 10,81%	5 13,51%	12 32,43%	37 100%
Polityka i działania samorządu powiatowego	12 32,43%	5 13,51%	7 18,92%	13 35,14%	37 100%
Polityka i działania samorządu województwa	18 48,65%	3 8,11%	3 8,11%	13 35,14%	37 100%
Relacje między liderami i władzami JST obszaru Partnerstwa	21 56,76%	2 5,41%	4 10,81%	10 27,03%	37 100%
Planowanie przestrzenne na poziomie lokalnym i regionalnym	18 48,65%	3 8,11%	2 5,41%	14 37,84%	37 100%
Wspieranie przedsiębiorczości oraz konkurencyjności lokalnych firm	21 56,76%	5 13,51%	1 2,70%	10 27,03%	37 100%

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i turystyczna	25 67,57%	5 13,51%	2 5,41%	5 13,51%	37 100%
Infrastruktura kultury	24 64,86%	4 10,81%	3 8,11%	6 16,22%	37 100%
Rozwój i struktura sieci handlowych i usługowych	22 59,46%	9 24,32%	0 0,00%	6 16,22%	37 100%
Sieć szkół i instytucji edukacyjnych	27 72,97%	5 13,51%	1 2,70%	4 10,81%	37 100%
Infrastruktura drogowa (sieć dróg)	24 64,86%	1 2,70%	5 13,51%	7 18,92%	37 100%
Systemy komunikacji zbiorowej	15 40,54%	5 13,51%	7 18,92%	10 27,03%	37 100%
System opieki zdrowotnej	14 37,84%	5 13,51%	5 13,51%	13 35,14%	37 100%
Przeszłość, historia, tradycja, kultura	18 48,65%	9 24,32%	2 5,41%	8 21,62%	37 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

Inny ważny czynnik wewnętrzny. Napisz, jaki?

Liczba

3

%

8,11%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 3 / 8,11%

PATRZ WYNIKI EXCEL

5.b. ZEWNĘTRZNE CZYNNIKI (ZJAWISKA I PROCESY) W ZASADZIE NIEZALEŻNE OD JST OBSZARU PARTNERSTWA

	Sprzyja współpracę i integrację	Nie ma wpływu	Utrudnia współpracę/ integrację	Trudno powiedzieć	Liczba R.
Podział administracyjny i kompetencyjny JST	11 29,73%	6 16,22%	8 21,62%	12 32,43%	37 100%
Warunki naturalne i geograficzne gmin w obszarze Partnerstwa	22 59,46%	5 13,51%	1 2,70%	9 24,32%	37 100%

Skutki zmian klimatu	6 16,22%	10 27,03%	5 13,51%	16 43,24%	37 100%
Globalizacja gospodarcza i kulturowa	9 24,32%	10 27,03%	2 5,41%	16 43,24%	37 100%
Rozwój nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych	26 70,27%	4 10,81%	0 0,00%	7 18,92%	37 100%
Przemiany rynku pracy i zmiany struktury rolnictwa	15 40,54%	7 18,92%	4 10,81%	11 29,73%	37 100%
Depopulacja terenów wiejskich i małych miast	6 16,22%	5 13,51%	14 37,84%	12 32,43%	37 100%
Starzejące się społeczeństwo	5 13,51%	1 2,70%	21 56,76%	10 27,03%	37 100%
Niepewność sytuacji politycznej, gospodarczej i pandemicznej	2 5,41%	3 8,11%	27 72,97%	5 13,51%	37 100%
Wzrost różnorodności i indywidualizmu w społeczeństwie	5 13,51%	4 10,81%	16 43,24%	12 32,43%	37 100%

Rozwój mediów społecznościowych, oparty na wiedzy i danych (big data) Polityka ochrony środowiska - ekologiczna Polityka energetyczna (OZE itd.) Skutki wojny w Ukrainie: fala migracji, szereg wyzwań, presji itd.	18 48,65%	3 8,11%	2 5,41%	14 37,84%	37 100%
	21 56,76%	5 13,51%	3 8,11%	8 21,62%	37 100%
	18 48,65%	5 13,51%	0 0,00%	14 37,84%	37 100%
	4 10,81%	6 16,22%	18 48,65%	9 24,32%	37 100%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%					
Inny ważny czynnik zewnętrzny. Napisz, jaki? Liczba					
		%			
		3		8,11%	
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 3 / 8,11%					
PATRZ WYNIKI EXCEL					
METRYCZKA					

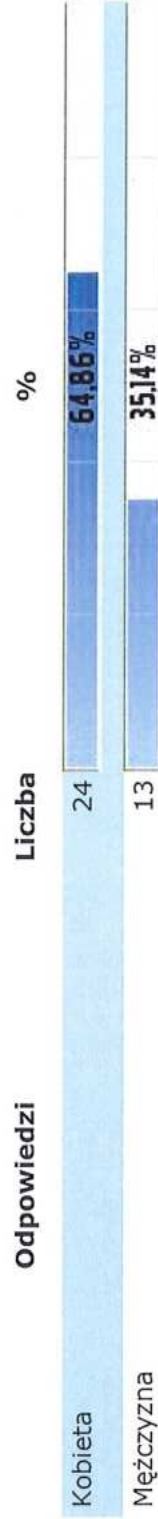
A. Nazwa gminy w której mieszkam - proszę wpisać:

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

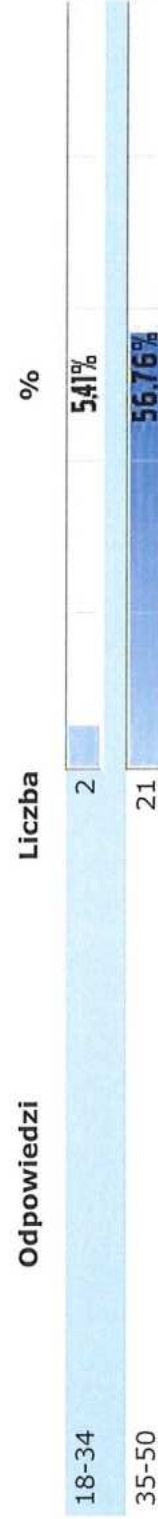
PATRZ WYNIKI EXCEL

B. Płeć:

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

C. Wiek:

powyżej 50 lat

14

37,84%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

D. Proszę zaznaczyć do jakiej kategorii liderów Pan/i się zalicza:

Odpowiedzi

Liczba

%

lider administracji (wójt, burmistrz, -z-ca, wyższy urzędnik, kierownik w JST)

25

67,57%

lider gospodarki (przedsiębiorca, członek kierownictwa firmy, menadżer)

4

10,81%

lider sektora społecznego (lider organizacji społecznej, fundacji, stowarzyszenia, społecznik, itp.)

7

18,92%

lider opinii (ksiądz, dziennikarz, popularny bloger, inny lokalny autorytet)

1

2,70%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 37 / 100,00%

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

WYNIKI Mieszkańcy

Partnerstwo samorządów lokalnych "ZIT Kolsko-Tureckie"

1. Proszę zaznaczyć gminę, w której Pan/i mieszka:

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	175	30,28%
miasto Koło	159	27,51%
gmina Turek	101	17,47%
gmina Koło	56	9,69%
gmina Brudzew	35	6,06%
gmina Kościelec	52	9,00%
inna	0	0,00%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

2. Czy ogólnie rzecz biorąc, obszar Partnerstwa opisany powyżej jest Pana/i zdaniem dobrym miejscem do życia i rozwoju?

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	118	20,42%
Raczej tak	272	47,06%
Raczej nie	95	16,44%
Zdecydowanie nie	32	5,54%
Trudno powiedzieć	61	10,55%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

3. Co jest silną stroną (plusem), a co słabą stroną (minusem) Pana/i GMINY?

Proszę odnieść się do każdego wiersza zaznaczając odpowiedź w odpowiedniej kolumnie.

	Jest silną stroną, plusem gminy +	Jest słabą stroną, minusem gminy -	Trudno powiedzieć	Liczba R.
Oferty pracy, rynek pracy	73 12,63%	384 66,44%	121 20,93%	578 100%
Wysokość zarobków i płac	28 4,84%	464 80,28%	86 14,88%	578 100%
Oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa	163 28,20%	307 53,11%	108 18,69%	578 100%
Oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna	285 49,31%	206 35,64%	87 15,05%	578 100%
Oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm	265 45,85%	189 32,70%	124 21,45%	578 100%
Oferta usług społecznych i opiekuńczych (żłobki, przedszkola, domy opieki)	331 57,27%	150 25,95%	97 16,78%	578 100%
Oferta usług zdrowotnych	109 18,86%	381 65,92%	88 15,22%	578 100%

Oferta edukacji i kształcenia się	301 52,08%	174 30,10%	103 17,82%	578 100%
Warunki dla przedsiębiorczości - otwarcia i prowadzenia własnej firmy	143 24,74%	197 34,08%	238 41,18%	578 100%
Warunki dla rolnictwa - prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego	151 26,12%	124 21,45%	303 52,42%	578 100%
Estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych	264 45,67%	224 38,75%	90 15,57%	578 100%
Jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni)	304 52,60%	186 32,18%	88 15,22%	578 100%
Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki	197 34,08%	271 46,89%	110 19,03%	578 100%
Bezpieczeństwo	311 53,81%	147 25,43%	120 20,76%	578 100%
Lokalne produkty, wyroby, usługi, z czego gmina jest znana	299 51,73%	168 29,07%	111 19,20%	578 100%
Działania i jakość pracy samorządu lokalnego (urzędu gminy)	251 43,43%	192 33,22%	135 23,36%	578 100%
Jakość i zakres usług komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci)	294 50,87%	170 29,41%	114 19,72%	578 100%

Komunikacja i transport zbiorowy	30 5,19%	473 81,83%	75 12,98%	578 100%
Skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami i większymi miastami	159 27,51%	305 52,77%	114 19,72%	578 100%
Dostępność i ceny mieszkań/domów	64 11,07%	371 64,19%	143 24,74%	578 100%
Opinia o gminie i jej mieszkańcach	237 41,00%	138 23,88%	203 35,12%	578 100%
Relacje międzyludzkie: z sąsiadami, przyjaciółmi, znajomymi	379 65,57%	95 16,44%	104 17,99%	578 100%
Więzi i tradycje rodzinne	402 69,55%	61 10,55%	115 19,90%	578 100%
Lokalny patriotyzm, dziedzictwo i historia	347 60,03%	86 14,88%	145 25,09%	578 100%
Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców	241 41,70%	178 30,80%	159 27,51%	578 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

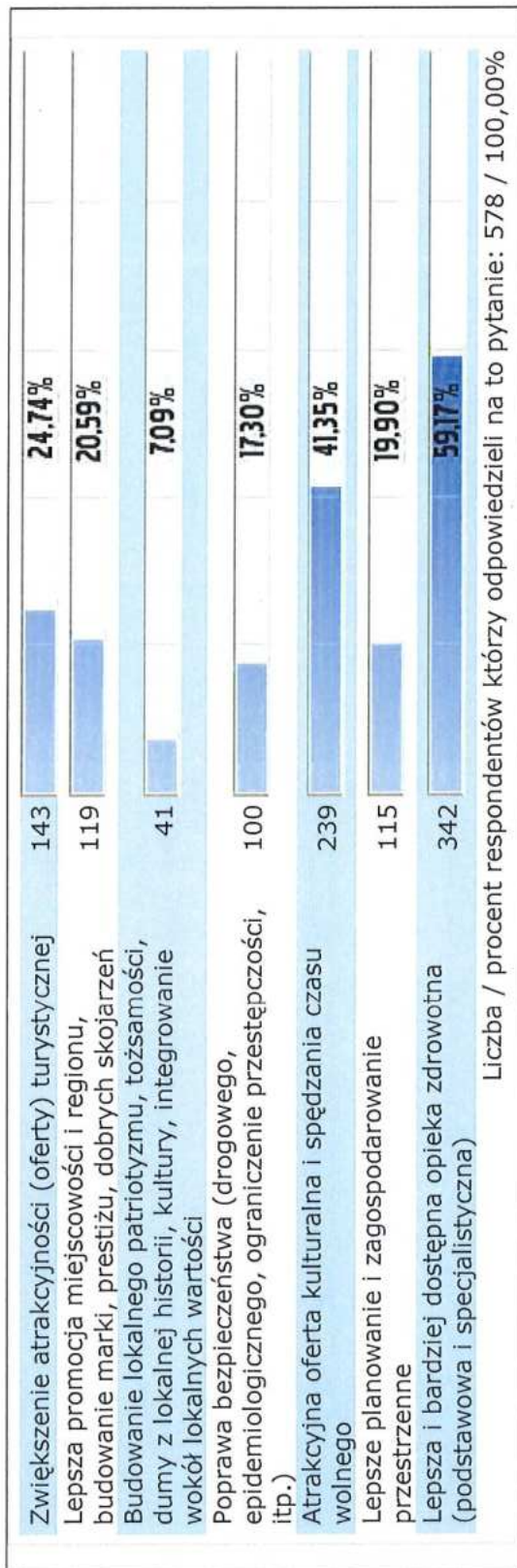
4. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane w Pana/i gminie w pierwszej kolejności, żeby poprawić warunki życia i zachęcić mieszkańców -zwłaszcza młodych, do pozostania bądź powrotu?

Proszę wskazać 5 najważniejszych.

Odpowiedzi	Liczba	%
Lepsza i szersza oferta edukacyjna (szkolnictwo zawodowe, podnoszenie kwalifikacji, studia, staże, praktyki)	147	25.43%
Tworzenie nowych miejsc pracy	448	77.51%
Lepsze warunki i wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości, zakładania własnych firm, samozatrudnienia	242	41.87%
Lepsze warunki i wsparcie dla rozwoju gospodarstw rolnych (doradztwo, gospodarka wodą, infrastruktura transportowa)	60	10.38%
Lepsze połączenia komunikacyjne z regionem i światem, drogi, itp.	340	58.82%
Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, większa dostępność mieszkań	228	39.45%
Aktywniejsza polityka prorodzinna: realne wsparcie dla rodzin, dzieci, matek (przedszkola, żłobki, itp.)	90	15.57%
Podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług komunalnych (czystość, woda, odpady komunalne, itp.)	91	15.74%
Pełniejsze włączenie mieszkańców w procesy planowania, decydowania i zarządzania samorządowego	117	20.24%
Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury jak: chodniki, przystanki, ścieżki, rowerowe, obiekty sportowe	325	56.23%
Stworzenie przez samorząd oferty dla młodych: stypendia, granty, staże, ulgi, inkubatory, doradztwo zawodowe	118	20.42%
Poprawa warunków środowiskowych: więcej zieleni, czystość powietrza, jezior, rzek, itd.	156	26.99%

5. Gdzie najczęściej korzysta Pan/i z poniższych usług?

Proszę wybrać nazwę gminy, w której najczęściej korzysta Pan/i z danej usługi. Można zaznaczyć więcej niż jedną gminę.

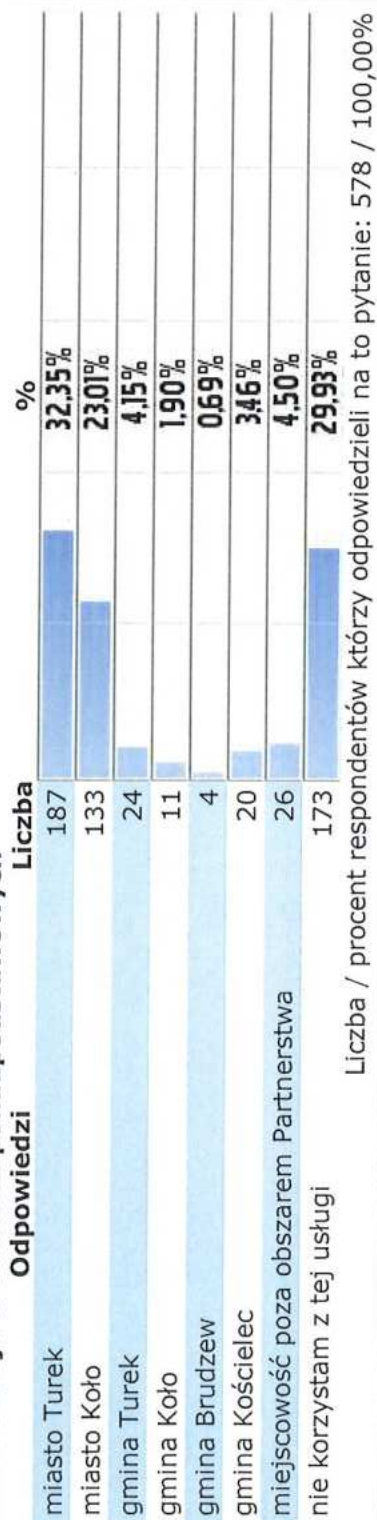
5.1. Edukacja podstawowa dzieci i opieka nad dzieckiem (przedszkole, żłobek)	
Odpowiedzi	Liczba
miasto Turek	177
miasto Koło	140
gmina Turek	52
gmina Koło	21
gmina Brudzew	21
gmina Kościelec	28
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	9

nie korzystam z tej usługi

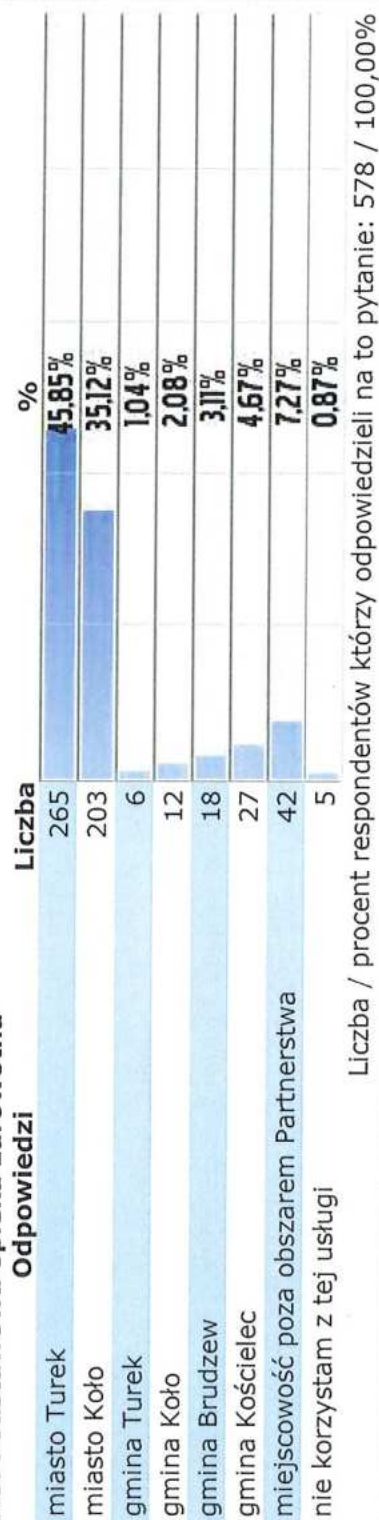
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.2. Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

5.3. Podstawowa opieka zdrowotna

5.4. Specjalistyczna opieka zdrowotna (w tym szpitale)

Odpowiedzi

Liczba

%

miasto Turek	138		23.88%
miasto Koło	180		31.14%
gmina Turek	6		1.04%
gmina Koło	19		3.29%
gmina Brudzew	0		0.00%
gmina Kościelec	2		0.35%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	204		35.29%
nie korzystam z tej usługi	29		5.02%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.5. Usługi kultury wysokiej: teatr, muzyka poważna, wystawy

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	54	9.34%
miasto Koło	59	10.21%
gmina Turek	0	0.00%
gmina Koło	9	1.56%
gmina Brudzew	2	0.35%
gmina Kościelec	0	0.00%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	330	57.09%
nie korzystam z tej usługi	124	21.45%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.6. Usługi kultury popularnej i rozrywki (kino, koncert, widowiska, itp.)

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	120	20.76%
miasto Koło	141	24.39%
gmina Turek	2	0.35%
gmina Koło	12	2.08%
gmina Brudzew	1	0.17%

gmina Kościelec	2				
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	257				0,35 %
nie korzystam z tej usługi	43				44,46 %
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%					

5.7. Realizacja własnych pasji (koła zainteresowań, aktywność społeczna, chór, orkiestra, zespół taneczny itp.)

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	91	15,74 %
miasto Koło	121	20,93 %
gmina Turek	24	4,15 %
gmina Koło	25	4,33 %
gmina Brudzew	9	1,56 %
gmina Kościelec	13	2,25 %
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	91	15,74 %
nie korzystam z tej usługi	204	35,29 %
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%		

5.8. Uprawianie sportu i rekreacja (kluby/sekcje sportowe i turystyczne, jogging, fitness)

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	159	27,51 %
miasto Koło	156	26,99 %
gmina Turek	31	5,36 %
gmina Koło	25	4,33 %
gmina Brudzew	12	2,08 %
gmina Kościelec	9	1,56 %
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	47	8,13 %
nie korzystam z tej usługi	139	24,05 %
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%		

5.9. Imprezy sportowe, mecze, zawody, itp.

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	111	19,20%
miasto Koło	137	23,70%
gmina Turek	18	3,11%
gmina Koło	16	2,77%
gmina Brudzew	17	2,94%
gmina Kościelec	16	2,77%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	97	16,78%
nie korzystam z tej usługi	166	28,72%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.10. Zakupy podstawowych artykułów gosp. domowego i żywności

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	268	46,37%
miasto Koło	220	38,06%
gmina Turek	15	2,60%
gmina Koło	18	3,11%
gmina Brudzew	19	3,29%
gmina Kościelec	24	4,15%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	11	1,90%
nie korzystam z tej usługi	3	0,52%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.11. Zakupy artykułów przemysłowych, odzieży, AGD

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	214	37,02%
miasto Koło	201	34,78%

gmina Turek	6	1,04%
gmina Koło	17	2,94%
gmina Brudzew	1	0,17%
gmina Kościelec	0	0,00%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	135	23,36%
nie korzystam z tej usługi	4	0,69%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%		

5.12. Drobne usługi naprawcze, itp. (szewc, krawiec, naprawa AGD, itp.)

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	255	44,12%
miasto Koło	216	37,37%
gmina Turek	16	2,77%
gmina Koło	23	3,98%
gmina Brudzew	6	1,04%
gmina Kościelec	0	0,00%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	18	3,11%
nie korzystam z tej usługi	44	7,61%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%		

5.13. Usługi typu "beauty" (fryzjer, kosmetyczka, solarium, spa, itp.)

Odpowiedzi	Liczba	%
miasto Turek	240	41,52%
miasto Koło	205	35,47%
gmina Turek	17	2,94%
gmina Koło	21	3,63%
gmina Brudzew	11	1,90%
gmina Kościelec	16	2,77%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	28	4,84%

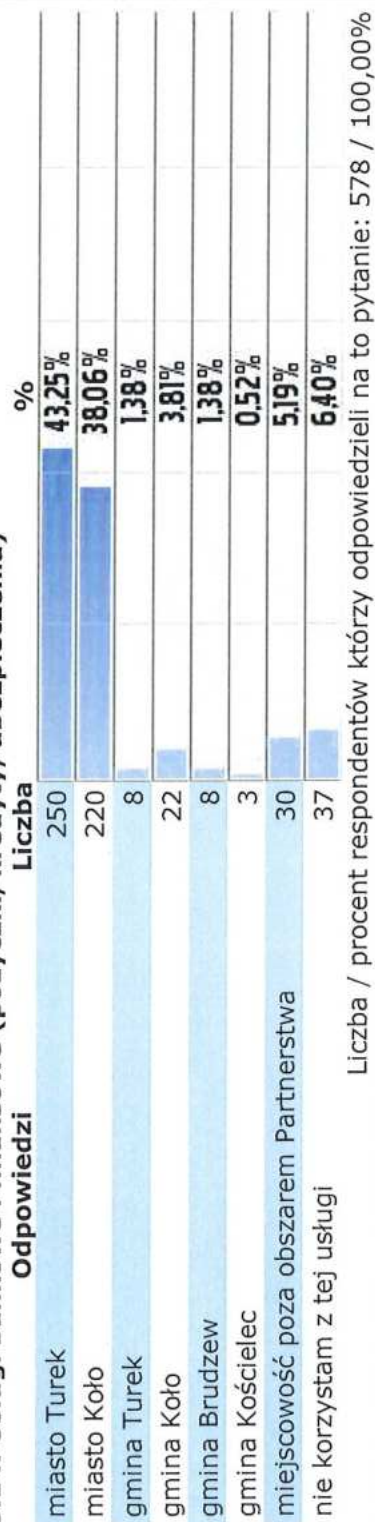
nie korzystam z tej usługi

40

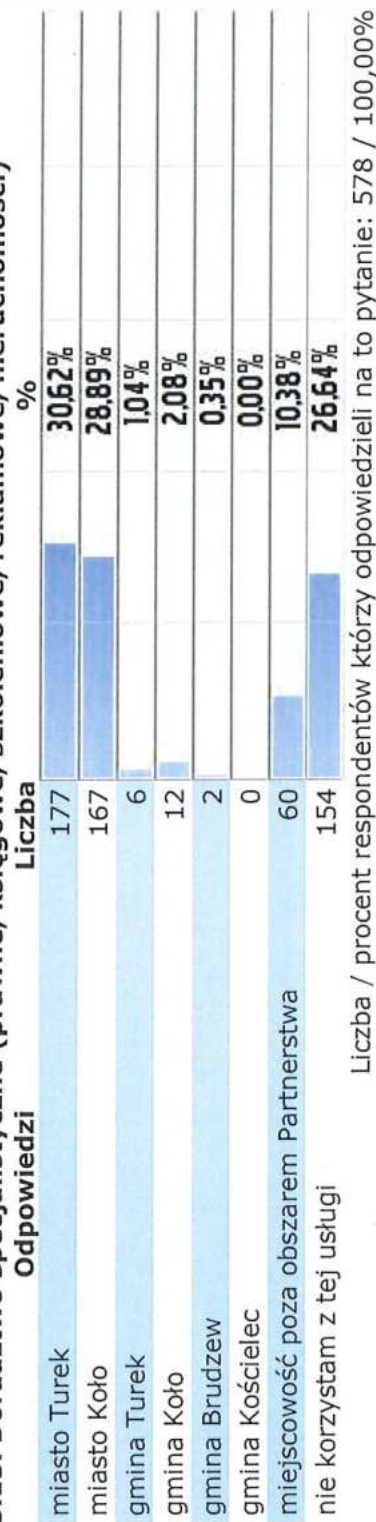
6,92%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

5.14. Usługi bankowe i finansowe (pożyczki, kredyty, ubezpieczenia)

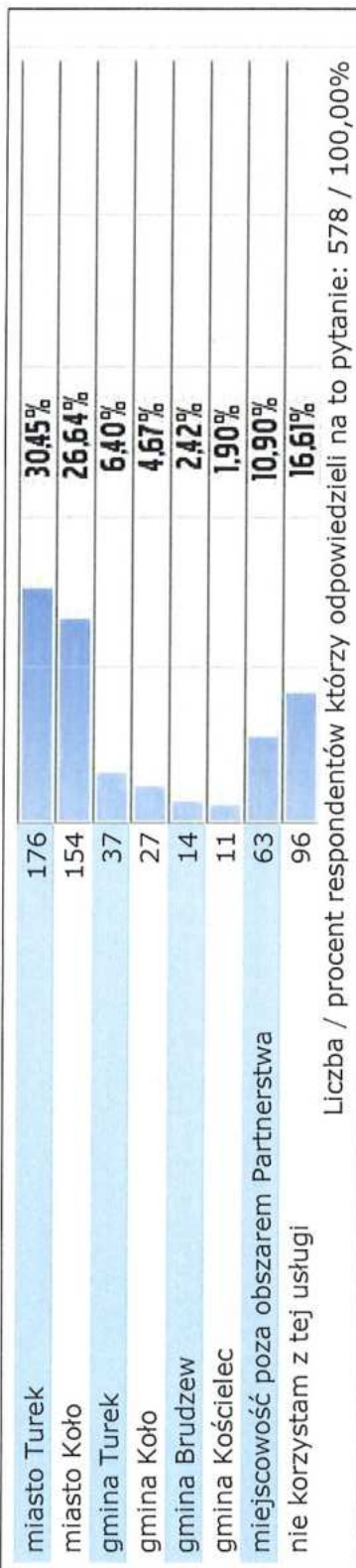
5.15. Doradztwo specjalistyczne (prawne, księgowe, szkoleniowe, reklamowe, nieruchomości)

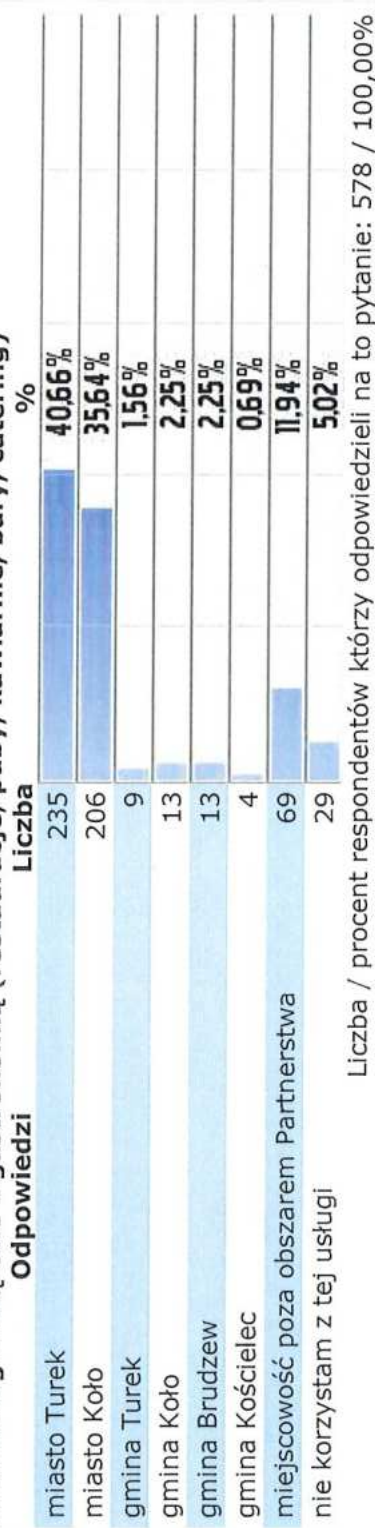
5.16. Usługi budowlane, remontowe, transportowe

%

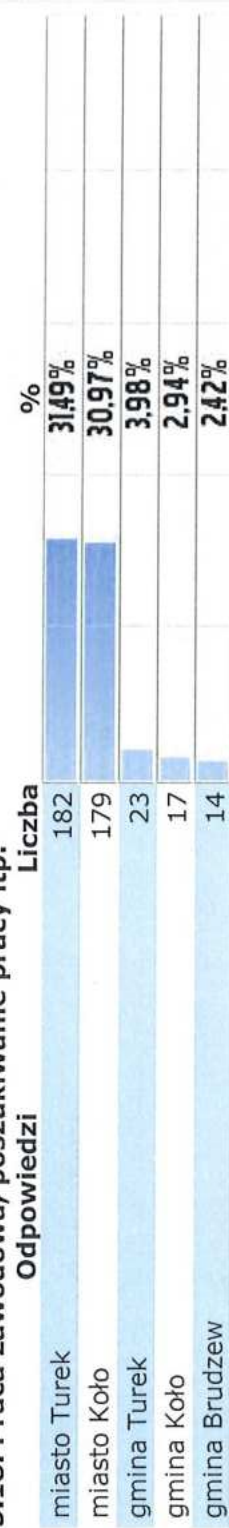
Liczba

5.17. Usługi związane z gastronomią (restauracje, puby, kawiarnie, bary, catering)

5.18. Praca zawodowa, poszukiwanie pracy itp.

gmina Kościelec	10	1.73%
miejscowość poza obszarem Partnerstwa	87	15.05%
nie korzystam z tej usługi	66	11.42%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

METRYCZKA

6. Proszę zaznaczyć swoją płeć:

Odpowiedzi	Liczba	%
Kobieta	393	67.99%
Mężczyzna	185	32.01%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

7. Proszę wybrać przedział wiekowy, w jakim się Pan/i znajduje:

Odpowiedzi	Liczba	%
poniżej 20 lat	13	2.25%
20-30 lat	78	13.49%
31-45 lat	286	49.48%
46-55 lat	131	22.66%
56-65 lat	48	8.30%
powyżej 65 roku życia	22	3.81%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

8. Proszę wskazać swoje wykształcenie:

Odpowiedzi	Liczba	%
Podstawowe	15	2.60%
Zawodowe	43	7.44%
Średnie	179	30.97%

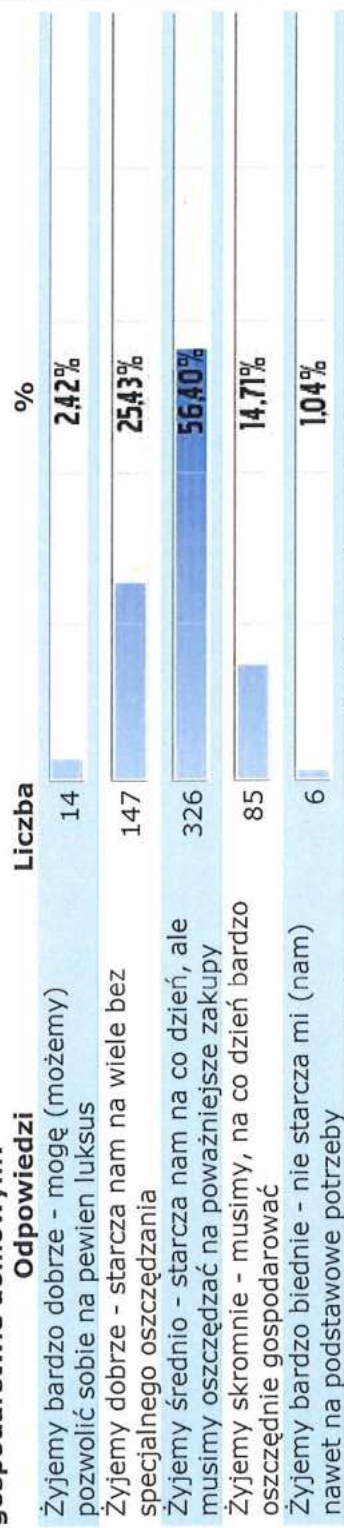

Niepełne wyższe	57	9,86%
Wyższe	284	49,13%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%		

9. Proszę wskazać Pana/i sytuację zawodową:

Można zaznaczyć więcej niż 1 kategorię.	Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzę własną firmę		35	6,06%
Prowadzę/my rodzinne gospodarstwo rolne		21	3,63%
Jestem najemnym pracownikiem w gospodarstwie rolnym		1	0,17%
Jestem pracownikiem w małej (mikro-) firmie, do 9 pracowników		23	3,98%
Jestem pracownikiem (małej firmie, 10 do 49 pracowników		119	20,59%
Jestem pracownikiem w średniej firmie, 50 do 250 pracowników		162	28,03%
Jestem pracownikiem w dużej firmie, powyżej 250 pracowników		98	16,96%
Pracuję bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)		22	3,81%
Prowadzę gospodarstwo domowe – nie pracuję zarobkowo		25	4,33%
Jestem uczniem, studentem		34	5,88%
Pracuję dorywczo		17	2,94%
Jestem bezrobotny/a		22	3,81%
Jestem rencist(k)ą		5	0,87%
Jestem emerytką/em		43	7,44%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%			

10. Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania w Pana/i gospodarstwie domowym?

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 578 / 100,00%

